

Spis treści

1.	Przepisy polskie	7
2.	Praktyczne informacje dla osób poruszających się po polskich drogach	7
3.	Nadmierne natężenie i ograniczenia w ruchu	8
4.	Umundurowanie policjanta	8
5.	Kontrola ruchu drogowego	10
6.	Zatrzymywanie prawa jazdy i dowodu rejestracyjnego	11
7.	Inne służby uprawnione do kontroli ruchu drogowego	12
8.	Inspekcja Transportu Drogowego	12
9.	Straż Graniczna	14
10.	Obowiązujące prędkości	15
11.	Najczęstsze wykroczenia i sankcje karne	16
12.	Alkohol – dozwolone normy, metody pomiaru i sankcje	16
13.	Jak zabezpieczyć się przed kradzieżą	16
14.	Jak się zachować będąc świadkiem lub pokrzywdzonym w wyniku przestępstwa	18
15.	Wypadek i kolizja	19
16.	Pierwsza pomoc	20
17.	Jak i kiedy należy się skontaktować z Policją	21
18.	Telefony alarmowe	22
19.	Dane teleadresowe jednostek Policji	22
20.	Inne informacje istotne dla podróżujących	22
21.	Przepisy słowackie	23
22.	Okazywanie przynależności do Policji	23
23.	Ruch drogowy	23
24.	Ograniczenie ruchu niektórych rodzajów pojazdów	25
25.	Dokumenty ustanowione ustawą o ruchu drogowym albo innymi przepisami	26
26.	Zatrzymanie prawa jazdy	27
27.	Kontrola prędkości pojazdów	28
28.	Kontrola spożycia napojów alkoholowych u kierowcy	28
29.	Wypadek drogowy – stłuczka	29
30.	Telefony alarmowe	33
31.	Adresy policji słowackiej	33

1.	<i>Poľské predpisy</i>	35
2.	<i>Praktické informácie pre osoby, ktoré sa budú pohybovať po poľských cestách</i>	35
3.	<i>Zväčšenie premávky a obmedzenia v premávke</i>	36
4.	<i>Policajná uniforma</i>	36
5.	<i>Kontrola cestnej premávky</i>	38
6.	<i>Zadržanie vodičského preukazu a technického preukazu</i>	38
7.	<i>Iné služby oprávnené na kontrolu cestnej premávky</i>	40
8.	<i>Cestná dopravná inšpekcia</i>	40
9.	<i>Pohraničná stráž</i>	42
10.	<i>Povolené rýchlosti</i>	43
11.	<i>Najčastejšie priestupky a trestné sankcie</i>	44
12.	<i>Alkohol – povolené limity, metódy merania a sankcie</i>	44
13.	<i>Ako sa chrániť proti krádeži</i>	44
14.	<i>Ako sa správať ak sa staneme svedkami alebo poškodenými trestným Inom</i>	45
15.	<i>Dopravná nehoda a kolízia</i>	46
16.	<i>Prvá pomoc</i>	48
17.	<i>Ako a kedy je potrebné spojiť sa s Políciou</i>	49
18.	<i>Núdzové telefónne čísla</i>	50
19.	<i>Adresné údaje policajných zložiek</i>	50
20.	<i>Iné informácie dôležité pre cestujúcich</i>	50
21.	<i>Slovenské predpisy</i>	51
22.	<i>Preukazovanie príslušnosti k Policajnému zboru</i>	51
23.	<i>Cestná premávka</i>	51
24.	<i>Obmedzenie jazdy niektorých druhov vozidiel</i>	52
25.	<i>Doklady predpísané zákonom o cestnej premávke alebo osobitným predpisom</i>	54
26.	<i>Zadržanie vodičského preukazu</i>	55
27.	<i>Kontrola rýchlosti vozidiel</i>	56
28.	<i>Kontrola požitia alkoholických látok u vodiča</i>	56
29.	<i>Dopravná nehoda – škodová udalosť</i>	57
30.	<i>Tiesňové volanie</i>	60
31.	<i>Adresy slovenskej polície</i>	61

1.	<i>Polish regulation</i>	63
2.	<i>Practical information for individuals travelling on Polish roads</i>	63
3.	<i>Heightened traffic and traffic restrictions</i>	64
4.	<i>Police uniform</i>	64
5.	<i>Road traffic control</i>	66
6.	<i>Retaining a driving licence and registration certificate</i>	67
7.	<i>Other public services entitled to perform road traffic control</i>	68
8.	<i>Road Transport Inspection</i>	68
9.	<i>Border Guard</i>	70
10.	<i>Speed limits</i>	71
11.	<i>Most frequent motoring offences and related penalties</i>	72
11.	<i>Alcohol – permissible levels, measurement methods and sanctions</i>	72
13.	<i>Protect yourself against theft</i>	72
14.	<i>What you should do if you are a witness or a victim of crime</i>	74
15.	<i>Road accident and collision</i>	75
16.	<i>First aid</i>	76
17.	<i>How and when you should contact Police</i>	77
18.	<i>Emergency phone numbers</i>	78
19.	<i>Addresses and telephone numbers of Police stations</i>	78
20.	<i>Other information useful for travelers</i>	78
21.	<i>Slovak regulations</i>	79
22.	<i>Police identification</i>	79
23.	<i>Road traffic</i>	79
24.	<i>Driving restrictions for selected vehicles</i>	80
25.	<i>Documents specified by the road traffic act and other regulations</i>	82
26.	<i>Retaining a driving licence</i>	83
27.	<i>Control of driving speed</i>	84
28.	<i>Drivers' blood alcohol content testing</i>	84
29.	<i>Road accident and collision</i>	85
30.	<i>Emergency telephone numbers</i>	89
31.	<i>Addresses of Slovak Police Stations</i>	89
	<i>SŁOWNICZEK / SLOVNÍČEK / DICTIONARY</i>	91

1. Przepisy polskie

2. Praktyczne informacje dla osób poruszających się po polskich drogach

1. Przekraczając granicę Polski musisz posiadać następujące dokumenty:
 - dowód rejestracyjny pojazdu;
 - dokument uprawniający do kierowania pojazdem – prawo jazdy;
 - ubezpieczenie OC pojazdu;Dodatkowo od obywateli krajów spoza Unii Europejskiej wymagany jest ważny paszport i międzynarodowe prawo jazdy.
2. W Polsce obowiązuje ruch prawostronny.
3. Pojazd przekraczający granicę Polski musi być oznaczony znakiem określającym państwo, w którym jest zarejestrowany. Wszystkie pojazdy muszą być wyposażone w gaśnicę i trójkąt ostrzegawczy. Ze względów własnego bezpieczeństwa w pojeździe powinna znajdować się apteczka i kamizelka odblaskowa.
4. Zapinanie pasów bezpieczeństwa jest obowiązkowe dla kierowców oraz pasażerów na przednich i tylnych siedzeniach, dzieci w wieku do 12 lat, wzroście do 150 cm muszą być przewożone w foteliku ochronnym, podkładce podwyższającej lub innym urządzeniu przeznaczonym do przewożenia dzieci.
5. Obowiązkowa jest jazda z włączonymi światłami mijania przez cały rok. W czasie od świtu do zmierzchu w warunkach normalnej przejrzystości powietrza, zamiast światel mijania, kierujący może używać światel do jazdy dziennej.
6. Światła przeciwmgłowe przednie używane powinny być tylko podczas mgły lub ulewnego deszczu. Tylnych światel przeciwmgłowych można używać tylko wówczas, gdy widoczność spadnie do 50 metrów oraz na drogach krętych.
7. Podczas jazdy po polskich drogach obowiązuje zakaz używania telefonu komórkowego, bądź innego urządzenia, które wymaga trzymania go w ręku. Rozmowa przez telefon komórkowy może odbywać się jedynie przez zestaw słuchawkowy lub głośnomówiący.
8. Zabronione jest wyposażanie pojazdu w urządzenia typu „antyradar” lub innych, które informują o działaniu sprzętów kontrolno-pomiarowych lub w jakikolwiek sposób zakłócającą ich pracę.
9. Dojeżdżając do przystanku autobusowego, kierowca jest zobowiązany ustąpić pierwszeństwa autobusowi, włączającemu się do ruchu.
10. Włączając się do ruchu, zmieniając pas, położenie na jezdni bądź podczas manewru skrótu należy zachować szczególną ostrożność i zawsze używać kierunkowskazów.
11. Kierujący pojazdem jest zobowiązany do ustępowania pierwszeństwa pieszym na przejściu dla pieszych i rowerzystom na przejeździe dla rowerzystów.

3. Nadmierne natężenie i ograniczenia w ruchu

W weekendy można spodziewać się nasilonego ruchu drogowego, zwłaszcza na drogach dojazdowych do większych miast. Oprócz tego wzmożony ruch może wystąpić:

Styczeń: 1 (Nowy Rok), ferie zimowe,

Luty: ferie zimowe,

Marzec/kwiecień: Wielkanoc,

Maj: 1 (Święto Pracy), 3 (Święto Narodowe Konstytucji 3 Maja),

Czerwiec: Boże Ciało, koniec roku szkolnego,

Lipiec/sierpień: wakacje,

Sierpień: 1-15 (pielgrzymki piesze do Częstochowy), 15 (Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny),

Wrzesień: 1 (początek roku szkolnego),

Listopad: 1 (Wszystkich Świętych), 11 (Święto Niepodległości),

Grudzień: 25-26 (Święta Bożego Narodzenia).

Ograniczenie ruchu na drogach samochodów ciężarowych i pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 12 ton (z wyłączeniem autobusów) obowiązuje:

1. Od godziny 8⁰⁰ do 22⁰⁰ w dni ustawowo wolne od pracy:
 - a) 1 stycznia - Nowy Rok,
 - b) pierwszy dzień Wielkiej Nocy,
 - c) drugi dzień Wielkiej Nocy,
 - d) 1 maja - Święto Państwowe,
 - e) 3 maja - Święto Narodowe Trzeciego Maja,
 - f) pierwszy dzień Zielonych Świątek,
 - g) dzień Bożego Ciała,
 - h) 15 sierpnia - Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny,
 - i) 1 listopada - Wszystkich Świętych,
 - j) 11 listopada - Narodowe Święto Niepodległości,
 - k) 25 grudnia - pierwszy dzień Bożego Narodzenia,
 - l) 26 grudnia - drugi dzień Bożego Narodzenia;
2. Od godziny 18⁰⁰ do godziny 22⁰⁰ w dzień poprzedzający dzień określony w pkt 1 lit. b-j;
3. W okresie od najbliższego piątku po dniu 18 czerwca do ostatniej niedzieli przed rozpoczęciem zajęć dydaktyczno-wychowawczych w szkołach, z zastrzeżeniem pkt 1 lit. h:
 - a) od godziny 18⁰⁰ do godziny 22⁰⁰ w piątek,
 - b) od godziny 8⁰⁰ do godziny 14⁰⁰ w sobotę,
 - c) od godziny 8⁰⁰ do godziny 22⁰⁰ w niedzielę.

4. Umundurowanie policjanta.

Policjanci przeprowadzający kontrolę drogową są jednakowo umundurowani; Policjant ruchu drogowego ma czapkę w białym pokrowcu, inne służby szaroniebieską lub bejsbolówkę w tym samym kolorze. Wszystkie czapki mają nad daszkiem wizerunek orła w koronie i napis "Policja". Policjanci na lewej kieszeni mają odznakę policyjną z numerem służbowym, na prawej - plakietkę z nazwiskiem. Funkcjonariusze Policji zatrzymujący kierowców do kontroli noszą odbłaskowe, żółte kamizelki z napisem „Policja”.

Pojazd Policji, z wyjątkiem motocykla, powinien mieć:

1. Niebiesko-granatową barwę nadwozia oraz powinien być oznakowany pasem wyróżniającym barwy białej i umieszczonym po obu stronach pojazdu napisem "POLICJA" barwy białej; na dachu pojazdu może być umieszczony świetlny napis "POLICJA" barwy niebieskiej na białym tle; napis "POLICJA" barwy białej może być także umieszczony z przodu i z tyłu pojazdu, przy czym napis z przodu może być odwrócony (lustrzany).
2. Srebrną barwę nadwozia oraz powinien być oznakowany pasem wyróżniającym barwy niebieskiej odblaskowej z dodatkowymi prostokątnymi elementami folii odblaskowej koloru białego, umieszczonymi na górnej i dolnej krawędzi pasa; napis "POLICJA" barwy białej odblaskowej powinien być umieszczony po obu stronach pojazdu na pasie wyróżniającym barwy niebieskiej. Pokrywa silnika powinna być pokryta folią w kolorze niebieskim z odblaskowym napisem koloru białego "POLICJA"; na dachu pojazdu może być umieszczony świetlny napis "POLICJA" barwy niebieskiej na białym tle; napis "POLICJA" barwy białej może być także umieszczony z tyłu pojazdu.

Policjant, w związku z wykonywaniem czynności na drodze jest uprawniony do:

1. Legitymowania uczestnika ruchu i wydawania mu wiążących poleceń co do sposobu korzystania z drogi lub używania pojazdu.
2. Sprawdzania dokumentów wymaganych w związku z kierowaniem pojazdem i jego używaniem.
3. Żądania poddania się przez kierującego pojazdem lub przez inną osobę, w stosunku do której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mogła kierować pojazdem, badaniu w celu ustalenia zawartości w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu.
4. Sprawdzania stanu technicznego, wyposażenia, ładunku, wymiarów, masy lub nacisku osi pojazdu znajdującego się na drodze.
5. Sprawdzania zapisów urządzenia rejestrującego samoczynnie prędkość jazdy, czas jazdy oraz postoju.
6. Zatrzymania dokumentów stwierdzających uprawnienie do kierowania pojazdem lub jego używania oraz karty kierowcy.
7. Wydawania poleceń:
 - osobie, która spowodowała przeszkodę utrudniającą ruch drogowy lub zagrażającą jego bezpieczeństwu, albo osobie odpowiedzialnej za utrzymanie drogi,
 - kontrolowanemu uczestnikowi ruchu - co do sposobu jego zachowania.
8. Uniemożliwienia:
 - kierowania pojazdem osobie znajdującej się w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu,
 - korzystania z pojazdu, którego stan techniczny, ładunek, masa lub nacisk osi zagrażają bezpieczeństwu lub porządkowi ruchu, powodują uszkodzenie drogi albo naruszają wymagania ochrony środowiska,
 - korzystania z pojazdu, jeżeli kierowca nim nie okazał dokumentu stwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub stwierdzającego opłacenie składki tego ubezpieczenia,
 - kierowania pojazdem przez osobę nieposiadającą wymaganych dokumentów uprawniających do kierowania lub używania pojazdu.
9. Używania przyrządów kontrolno-pomiarowych, a w szczególności do badania pojazdu, określania jego masy, nacisku osi lub prędkości, stwierdzania naruszenia wymagań ochrony środowiska oraz do stwierdzania stanu trzeźwości kierowcy.

10. Usuwania lub przemieszczania pojazdu kontroli przewozu drogowego towarów niebezpiecznych oraz wymagań związanych z tym przewozem.
11. Używania urządzeń nagłaśniających, sygnalizacyjnych lub świetlnych, służących do wydawania wiążących poleceń uczestnikowi ruchu.
12. Występowania w uzasadnionym przypadku z wnioskiem o ocenę stanu zdrowia kierującego pojazdem.
13. Pilotowania pojazdów, których wymiary, masa lub naciski osi przekraczają określone wielkości; pilotowanie wykonywane jest za opłatą ponoszoną przez właściciela lub posiadacza pojazdu.

5. Kontrola ruchu drogowego

W przypadku podania przez funkcjonariusza sygnału do zatrzymania pojazdu kierujący pojazdem ma obowiązek:

- zatrzymać pojazd;
- trzymać ręce na kierownicy i nie wysiadać z pojazdu, chyba że zażąda tego kontrolujący;
- na polecenie kontrolującego:
 - a) wyłączyć silnik pojazdu,
 - b) włączyć światła awaryjne;
- kierujący pojazdem lub pasażer pojazdu mogą wysiadać z kontrolowanego pojazdu wyłącznie za zezwoleniem kontrolującego. Opuszczenie pojazdu policjant może nakazać zwykle wtedy, gdy wymagają tego względy bezpieczeństwa lub charakter kontroli, np. badanie alkomatem czy sprawdzenie stanu technicznego pojazdu.

Kierujący samochodem powinien posiadać przy sobie:

- dokument stwierdzający uprawnienie do kierowania pojazdem,
- dokument stwierdzający dopuszczenie pojazdu do ruchu,
- dokument zawierający zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu (OC) lub stwierdzający opłacenie takiej składki,
- inne dokumenty, jeżeli obowiązek wynika z odrębnej ustawy.

Stosowanie się do poleceń i sygnałów wydawanych przez funkcjonariusza Policji to jeden z podstawowych obowiązków uczestników ruchu. Niezastosowanie się do nich jest wykroczeniem, za które grozi kara grzywny lub nagana.

Policjant umundurowany w warunkach dostatecznej widoczności podaje sygnały tarczą do zatrzymywania pojazdów lub ręką, a w warunkach niedostatecznej widoczności - latarką ze światłem czerwonym albo tarczą do zatrzymywania pojazdów ze światłem odblaskowym lub światłem czerwonym. Jest on uprawniony do zatrzymania każdego pojazdu w każdym miejscu i czasie, bez względu na to czy dysponuje radiowozem czy też nie.

Policjant nie umundurowany jest uprawniony do zatrzymania kierującego pojazdem przez całą dobę wyłącznie na obszarze zabudowanym i pod warunkiem posługiwania się tarczą, a w warunkach niedostatecznej widoczności - latarką ze światłem czerwonym albo tarczą ze światłem odblaskowym lub czerwonym.

Policjant po zatrzymaniu pojazdu podaje kierującemu: stopień, imię i nazwisko, przyczynę zatrzymania oraz:

- policjant umundurowany okazuje legitymację służbową na żądanie kontrolowanego uczestnika ruchu,
- policjant nie umundurowany okazuje legitymację służbową bez wezwania.

W niektórych przypadkach policjant może pominąć tą procedurę:

- gdy pojazd zostaje zatrzymany w wyniku prowadzonego pościgu,
- kiedy zatrzymuje pojazd, co do którego istnieje uzasadnione podejrzenie, że pochodzi z przestępstwa,
- jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że w aucie znajdują się osoby, które popełniły przestępstwo.

6. Zatrzymywanie prawa jazdy i dowodu rejestracyjnego

Policjant, zatrzymując dokument stwierdzający uprawnienie do kierowania pojazdem lub jego używania, wydaje pokwitowanie. W razie uzasadnionego przypuszczenia, że pojazd zagraża bezpieczeństwu ruchu lub narusza wymagania ochrony środowiska, pokwitowanie stanowi jednocześnie skierowanie na dodatkowe badania techniczne.

Policjant zatrzyma dowód rejestracyjny w przypadku:

1. Stwierdzenia lub uzasadnionego przypuszczenia, że pojazd:
 - zagraża bezpieczeństwu w szczególności po wypadku drogowym, w którym zostały uszkodzone zasadnicze elementy nośne konstrukcji nadwozia, podwozia lub ramy,
 - zagraża porządkowi ruchu,
 - narusza wymagania ochrony środowiska;
2. Stwierdzenia, że pojazd nie został poddany badaniu technicznemu w wyznaczonym terminie lub termin badania nie został wyznaczony prawidłowo.
3. Stwierdzenia zniszczenia dowodu rejestracyjnego w stopniu powodującym jego nieczytelność.
4. Uzasadnionego podejrzenia podrobienia lub przerobienia dowodu rejestracyjnego.
5. Stwierdzenia, że badanie techniczne zostało dokonane przez jednostkę do tego nieupoważnioną.
6. Nieokazania przez kierującego dokumentu stwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub nieokazania dokumentu stwierdzającego opłacenie składki tego ubezpieczenia.
7. Uzasadnionego przypuszczenia, że dane w nim zawarte nie odpowiadają stanowi faktycznemu.

W przypadku zatrzymania dowodu rejestracyjnego, policjant może zezwolić na używanie pojazdu przez czas nieprzekraczający 7 dni, określając warunki tego używania w pokwitowaniu.

Wzór pokwitowania za zatrzymanie dokumentu stwierdzającego uprawnienie do kierowania pojazdem lub jego używania

MIEJSCE NA STEMPEL	POKWITOWANIE	Seria AA	Numer 000000
NAGŁÓWKOWY JEDNOSTKI		Ważny do dnia 20..... r.	
wydane przez w zamian za zatrzymany w dniu 20..... r.			
(stopień, imię, nazwisko)			
o godz. w miejscowości		— dowodu rej. pojazdu marki ^{*)}	
NUMER REJESTR.		NUMER VIN	
— dokument stwierdzający uprawnienie do kierowania pojazdem ^{*)}		(prawo jazdy, kart. pozwol. do kier. tramwajem)	
nr wydany przez		(nazwa org. i ozn. kod)	
imię, nazwisko i adres posiadacza			
powód zatrzymania			
.....			
.....			
Data pierwszej rejestracji pojazdu: Uwagi o warunkach używania pojazdu:			
.....			
.....			
Skierowanie pojazdu na dodatkowe badanie techniczne ^{*)}			
Zarządzam skierowanie pojazdu na dodatkowe badanie techniczne z powodu:			
.....			
.....			
.....			
.....			
(podpis wydającego pokwitowanie)		(podpis odbierającego)	
^{*)} Niepotrzebne skreślić.			

Policjant zatrzyma prawo jazdy za pokwitowaniem w przypadku:

- uzasadnionego podejrzenia, że kierujący znajduje się w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu,
- stwierdzenia zniszczenia prawa jazdy w stopniu powodującym jego nieczytelność,
- podejrzenia podrobienia lub przerobienia prawa jazdy,
- gdy upłynął termin ważności prawa jazdy,
- gdy wobec kierującego pojazdem wydane zostało postanowienie lub decyzja o zatrzymaniu prawa jazdy,
- gdy wobec kierującego pojazdem orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów lub wydano decyzję o cofnięciu prawa jazdy,
- przekroczenia przez kierującego pojazdem liczby 24 punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego,
- przekroczenia przez kierującego pojazdem, w okresie 1 roku od dnia wydania po raz pierwszy prawa jazdy, liczby 20 punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego.

Policjant może zatrzymać prawo jazdy za pokwitowaniem w razie uzasadnionego podejrzenia, że kierowca popełnił przestępstwo lub wykroczenie, za które może być orzeczony zakaz prowadzenia pojazdów.

7. Inne służby uprawnione do kontroli ruchu drogowego

Czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego mogą wykonywać w określonym zakresie:

- funkcjonariusze Policji,
- funkcjonariusze Inspekcji Transportu Drogowego,
- funkcjonariusze Straży Granicznej,
- funkcjonariusze celni,
- strażnicy leśni i funkcjonariusze Straży Parku,
- pracownicy Zarządu Dróg,
- strażnicy Straży Gminnych (miejskich) .

W trosce o bezpieczeństwo wszystkie służby uprawnione do kontroli na terenie Polski poza obszarem zabudowanym używają pojazdów oznakowanych w warunkach niedostatecznej widoczności (nocą).

8. Inspekcja Transportu Drogowego

Zatrzymanie pojazdu do kontroli może być dokonane tylko przez umundurowanych inspektorów, znajdujących się w pobliżu oznakowanego pojazdu służbowego.

Uprawnienia przysługujące inspektorom wykonującym kontrolę drogową wynikające z ustawy *Prawo o ruchu drogowym* obejmują m.in.:

- sprawdzanie dokumentów wymaganych w trakcie kierowania pojazdem, potwierdzających wymagane kwalifikacje kierowcy, stwierdzających zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przez posiadacza pojazdu;
- sprawdzanie stanu technicznego, wyposażenia, ładunku, wymiarów, masy lub nacisku osi pojazdu znajdującego się na drodze;
- zatrzymanie, w przypadkach przewidzianych w ustawie, dokumentów stwierdzających uprawnienie do kierowania pojazdem lub jego używania;
- uniemożliwienie korzystania z pojazdu, którego stan techniczny, ładunek, masa lub nacisk osi zagrażają bezpieczeństwu lub porządkowi ruchu, powodują uszkodzenie drogi albo naruszają wymagania ochrony środowiska;
- używanie przyrządów kontrolno-pomiarowych, a w szczególności do badania pojazdu, określenia jego masy, nacisku osi lub prędkości, stwierdzenia naruszenia wymagań ochrony środowiska oraz do stwierdzenia stanu trzeźwości kierowcy;
- usuwanie lub przemieszczanie pojazdu m.in. w przypadku, gdy jego stan techniczny zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego, powoduje uszkodzenie drogi albo narusza wymagania ochrony środowiska.

Inspektor transportu drogowego, podczas przeprowadzania kontroli drogowej, jest uprawniony do wydania poleceń i sygnałów. Mogą one być wydawane przez inspektora:

- pieszego,
- znajdującego się w pojeździe lub na pojeździe.

Inspektor w warunkach dostatecznej widoczności podaje sygnały tarczą do zatrzymywania pojazdów tzw. lizak / lub ręką, a w warunkach niedostatecznej widoczności - latarką ze światłem czerwonym albo tarczą do zatrzymywania pojazdów ze światłem odblaskowym lub światłem czerwonym.

Inspektor jadący pojazdem samochodowym może podawać kierującemu pojazdem polecenia do określonego zachowania się za pomocą urządzeń nagłaśniających, sygnalizacyjnych czy świetlnych. Ponadto polecenie zatrzymania się może zostać podane przez krótkotrwałe włączenie niebieskiego światła błyskowego i sygnału dźwiękowego o zmiennym tonie w przypadku jazdy za kierującym, do którego jest ono skierowane.

Polecenie do zatrzymania pojazdu podaje się z dostatecznej odległości, w sposób zapewniający jego dostrzeżenie przez kierującego pojazdem oraz bezpieczne zatrzymanie w miejscu wskazanym przez inspektora. W celu dojazdu do miejsca, gdzie nie utrudnia to ruchu i nie zagraża bezpieczeństwu, inspektor może wydać kontrolowanemu uczestnikowi ruchu polecenie jazdy za pojazdem ITD. Zasad tych nie stosuje się w razie konieczności zatrzymania pojazdu, co do którego istnieje uzasadnione podejrzenie, iż może on zagrażać bezpieczeństwu ruchu drogowego ze względu na stan techniczny lub zachowanie się kierującego.

Inspektor po zatrzymaniu pojazdu podaje kierującemu stopień, imię i nazwisko oraz przyczynę zatrzymania. Rozpoczęcie kontroli przez inspektora poprzedzone jest okazaniem kontrolowanemu legitymacji służbowej.

Przystępując do czynności kontrolnych, inspektor może wydać polecenie unieruchomienia silnika pojazdu. W przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa lub uwarunkowanych charakterem kontroli, inspektor może wydać kierującemu pojazdem lub pasażerowi polecenie opuszczenia pojazdu.

Inspektor może kierować kontrolowanym pojazdem w zakresie posiadanego uprawnienia do kierowania pojazdami, jeżeli jest to niezbędne dla:

- dokonania sprawdzenia stanu technicznego pojazdu, a w szczególności skuteczności działania hamulców, albo sprawdzenia masy lub nacisku osi pojazdu,
- sprowadzenia pojazdu, którym kierowała osoba będąca w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości albo będąca pod wpływem środka odurzającego lub działającego podobnie do alkoholu, zatrzymanego w miejscu zabronionym, do miejsca gdzie zatrzymanie jest dozwolone.

9. Straż Graniczna

Umundurowani funkcjonariusze Straży Granicznej są uprawnieni do wykonywania czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego w zasięgu terytorialnym przejścia granicznego oraz w strefie nadgranicznej. Upoważnia ich to do:

- zatrzymywania pojazdów;
- legitymowania uczestnika ruchu i wydawania mu wiążących poleceń, co do sposobu korzystania z drogi lub używania pojazdu;
- sprawdzania dokumentów wymaganych w związku z kierowaniem pojazdem i jego używaniem, a także dokumentu stwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub stwierdzającego opłacenie składki tego ubezpieczenia oraz innych dokumentów, których obowiązek posiadania wynika z odrębnych przepisów;
- żądania poddania się przez kierującego pojazdem lub przez inną osobę, w stosunku do której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mogła kierować pojazdem, badaniu w celu ustalenia zawartości w organizmie alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu;
- sprawdzania stanu technicznego, wyposażenia, ładunku, masy lub nacisku osi pojazdu znajdującego się na drodze;
- używania przyrządów kontrolno-pomiarowych służących w szczególności do badania pojazdu, określania jego masy lub nacisku osi;
- stwierdzania naruszenia wymagań ochrony środowiska oraz stwierdzania stanu trzeźwości kierującego.

Funkcjonariusze Straży Granicznej, w związku z wykonywaniem czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego, są obowiązani do czasu przybycia Policji uniemożliwić kierowanie pojazdem:

- osobie, co do której istnieje uzasadnione podejrzenie, iż znajduje się ona w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu,
- którego stan techniczny, ładunek, masa lub nacisk osi zagrażają bezpieczeństwu lub porządkowi ruchu, powodują uszkodzenie drogi albo naruszają wymagania ochrony środowiska, którego kierujący nie okazał dokumentu stwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub stwierdzającego opłacenie składki tego ubezpieczenia,
- osobie nie posiadającej przy sobie wymaganych dokumentów uprawniających do kierowania lub używania pojazdu lub osobie, wobec której orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów.

Funkcjonariusze Straży Granicznej upoważnieni są do nakładania grzywnien w postaci mandatu karnego m.in. za wykroczenia przeciwko:

- porządkowi i spokojowi publicznemu,
- instytucjom państwowym i społecznym,
- bezpieczeństwu osób i mienia,
- bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji drogowej,
- osobie,
- obyczajności publicznej,
- urządzeniom użyteczności publicznej,
- obowiązkowi ewidencji,
- za wykroczenia związane ze szkodnictwem leśnym, polnym, ogrodowym,
- przepisom zawartym w ustawie o cudzoziemcach.

Funkcjonariusze Straży Granicznej mogą podczas pełnienia służby na drogach granicznych i granicznych szlakach turystycznych żądać okazania dowodów tożsamości od wszystkich osób, które korzystają z tych dróg i szlaków. Jeżeli osoba na drodze granicznej lub granicznym szlaku turystycznym dopuści się czynu zabronionego przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej, organy ochrony granicy państwowej mogą ją zatrzymać i zabezpieczyć rzeczy, które były przedmiotem zabronionego czynu.

10. Obowiązujące prędkości

PL		 <3,5t	 >3,5t
		50 60 5:00-23:00 23:00-5:00	50 60 5:00-23:00 23:00-5:00
 		90	70
 		100	80
 			 100
 		110	
		130	

11. Najczęstsze wykroczenia i sankcje karne

Wykroczenie	Wysokość mandatu w zł
Przekroczenie prędkości od 11 do 20 km/h	50–100
Przekroczenie prędkości od 21 do 30 km/h	100–200
Przekroczenie prędkości od 31 do 40 km/h	200–300
Przekroczenie prędkości od 41 do 50 km/h	300–400
Przekroczenie prędkości o 51 km/h i więcej	400–500
Naruszenie obowiązku używania pasów bezpieczeństwa	100
Naruszenie określających warunki oraz zakazy zatrzymania lub postoju	100–300
Przekraczanie podwójnej linii ciągłej na jezdni	200
Niestosowanie się do sygnałów świetlnych	20–500
Łamanie zakazu wyprzedzania	20–500
Niestosowanie się do znaku „zakaz wjazdu“	20–500
Wyprzedzanie na przejściach dla pieszych i bezpośrednio przed nimi	200
Używanie telefonu komórkowego przez kierującego, jeśli musi trzymać telefon w ręku	200
Prowadzenie pojazdu po wypiciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości	utrata prawa jazdy

Maksymalny mandat karny nałożony przez policjanta nie może być wyższy niż 1000 złotych.

UWAGA!

Obcokrajowcy nie są karani punktami karnymi, Policjant wystawia na miejscu mandat gotówkowy i wydaje kierowcy stosowne pokwitowanie. Wysokość mandatu jest taka sama jak w przypadku obywatela Polski. W przypadku braku uiszczenia opłaty na miejscu (brak gotówki lub odmowa przyjęcia mandatu) sprawa jest kierowana do Sądu Grodzkiego w celu rozpatrzenia. Do czasu rozprawy sądowej kierowca taki może być zatrzymany przez Policję lub zatrzymuje mu się dokument umożliwiający przekroczenie granicy (w zależności od tego, czy kierowca jest obywatelem kraju należącego do Unii Europejskiej, czy spoza niej)

12. Alkohol – dozwolone normy, metody pomiaru i sankcje.

Stan nietrzeźwości to przestępstwo! Zachodzi, gdy zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5 promila, lub zawartość alkoholu w 1dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg. Zatrzymanie prawa jazdy od 1 roku do 10 lat.

Stan po spożyciu alkoholu to wykroczenie! Zachodzi, gdy zawartość alkoholu we krwi wynosi 0,2 - 0,5 promila lub zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza wynosi 0,01 - 0,25 mg. Zatrzymanie prawa jazdy od 6 miesięcy do 3 lat.

13. Jak zabezpieczyć się przed kradzieżą.

Kradzież mienia

Kradzież mienia z punktu widzenia interesu obywatela jest bardzo dolegliwym przestępstwem lub wykroczeniem. Policja pomimo tego, że jest wyposażona zarówno w środki techniczne jak i prawne nie jest w stanie całkowicie zapobiec czynom zabronionym. Dlatego też będąc za granicą zastanów się czy zachowujesz środki ostrożności. Czy przestrzegasz podstawowych zasad bezpieczeństwa. Poniżej przedstawiono porady, które wydają się nam oczywiste, niemniej jednak na co dzień zdarza się nam o tym zapominać.

Kradzieże kieszonkowe

Sprawcami kradzieży kieszonkowych są na ogół ludzie młodzi. Kieszonkowcy pracują przeważnie w grupie, rzadko decydując się na działanie w pojedynkę. Dogodne warunki stwarzają im duże skupiska ludzi, takie jak imprezy sportowe, rozrywkowe czy handlowe. Wykorzystują oni tłok, a często sami go powodują, aby ułatwić sobie działalność. Szczególną aktywność wykazują w zatłoczonych autobusach przy wsiadaniu i wysiadaniu, w momencie, kiedy uwaga danej osoby jest zwrócona w innym kierunku. Najchętniej działają na dworcach autobusowych i kolejowych – dokonują kradzieży w kolejkach do kas, na peronach, gdy ręce pasażerów zajęte są bagażem. Uwagę złodzieja zwracają przede wszystkim osoby dobrze ubrane mające na sobie widoczną biżuterię, sprawiające wrażenie ludzi zamożnych. Należy pamiętać, że można być przez przestępcę obserwowanym dłuższy czas w banku, w sklepie, podczas płacenia rachunku w restauracji.

Dlatego też :

1. Unikaj tłoku.
2. Trzymaj swoją torebkę z przodu zamknięciem do siebie.
3. Nie trzymaj pieniędzy i dokumentów w jednym miejscu, powinno się je rozdzielić.
4. Nie trzymaj portfela i dokumentów w tylnych kieszeniach spodni, zewnętrznych kieszeniach kurtek, bocznych kieszeniach toreb.
5. Płacąc za zakupy nie pokazuj całej zawartości portfela.
6. Podczas mierzenia garderoby, pakowania zakupów, płacenia rachunku nie odstawiaj torebki na podłogę lub ladę.
7. Zwróć uwagę na tzw. „sztuczny tłok”.
8. Zwiększ czujność, jeśli na przystanku autobusowym zauważysz grupę młodych ludzi z reklamówkami lub odzieżą przewieszoną przez rękę.
9. Na ulicy unikaj korzystania z wszelkich podejrzanych usług np. wróżenia, gry hazardowe, okazyjne zakupy itp.

Kradzieże w hotelach, ośrodkach wypoczynkowych

Problemem są również kradzieże mienia w hotelach i ośrodkach wypoczynkowych. Sprawcy kradzieży wykorzystują niedomknięte okna, niezamknięte drzwi. Po dostaniu się do pokoju dokonują zaboru pieniędzy oraz wartościowych przedmiotów. Również dokumenty padają łupem przestępców. Dlatego też podczas Twojej nieobecności zamykaj okna oraz drzwi do pokoju. Rzeczy wartościowe należy oddać do depozytu w recepcji. Dotyczy to szczególnie ważnych dokumentów oraz cennych przedmiotów.

Kradzieże i włamania do samochodów

Czy jako posiadacz samochodu zrobiłeś wszystko by nie stać się ofiarą złodziei?

Jeżeli będziesz przestrzegać poniższych rad, nie sprowokujesz przestępców.

- Nie zostawiaj w samochodzie na widocznym miejscu przedmiotów (nawet niewielkiej wartości) mogących skusić złodzieja.
- Nie zostawiaj w skrytkach samochodu zapasowych kluczyków, dokumentów pojazdu.
- W momencie opuszczenia pojazdu, jeśli jest to możliwe, zabierz radioodtwarzacz.
- Gdy wysiadasz z samochodu, nawet na chwilę, nie zapomnij zabrać kluczyków ze stacyjki, zamknąć drzwi na klucz.
- Kiedy przewożysz gotówkę, a także w czasie podróży, unikaj zabierania przygodnych podróży, nie korzystaj z tzw. „bezludnych” i źle oświetlonych parkingów.
- Zabezpiecz samochód przed kradzieżą, tzn.:
 - zastosuj równoległe widoczne i ukryte systemy zabezpieczenia,
 - zamontuj blokady mechaniczne i elektryczne,
 - korzystaj z parkingów strzeżonych,
 - nocą staraj się parkować samochód w miejscu dobrze oświetlonym.

14. Jak się zachować będąc świadkiem lub pokrzywdzonym w wyniku przestępstwa.

Największym sojusznikiem sprawców przestępstw jest brak reakcji na ich zuchwałe, agresywne zachowanie. Istotną gwarancją bezpieczeństwa jest zwykła ludzka solidarność wyrażona zdecydowaną reakcją na łamanie zasad życia społecznego. Naturalnym jest, że wobec jednomyślnej i stanowczej reakcji tłumu, bądź kilku osób sprawca traci swoją przewagę. W sytuacji, kiedy obywatel dowie się o przestępstwie powinien powiadomić o tym fakcie Policję.

Pamiętaj:

- Gdy okoliczności przestępstwa stanowią znaczne zagrożenie dla Ciebie jako świadka lub pokrzywdzonego, nie podejmuj bezpośrednich działań – zaalarmuj Policję.
- Pamięć ludzka bywa często zawodna. Dlatego jeżeli pozwolą na to okoliczności należy starać się zanotować istotne szczegóły. Notatki te w sytuacji stresu mogą okazać się dla Policji bardzo ważne dla szybkiego ustalenia i ujęcia sprawcy przestępstwa. Należy pamiętać, że Policja po zaistnieniu przestępstwa musi odpowiedzieć na następujące pytania: co się wydarzyło, gdzie faktycznie miało miejsce zdarzenie, kiedy – czas dokonania czynu, dlaczego – ustalenie motywów działania sprawcy, czym – jakich sprawca użył środków do dokonania przestępstwa, kto dokonał przestępstwa.
- W takiej sytuacji starać się obserwować sprawców, ich wygląd, wzrost, wiek. Ważne jest czy przestępca był wytatuowany, posiadał ułomności fizyczne, w której ręce trzymał broń, jaka była jego wymowa itp. Jeżeli korzystał ze środka transportu zapamiętaj kolor, numer rejestracyjny, typ, napisy itp. Obserwuj sprawców z bezpiecznej odległości. Przekazanie Policji tych spostrzeżeń zwiększa szanse ujęcia sprawcy i zapobiegnięcia kolejnym przestępstwom.
- Uczestnicząc w postępowaniu karnym świadek składa zeznania o spostrzeżonych przez siebie faktach. Osoba pokrzywdzona w wyniku przestępstwa składając zawiadomienie o przestępstwie w jednostce Policji lub przybyłej na miejsce policyjnej grupie operacyjno – śledczej ma prawo żądać sporządzenia protokołu przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie. Protokół gwarantuje wszczęcie postępowania przygotowawczego, a także może być pomocny w dochodzeniu odszkodowania od firmy ubezpieczeniowej.

Wybrane wykroczenia

Będąc w Polsce powinieneś wiedzieć, że m. in. wykroczeniem jest:

- Zakłócenie spoczynku nocnego oraz porządku publicznego (wysokość mandatu karnego – 200 zł).
- Wywoływanie zgorszenia w miejscu publicznym (wysokość mandatu karnego – 150 zł).
- Kąpiel w miejscu zabronionym (wysokość mandatu karnego – od 20 do 500 zł).
- Niezachowanie środków ostrożności przy trzymaniu psa (wysokość mandatu karnego – 200 zł)..
- Doprowadzenie psa poprzez drażnienie lub płoszenie do tego, że staje się niebezpieczny (wysokość mandatu karnego – 250 zł).
- Rozniecanie ognia poza wyznaczonymi do tego miejscami w lesie lub na terenie śródleśnym albo w odległości mniejszej niż 100 m od granicy lasu (wysokość mandatu karnego – 150 zł).
- Korzystanie z otwartego płomienia w lesie lub na terenie śródleśnym albo w odległości mniejszej niż 100 m od granicy lasu (wysokość mandatu karnego – 150 zł).
- Niszczenie, uszkodzanie, czynienie niezdatnym do użytku cudzej rzeczy – wartość szkody do 250 zł (wysokość mandatu karnego – od 20 do 500 zł).
- Publiczne dopuszczanie się nieobyczajnego wybryku (wysokość mandatu karnego – od 20 do 500 zł).
- Zaśmiecanie drogi, ulicy, placu, trawnika lub zieleńca (wysokość mandatu karnego – 50 zł).
- Wyręb, niszczenie oraz zbieranie gałęzi w lesie (wysokość mandatu karnego – od 20 do 500 zł).
- Dokonywanie amatorskiego połowu ryb bez posiadania wymaganych dokumentów (wysokość mandatu karnego – 200 zł).
- Spożywanie napojów alkoholowych w miejscach objętych zakazem ich spożywania (wysokość mandatu karnego – 100 zł).

Wobec sprawcy wyżej wymienionych wykroczeń można zamiast mandatu karnego zastosować środki oddziaływania wychowawczego lub skierowanie wniosku o ukaranie do sądu.

15. Wypadek i kolizja drogowa.

Wypadek drogowy – jest to naruszenie, chociażby nieumyślne, zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, w którym inna osoba odniosła obrażenia ciała powodujące naruszenie czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia trwający powyżej dni 7 (art. 177 kodeksu karnego).

Kolizja drogowa – jest to niezachowanie należytej ostrożności, powodujące zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym (art. 86 kodeksu wykroczeń) .

Przy kolizji należy bezwzględnie usunąć uszkodzone pojazdy aby nie stwarzały zagrożenia i nie tamowały ruchu. Jeśli nie jest to możliwe ze względu na powstałe uszkodzenia, należy koniecznie zabezpieczyć to miejsce trójkątem ostrzegawczym, włączeniem świateł awaryjnych itp. Jeśli tego nie zrobimy, Policja ma prawo nałożyć mandat za utrudnianie ruchu. Nie ma obowiązku wzywania Policji, ale... jeżeli kierowcy dojdą do porozumienia czyja jest wina, to należy spisać oświadczenie, w którym zawarte będą dane samochodów, kierowców, numery polis ubezpieczeniowych, opis zdarzenia i uszkodzeń. Oświadczenie muszą podpisać kierowcy biorący udział w kolizji. Dobrze jest zapisać też dane świadków zdarzenia. Jednocześnie należy pamiętać, że oświadczenie takie nie będzie miało żadnej wartości, gdy jeden z uczestników (najczęściej sprawca) zmieni zdanie co do przebiegu zajścia po napisaniu oświadczenia, wyprze się swojej winy (stwierdzając np., że oświadczenie podpisał w dużym stresie) etc. W takiej sytuacji ubezpieczyciel odmówi wypłaty odszkodowania. Dlatego dobrze jest mimo wszystko wezwać Policję, której protokołu żadne towarzystwo ubezpieczeniowe nie będzie kwestionować. Co prawda zazwyczaj trzeba długo na przyjazd Policji poczekać i winny zapłaci mandat, ale w końcowym efekcie może nam to oszczędzić wiele czasu i kłopotów. Ponadto jak uczy doświadczenie, dbająca o swoje finanse firma ubezpieczeniowa, często kwestionuje prawdziwość oświadczenia. W takim układzie poszkodowany może mieć duży problem z odzyskaniem pieniędzy. Nawet jeśli w końcu udowodni swoją rację, a odwołania przyniosą skutek może minąć wiele czasu. Co prawda zazwyczaj trzeba długo na przyjazd Policji poczekać i winny zapłaci mandat, ale w końcowym efekcie może nam to oszczędzić wiele czasu i kłopotów.

- Jeśli jesteś świadkiem wypadku na drodze, a są służby profesjonalne, nie zatrzymuj się (chyba, że Cię zatrzymają), nie blokuj ruchu, nie rób zbiegowiska. To bardzo przeszkadza!
- Jeżeli nie ma Policji, Pogotowia Ratunkowego lub Straży Pożarnej zatrzymaj się i zobacz co się stało.
- Jeśli są ranni koniecznie musisz wezwać Pogotowie Ratunkowe i Policję.
- Jeśli nie ma służb ratowniczych, w miarę swoich umiejętności i możliwości udziel pomocy poszkodowanym. Jeżeli nie wiesz jak należy wyjmować rannych z samochodu, nie wyjmuj ich, chyba że musisz (brak tętna, oddechu, pali się samochód).
- Jeśli z samochodów wycieka na jezdnię olej, paliwo lub masz uzasadnione podejrzenia, że samochody mogą się zapalić, wezwij Straż Pożarną. Wzywaj ją także, gdy nie można otworzyć drzwi w samochodach celem wyjęcia rannych.

Aby udzielić skutecznej pomocy należy:

- wyłączyć zapłon w uszkodzonych samochodach
- w przypadku pojazdów wyposażonych w poduszki powietrzne (aby samoczynnie się nie zdetonowały) konieczne jest odłączenie akumulatora.
- zabezpieczyć miejsce wypadku po to, by zabezpieczyć życie swoje, ofiar oraz innych użytkowników drogi,

W tym celu należy:

- ustawić na drodze trójkąt ostrzegawczy (w terenie zabudowanym – 1 m za samochodem, na autostradzie lub drodze ekspresowej – 100 m, a na zwykłej drodze – od 30 do 50 m),
- włączyć w samochodzie światła awaryjne,
- wyciągnąć kluczyki ze stacyjki i schować je np. pod siedzeniem kierowcy (w szoku ranni kierowcy bardzo często próbują odjechać z miejsca wypadku),
- w razie konieczności poprosić kogoś o zatrzymanie ruchu na drodze,
- w nocy oświetlić miejsce wypadku światłami swojego samochodu,
- opatrywać poszkodowanego jego rzeczami ,
- absolutnie nie usuwać samodzielnie żadnych obcych ciał z ciała pokrzywdzonego. To może zrobić jedynie lekarz.

Udzielając pierwszej pomocy m.in. ofiarom wypadków drogowych, należy pamiętać o zachowaniu podstawowej zasady nie pogarszania stanu osoby pokrzywdzonej. Pamiętaj, że najważniejsze jest życie i zdrowie Twoje i innych.

Pamiętaj, jeśli jesteś jedyną osobą kompetentną, z chwilą gdy przystępujesz do akcji ratowniczej (udzielania pomocy), możesz przejąć kierowanie akcją ratowniczą. **Pod żadnym pozorem nie można pozostawiać poszkodowanego bez opieki.**

16. Pierwsza pomoc

Każdy, kogo poprosisz ma obowiązek udzielić Ci pomocy! Nieudzielenie lub odmowa pomocy jest karalna! Mimo to, jeśli prosisz kogoś o wezwanie pogotowia, policji czy straży, bo sam nie możesz tego zrobić, licz się z tym, że mimo obietnicy może tego nie zrobić! Dlatego jeśli tylko masz taką możliwość poproś np. o powiadomienie kilka osób niezależnie. Z miejsca wypadku oddalaj się tylko w celu wezwania pomocy lub dopiero po przyjeździe służb ratowniczych na ich wyraźne zezwolenie.

8 KROKÓW udzielania podstawowej pomocy przedmedycznej

1. **Oceń**, co było przyczyną wypadku, zdarzenia. Wyeliminuj czynnik, który spowodował zagrożenie życia.
2. **Poproś** otoczenie o informację o wydarzeniu i zabezpiecz miejsce zdarzenia; możesz to zrobić sam lub poprosić inne osoby.
3. **Oceń** stan poszkodowanej osoby, sprawdź czy pamięta zdarzenie, czy czuje ból, czy może mówić, czy rozumie, co się do niej mówi itp.
4. **Wzywaj** pomoc, określając wszystko, co przyjeżdżającej ekipie pomoże w drodze do przygotowania się do akcji:
 - gdzie doszło do wypadku (dokładny opis miejsca skraca czas dojazdu ambulansu);
 - co się wydarzyło (np. zderzenie, potrącenie);
 - ilu jest poszkodowanych (sprawdź, czy wokół miejsca wypadku nie ma innych poszkodowanych);
 - jakie są rodzaje urazów, czy poszkodowani są przytomni;
 - jaka pomoc jest udzielana;
 - czy ofiary są zakleszczone w samochodzie (czy potrzebna jest straż pożarna);
 - czy występują inne zagrożenia, np. chemiczne (rozlana benzyna, olej na jezdni);
 - podaj numer telefonu, z którego dzwonisz.
5. **Udziel** pomocy takiej, jaka jest potrzebna w wyniku powstałego zajścia i wywołanych obrażeń.
6. **Wspieraj** osobę psychicznie, nie zadawaj pytań, z którymi poszkodowany miałby kłopot z odpowiedzią lub zrozumieniem. Mów, co robisz, powiedz, kim jesteś, jakie podjąłeś działania, co się dzieje, nie dramatyzuj, nie kłam, niczego nie wymyślaj. Nie mów, czego nie wiesz, czego nie widzisz. Bądź cierpliwy i spokojny, oddal gapiów.
7. **Przeciwdziałaj** wstrząsowi – przykryj poszkodowanego, unieś nieco do góry nogi. Nie rób tego w przypadku zawału i udaru mózgu oraz gdy urazy są rozległe. Każdy uraz, choćby drobny, wywołuje wstrząs organizmu. Jest on ukrytym wrogiem poszkodowanego, może być przyczyną śmierci lub poważnych zmian w organizmie, a nie tylko obrażenia spowodowane wypadkiem lub nagłym zachorowaniem.
8. **Zapobiegaj** dalszym urazom i zapewnij drożność dróg oddechowych, a także kontroluj stan i czynności życiowe poszkodowanego do przyjazdu ekipy ratunkowej.

Przestrzegaj zasady nie szkodzić !

Bardzo często, mimo najlepszych chęci osoby ratujące, popełniają błędy. Do najczęstszych nieprawidłowości należą:

- układanie rannego w różnych pozycjach,
- podawanie do picia różnych napojów i leków,
- nieudrażnianie dróg oddechowych,
- wydawanie poleceń rannemu, krzyczenie na niego i zmuszanie go do wykonywania różnych zbędnych czynności,
- brak współpracy z innymi świadkami zdarzenia,
- wykonywanie czynności, które są znane jedynie ze słyszenia, np. metoda reanimacji usta– usta.

Jak i jaką pomoc wezwać?

W trakcie wzywania pomocy zachowaj spokój i "zimną krew". Mów spokojnie i wyraźnie. Podaj swoje imię i nazwisko, powiedz skąd dzwoniisz (nr telefonu, automat telefoniczny itp.). Szczególnie dzwoniąc z "komórki", pamiętaj aby koniecznie podać nazwę i dokładną lokalizację miejscowości (np. na trasie E 4 Rzeszów - Przemyśl, 2 km od Łańcuta w kierunku Przemyśla), często zdarza się bowiem, że zostaniesz połączony ze znacznie oddaloną miejscowością w zupełnie innym województwie. Nie rozłączaj się od razu, być może dyspozytor ma jeszcze jakieś pytania. Poczekaj na potwierdzenie zgłoszenia.

Każdej ze służb oprócz dokładnej lokalizacji zdarzenia, sposobie dojazdu itp., musisz podać również inne dane:

- Pogotowie Ratunkowe (tel. 999) wymaga informacji ile jest osób rannych i jak ciężko. Jeśli ranne są dzieci powiedz o tym. Jeśli na miejscu jest lekarz, spytaj go czy masz coś przekazać. Nie zawsze duża ilość krwi musi oznaczać duże obrażenia. Tak samo ciężko ranny nie musi silnie krwawić.
- Policja (tel. 997) spyta, czy są ranni (jeśli nie to czy kierowcy sobie życzą interwencji) oraz jakie i ile samochodów bierze udział w wypadku. Podaj markę, kolor, nr rejestracyjny.
- Straż Pożarna (tel. 998) musi wiedzieć, czy ma jechać gasić, zmywać olej z jezdni czy ciąć samochody. Dlatego powiedz czy cieknie benzyna, olej, ucieka gaz z instalacji gazowej, czy też nie można wyjąć poszkodowanych.

W żadnym wypadku NIE WOLNO wyolbrzymiać skutków wypadku. Może się zdarzyć, że w tym czasie ktoś pomocy będzie potrzebował bardziej.

17. Jak i kiedy należy się skontaktować z Policją

Policja jako formacja służąca społeczeństwu pełni całodobowe dyżury w Komendach Miejskich oraz Powiatowych Policji na terenie województwa podkarpackiego (dane teleadresowe jednostek Policji zostały podane w dalszej części niniejszej broszury). W tym celu funkcjonuje całodobowy telefon interwencyjny o numerze 997 oraz w przypadku wykonywania połączenia z telefonu komórkowego numer 112. Oba wskazane wyżej numery telefoniczne są bezpłatne. Pamiętaj, gdy znajdziesz się w trudnej sytuacji, zostaniesz poszkodowany w wyniku przestępstwa dzwoń na Policję. Policjant przyjmujący zgłoszenie nie odmówi Ci pomocy. Bez względu na to czy Jesteś poszkodowanym w wyniku przestępstwa, czy też świadkiem zrób wszystko aby o zaistniałym zdarzeniu poinformować Policję. Istotnym jest aby czas, który upływa od chwili popełnienia przestępstwa do chwili przekazania informacji Policji, był jak najkrótszy. Szybka reakcja ułatwi wykrycie sprawcy przestępstwa. Wykonując telefon do dyżurnego w charakterze świadka masz prawo do zachowania swojej anonimowości. Bardzo często okoliczności zdarzenia mogą powodować konieczność ponownego kontaktowania się Policji z Tobą, dlatego możesz być poproszony o podanie swoich danych personalnych.

Pamiętaj!

Możesz skontaktować się osobiście z policjantem pełniącym dyżur w jednostce Policji. Istnieje również możliwość poproszenia o pomoc napotkanego patrolu policyjnego lub dzielnicowego dokonującego obchodu swojego rejonu służbowego.

Rozmawiając z dyżurnym, w miarę możliwości, stosuj następujące zasady:

1. Spokojnie omów istotne szczegóły dotyczące przebiegu zdarzenia.
2. Pozwól policjantowi na kontrolowanie przebiegu rozmowy i zadawanie pytań, ponieważ ważne Twoim zdaniem informacje nie zawsze muszą być istotne z punktu widzenia Policji.
3. Podawaj swoje prawdziwe dane, a jeśli chcesz zachować anonimowość poinformuj o tym dyżurującego policjanta.
4. Jeżeli zdecydowałeś się na kontakt telefoniczny to nie kończ rozmowy natychmiast po przekazaniu informacji do czasu, kiedy dyżurny nie stwierdzi, że uzyskał od Ciebie wszystkie ważne jego zdaniem wiadomości.

Pamiętaj:

1. Jeżeli po zadzwonieniu na numer policyjnego telefonu alarmowego okaże się, że Twój problem nie wymaga natychmiastowej interwencji Policji – nie oznacza to, że sprawa nie będzie załatwiona. Dyżurny niezwłocznie przekaze ją kompetentnemu policjantowi.
2. Nie można żądać od Policji podjęcia natychmiastowych czynności służbowych nie będących w jej kompetencji.

18. Telefony alarmowe

Z telefonów stacjonarnych - połączenie bezpłatne		
Policja tel. 997	Straż Pożarna tel. 998	Pogotowie Ratunkowe tel. 999
W sieciach komórkowych tel. 112 - wszystkie służby		
CB-radio kanał 9 (wszystkie służby) na hasło "RATUNEK" pierwszeństwo rozmów na wszystkich kanałach !!!		

19. Dane teleadresowe jednostek Policji:

Komenda Miejska Policji w Krośnie

38-400 Krosno ul. Lwowska 28

Dyżurny: tel. 997 (112) lub (013) 43 29 310

Komenda Powiatowa Policji w Jasle

38-200 Jasło ul. Kościuszki 26

Dyżurny: tel. 997 (112) lub (13) 44 38 310

Komenda Powiatowa Policji w Sanoku

38-500 Sanok, ul. Witkiewicza 3

Dyżurny: tel. 997 (112) lub (013) 46 57 310

Komenda Powiatowa Policji w Lesku

38-600 Lesko ul. Wincentego Pola 4

Dyżurny: tel. 997 (112) lub (13) 46 87 310

Komenda Powiatowa Policji w Ustrzykach Dolnych

38-700 Ustrzyki Dolne ul.29 Listopada 33

Dyżurny: tel. 997 (112) lub (13) 46 08 310

20. Inne informacje istotne dla podróżujących

Komunikacja miejska i Taxi

W większych miastach dobrze funkcjonuje sieć komunikacji miejskiej. W wygodny sposób umożliwia ona podróżowanie po ich całym terenie. Bilety okresowe pozwalają oszczędzić na błędzeniu po mieście samochodem i opłatach parkingowych. Po większości miast można również poruszać się taksówkami. Istnieje duża oferta firm przewozowych zależna od wielkości miasta. Można je zamawiać telefonicznie lub po prostu wsiąść do odpowiednio oznakowanych pojazdów.

Na stronie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad <http://www.gddkia.gov.pl/> można zaplanować trasę podróży, sprawdzić warunki pogodowe i dowiedzieć się o planowanych remontach i utrudnieniach w ruchu.

Telefony przydatne w podróży (prefiks Polski + 48)

Ambasada Republiki Słowackiej, ul. Litewska 6, 00-581 Warszawa, tel. (0-22) 525 81 10; e-mail: slovakia@ambasada-slowacji.pl, Internet: www.ambasada-slowacji.pl Rzeszów: ul. Armii Krajowej 80, tel. (0-17) 853 45 86

Interwencyjny telefon Straży Granicznej 0 800 42 23 22

Telefony informacyjne (należy poprzedzić numerem kierunkowym danego miasta) :

Prognoza pogody 9221, Informacja celna 811 01 28, O ruchu na przejściach granicznych 542 93 19, Informacja o numerach telefonicznych 118 913, Informacja w jęz. angielskim o numerach telefonicznych 118 811, Informacja o numerach kierunkowych krajowych 9570, Informacja PKP 9436 .

21. Przepisy słowackie

22. Okazywanie przynależności do Policji

Policjant przed interwencją jest zobowiązany okazać swoją przynależność do Policji, jeśli powaga i okoliczności interwencji na to pozwalają. Przynależność do Policji policjant reprezentuje służbowym mundurem z numerem identyfikacyjnym, a przy działalności służbowej również identyfikatorem, który zawiera imię i nazwisko policjanta, ewentualnie stopień. Policjant nie ma obowiązku legitymować się służbową legitymacją, jeżeli: interweniuje na ujednoliconą komendę, podczas ochrony określonych obiektów, obiektów wyjątkowej wartości i znaczenia albo innych obiektów podlegających ochronie (dalej "obiekt chroniony"), podczas służbowej interwencji przeciwko osobie, która zgodnie z podejrzeniami może być w swoim działaniu niebezpieczna dla życia i zdrowia interweniującego policjanta albo innych osób, szczególnie jeśli chodzi o przestępcę, uciekiniera z więzienia lub uciekającą osobę zatrzymaną, uciekiniera z aresztu albo osoby której przyznano karę odebrania wolności (dalej "niebezpieczny przestępca"), wyraźnie pijaną osobę, zatrzymaną na gorącym uczynku, uzbrojoną, osobę podejrzaną lub oskarżoną, albo też jeśli okoliczności interwencji to uniemożliwiają.

Każdy jest zobowiązany zastosować się do nakazów i prośb policjanta albo poddać się czynnościom do których ma on uprawnienia zgodnie z postanowieniami § 17 do § 33 ustawy.

23. Ruch drogowy

Ty również jesteś uczestnikiem ruchu drogowego i Ciebie również obowiązują poniższe reguły:

- na tylnym siedzeniu motocykla nie może jeździć osoba młodsza niż 12 lat,
- osoba przewożona na motocyklu nie może siedzieć z boku,
- przy obniżonej widoczności (gęsty deszcz, śnieg, mgła), jeśli idziesz z boku drogi musisz mieć na sobie umieszczone w widocznym miejscu elementy odblaskowe.

Do obowiązkowego wyposażenia samochodu osobowego należą:

1. Zapasowe bezpieczniki elektryczne, jeżeli są używane w instalacji elektrycznej danego samochodu.
2. Zapasowe żarówki, po jednej sztuce z każdego rodzaju.
3. Podnośnik samochodowy.
4. Klucz do demontażu kół samochodowych.
5. Koło zapasowe.
6. Linka holownicza.
7. Trójkąt ostrzegawczy.
8. Kamizelka odblaskowa, która musi być umieszczona w kabinie pasażera, a nie w bagażniku.
9. Apteczka samochodowa.

Uprawnienia policjanta podczas kontroli drogowej. Policjant ma prawo:

- zakazać prowadzącemu jazdy na określony czas albo nakazać mu kierunek jazdy, jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo albo płynność ruchu drogowego,
- zakazać prowadzącemu jazdy po autostradzie, a nakazać mu opuszczenie autostrady na najbliższym zjeździe albo pojazd zostawić na najbliższym parkingu, jeżeli pojazd nie osiąga prędkości zgodnie z § 35, żądać okazania dokumentów pozwalających na używanie pojazdu, przewóz osób i towaru, żądać od kierującego aby się poddał badaniu, czy nie jest pod wpływem alkoholu albo innych środków odurzających, albo leków które mogą obniżyć jego zdolność kierowania, kontrolować stan techniczny pojazdu i jego wyposażenie albo żądać od kierującego by się poddał takiej kontroli, porównać dane z dowodu rejestracyjnego ze stanem faktycznym,
- skontrolować rozmiar i wagę pojazdu,
- kontrolować, czy kierujący przestrzega powinności prowadzącego pojazd.

Uczestnik ruchu drogowego jest zgodnie z ustawą o ruchu drogowym zobowiązany słuchać nakazów i upomnień policjanta, zgodnie z jego uprawnieniami w ruchu drogowym, poddać się czynnościom do których jest uprawniony, jak i czynnościom innych osób które są do tego uprawnione zgodnie z ustawą o ruchu drogowym albo innymi przepisami (np. ustawa o policji gminnej).

Policjant w mundurze (policjant wojskowy w mundurze, profesjonalny żołnierz z zewnętrznym oznaczeniem POLICJA albo inni uprawnieni funkcjonariusze sił zbrojnych, sił bezpieczeństwa lub funkcjonariusze policji gminnej) daje znak na zatrzymanie pojazdu podniesieniem ręki albo czerwonym światłem, którym macha w górnym półokręgu. Z jadącego pojazdu może dawać sygnał machaniem ręki pionowo góra – dół, wysunięciem tarczy albo zaświeceniem napisu STOP umieszczonego na pojeździe.

Z jadącego pojazdu sygnał zatrzymania pojazdu zaznaczyć dodatkowym światłem, ewentualnie dodatkowym sygnałem dźwiękowym. Sygnał zatrzymania pojazdu można dawać z pojazdu jadącego przed zatrzymywanym pojazdem. Przy zatrzymywaniu pojazdu jadącego przed pojazdem, z którego policjant w mundurze daje sygnał zatrzymania pojazdu, zawsze są używane dodatkowe światła oraz dodatkowy sygnał dźwiękowy.

24. Ograniczenie ruchu niektórych rodzajów pojazdów

Na autostradzie, na drodze szybkiego ruchu i na drodze I klasy mają zakaz ruchu pojazdy z największą dopuszczalną masą przewyższającą 7 500 kg oraz pojazdy z największą dopuszczalną masą przewyższającą 3 500 kg z przyłączonym pojazdem:

- w pierwszy dzień wolny od pracy i w sobotę, jeśli wypada po dniu pracującym w okresie od 1. lipca do 31. sierpnia w godzinach od 07.00 do 19.00,
- w niedzielę i w ostatni dzień wolny od pracy w godzinach od 00.00 do 22.00.

Jeżeli chodzi o jeden dzień wolny od pracy, który następuje po dniu pracującym, zakaz jazdy według poprzedzającego okresu obowiązuje w ten dzień w godzinach od 00.00 do 22.00.

Zakaz jazdy zgodnie z poprzedzającym okresem nie obowiązuje:

- autobusów, samochodów kempingowych, pojazdów sił zbrojnych, uzbrojonych sił bezpieczeństwa, uzbrojonych sił, Policji wojskowej, Straży pożarnej, innych jednostek straży pożarnej, Informacji wojskowej i Słowackiej służby informacyjnej,
- pojazdów używanych do przewożenia materiałów farmakologicznych, lekarstw, materiałów biologicznych, sprzętu medycznego albo zabezpieczenia ruchu urządzeń medycznych,
- pojazdów używanych w transporcie kombinowanym, na załadowanie i wyładowanie łodzi, wagonów towarowych albo samolotów,
- pojazdów używanych do uzupełniania paliwami stacji benzynowych,
- pojazdy przewożących materiały niebezpieczne,
- pojazdów używanych do zabezpieczenia imprez sportowych i kulturalnych,
- pojazdów używanych do przewożenia pomocy humanitarnej,
- pojazdów używanych do usuwania awarii i ich efektów, również przy katastrofach ekologicznych,
- pojazdów używanych przy czynnościach naprawczych, utrzymaniu i budowie dróg,
- pojazdów używanych przy koniecznych pracach rolnych,
- pojazdów używanych do przewozu pożywienia lub żywych zwierząt.

Kierujący jest zobowiązany na żądanie policjanta wiarygodnie udowodnić, że pojazd jest używany zgodnie z powyższymi punktami.

Święta państwowe i dni wolne od pracy

Święta państwowe:

1. stycznia	Dzień Powstania Republiki Słowackiej
5. lipca	Święto Św. Cyryla i Metodego
29. sierpnia	Rocznica Słowackiego Powstania Narodowego
1. września	Dzień Konstytucji Republiki Słowackiej
17. listopada	Dzień Walki Za Wolność i Demokrację

Święta państwowe są dniami wolnymi od pracy. Innymi dniami wolnymi od pracy, oprócz niedziel, są następujące święta:

Dni wolne od pracy:

6. stycznia	Objawienie Pana (Trzech Króli)
2. kwietnia	Wielki Piątek
5. kwietnia	Poniedziałek Wielkanocny
1. maja	Święto Pracy
8. maja	Dzień Zwycięstwa Nad Faszyzmem
15. września	Wniebowzięcie Maryi Panny
1. listopada	Święto Wszystkich Świętych
24. grudnia	Wigilia
25. grudnia	Pierwszy dzień Bożego Narodzenia
26. grudnia	Drugi dzień Bożego Narodzenia

25. Dokumenty ustanowione ustawą o ruchu drogowym albo innymi przepisami

Dokumenty obowiązkowe potrzebne do prowadzenia i używania pojazdu to:

- **prawo jazdy** (§ 94 ustawy o ruchu drogowym),
- **dowód rejestracyjny** (§ 23 ustawy nr 725/2004 Dz.U.),
- **dokument o obowiązkowym ubezpieczeniu od odpowiedzialności za szkodę spowodowaną użytkowaniem pojazdu** (§ 18 ustawy nr 381/2001 Dz.U. o obowiązkowym ubezpieczeniu odpowiedzialności za szkodę spowodowaną użytkowaniem pojazdu zgodnie z późniejszymi przepisami),
- **dokument o przeprowadzeniu przeglądu** (§ 52 ustawy nr 725/2004 Dz.U.),
- **dokument o przeprowadzeniu kontroli emisji, jeżeli podlega temu dany pojazd** (§ 70 ustawy nr 725/2004 Dz.U.),
- **dokument o zapłaceniu opłaty za używanie pewnych odcinków autostrad, dróg dla pojazdów motorowych albo dróg I klasy, jak również oznakowanie pojazdu ważną naklejką, jeżeli jest kierowca kontrolowany na takich komunikacjach** (§ 6 ustawy nr 135/1961 Dz.U.),
- **dokument o zdolności zdrowotnej i psychicznej, jeżeli kierujący podlega takiemu obowiązkowi** (§ 89 ustawy o ruchu drogowym),
- **pozwolenie na inne używanie komunikacji ziemnej, jeżeli jest ona używana innym niż zwyczajnym sposobem** (§ 8 ustawy nr 135/1961 Zb.),
- **inne dokumenty określone innymi przepisami** (np. ustawa nr 168/1996 Dz.U., § 12 ustawy nr 280/2006 Dz.U.).

Obywatele państw spoza UE powinni mieć przy sobie ważny paszport i międzynarodowe prawo jazdy. Jeżeli nie istnieje określony ważnym prawnym przepisem obowiązek posiadania innego dokumentu, kierujący nie ma obowiązku okazywać go policjantowi, który sprawuje kontrolę nad bezpieczeństwem i płynnością ruchu drogowego.

26. Zatrzymanie prawa jazdy

(zhlavná pečiatka útvaru PZ) Evidenčné číslo: AA 000000
Identifikačné číslo policajta

POTVRDENIE
o zadržaní vodičského preukazu, osvedčenia o evidencii,
technického osvedčenia, tabuľky s evidenčným číslom

Dňa o hod. miesto

pri kontrole vodiča
(meno, priezvisko a rodné číslo vodiča)

bydlisko

vozidlo evidenčné číslo

(typ a továrenskú značku)

držiteľ vozidla
(meno, priezvisko a bydlisko, resp. názov a sídlo organizácie)

bol (o)
a) **zadržaný vodičský preukaz** evidenčné číslo

vydaný (kedy a kým)

na skupinu a podskupinu vodičského oprávnenia

z dôvodu

V zmysle § 71 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, páchateľ priestupku je za účelom prevzatia zadržaného vodičského preukazu povinný dostaviť sa a preukázať, že zaplatil uložený pokutu alebo vykonal verejnoprospešné práce, orgánu Policajného zboru na dopravnom inšpektoráte v

b) **zadržané osvedčenie o evidencii^{a)}, technické osvedčenie^{a)}**
evidenčné číslo

z dôvodu

c) **zadržaná tabuľka s evidenčným číslom^{a)}**
d) **zistené, že vodič vozidla nemá u seba vodičský preukaz^{a)}, osvedčenie o evidencii^{a)},
ďalšia jazda s vozidlom sa vodičovi ne^{a)} – povoľuje,**
za podmienok
do miesta platí do

Vodičovi vozidla bola uložená pokuta v blokovom konaní vo výške eur
za priestupok spáchaný porušením

Potvrdenie prevzal

(podpis vodiča) (podpis policajta)

© TMV SR 12-008 1/2009 ^{a)} Nehodí sa neoprávnené

Policjant ma právo zatrzymať právo jazdy vydané przez organ Republiki Słowackiej lub organ innego państwa, jeżeli

- można nałożyć karę albo sankcję zakazu działalności spoczywającą w zakazie prowadzenia pojazdu silnikowego,
- kierujący pojazdem ma sądowy nakaz leczenia bądź sądowy lub nadany przez inny odpowiedzialny organ zakaz prowadzenia pojazdu silnikowego,
- organ Policji zdecydował o badaniu zdrowotnej zdolności prowadzenia pojazdu silnikowego (dalej tylko „zdrowotna zdolność“) albo o badaniu psychicznej zdolności prowadzenia pojazdu silnikowego (dalej tylko „psychiczna zdolność“),
- prawo jazdy jest nieaktualne.

Z powodów w/w można zatrzymać również międzynarodowe prawo jazdy wydane przez organ innego państwa.

Jeżeli właścicielem zatrzymanego prawa jazdy jest cudzoziemiec, który nie ma pozwolenia na stały pobyt na terenie Republiki Słowackiej, organ Policji wyśle prawo jazdy do państwa jego pobytu (oprócz przypadków kiedy zatrzymano prawo jazdy, ponieważ popełniający wykroczenie nie dysponuje środkami na zapłacenie mandatu).

Policjant ma prawo zatrzymać prawo jazdy oprócz już wymienionych przypadków również wtedy, kiedy kierujący pojazdem silnikowym zostaje zatrzymany za wykroczenie przeciwko bezpieczeństwu i płynności ruchu drogowego, albo za wykroczenie wynikające z nieuiszczenia opłaty za używanie autostrad, dróg szybkiego ruchu lub dróg I klasy i jest na niego nałożony mandat, chce go zapłacić, ale nie może w danej chwili.

Policjant na miejscu wyda potwierdzenie o zatrzymaniu prawa jazdy, w którym pozwoли na dalszą jazdę na 15 dni; pozwolenie obowiązuje tylko na terenie Republiki Słowackiej. Jeżeli dokonujący wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i płynności ruchu drogowego zapłaci i udowodni zapłacenie mandatu w terminie do 15 dni od dnia jego nałożenia, zatrzymane prawo jazdy zostanie mu zwrócone.

Popełniający wykroczenia z powodu odebrania zatrzymanego prawa jazdy powinien się stawić na organ Policijny. Jeżeli jednak nie zapłaci nałożonego mandatu w w/w 15-dniowym terminie, organ Policji wyda decyzję o zatrzymaniu prawa jazdy i sprawa zostanie przeniesiona do decyzji do Policyjnego zarządu gminnego inspektoratu transportu.

Zatrzymanie oświadczenia o ewidencji, dowodu rejestracyjnego wydanego za granicą, świadectwa przeglądu pojazdu oraz tablic rejestracyjnych:

Policjant ma prawo zatrzymać oświadczenie o ewidencji lub dowód rejestracyjny pojazdu wydany za granicą, policjant ma prawo z uwzględnionych niżej zagwarantowanych ustawą powodów zatrzymać również tablice rejestracyjne jeśli:

- pojazd jest niezdolny albo technicznie niezdolny do uczestnictwa w ruchu drogowym albo jeśli był wykluczony z ewidencji lub z ruchu drogowego,
- kierujący pojazdem nie poświadczył, że pojazd był w wyznaczonym terminie poddany technicznej albo emisyjnej kontroli,
- dane w nim zawarte nie są możliwe do identyfikacji,
- istnieje podejrzenie, że były w nim niezgodnie z prawem czynione zmiany albo że nie jest ważny,
- minął cel, na który był wydany,
- na pojeździe jest nieczytelna lub uszkodzona tablica rejestracyjna albo nie jest zamocowana zgodnie z ustawą,
- kierujący pojazdem nie okaże potwierdzenia o ubezpieczeniu od odpowiedzialności,
- pojazd przekracza największe dopuszczalne rozmiary i nie ma pozwolenia na używanie dróg,
- pojazd przekracza najwyższą dopuszczalną masę całkowitą albo najwyższą dopuszczalną masę przypadającą na naprawę a pojazd nie ma pozwolenia na używanie dróg,
- pojazd nie ma uiszczonej opłaty za używanie pewnych odcinków autostrad, dróg szybkiego ruchu lub dróg I klasy, albo myto.

Policjant na miejscu wyda potwierdzenie o zatrzymaniu oświadczenia o ewidencji, dowodu rejestracyjnego wydanego za granicą i o zatrzymaniu tablic rejestracyjnych. W potwierdzeniu może pozwolić na dalszą jazdę najdłużej przez 15 dni, jeżeli taka jazda nie będzie zagrażać bezpieczeństwu lub płynności ruchu drogowego.

W przypadku dowodu rejestracyjnego wydanego za granicą albo o tablice rejestracyjne wydane za granicą, organ Policji po 15 dniach od zatrzymania wyśle je do organu, który rejestruje pojazd. Organ Policji na podstawie prośby użytkownika pojazdu zwróci również dowód rejestracyjny wydany za granicą albo o tablice rejestracyjne wydane za granicą, jeżeli nie były przesłane do organu, który rejestruje pojazd.

27. Kontrola prędkości pojazdów

Kierujący pojazdem powinien dostosować prędkość jazdy szczególnie do swoich umiejętności, właściwości pojazdu, warunków atmosferycznych, stanu drogi i innych okoliczności, które można przewidzieć. Kierujący może jeździć tylko z taką prędkością, która pozwoli mu pojazd zatrzymać na odległość na którą ma widok. Za przekroczenie wyznaczonych albo ograniczonych prędkości jazdy pojazdów można nałożyć mandat od 150 EUR (4.518,90 Sk) do 800 EUR (24.100,80 Sk) i zakaz prowadzenia pojazdów do 3 lat. W przypadku spełnienia warunków wstrzymanej realizacji kary, policjant może na miejscu nałożyć mandat aż do wysokości 650 EUR (19.581,90 Sk).

28. Kontrola spożycia napojów alkoholowych u kierowcy

Policjant może zgodnie ze swoimi uprawnieniami żądać od kierowcy aby poddał się badaniu, czy nie jest pod wpływem alkoholu lub innych substancji odurzających lub leków, które mogą obniżyć zdolność bezpiecznego prowadzenia pojazdu.

Kierowcy nie wolno

- spożywać podczas prowadzenia pojazdu alkoholu ani innych substancji odurzających,
- prowadzić pojazd w takim czasie po spożyciu alkoholu lub innej substancji odurzającej, że mogą się one jeszcze znajdować w jego organizmie,

- prowadzić pojazd w takim czasie po spożyciu leku, że lek może jeszcze obniżyć jego zdolność prowadzenia auta,
- prowadzić pojazd, jeżeli jego zdolność prowadzenia jest obniżona szczególnie urazem, chorobą, dolegliwością albo zmęczeniem,
- pozwolić prowadzić osobie, która nie spełnia warunków odpowiednich do prowadzenia pojazdu wyznaczonych tą ustawą, osobie która jest pod wpływem alkoholu lub innej substancji odurzającej, albo osobie której zdolności do prowadzenia pojazdu są w inny sposób obniżone.

Za jazdę pod wpływem alkoholu lub innej substancji odurzającej można nałożyć sankcję zakazu prowadzenia pojazdu do 5 lat i mandat do 1300 EUR.

29. Wypadek drogowy – stłuczka

Wypadek drogowy to wydarzenie w ruchu drogowym, które ma związek bezpośrednio z ruchem pojazdu, w którym poniesie śmierć lub zostanie ranna osoba, zostanie uszkodzona droga albo mienie, wydostaną się niebezpieczne związki albo któryś z uczestniczących pojazdów, w tym również przewożone materiały albo inne mienie ulegnie poważnej szkodzie w sposób oczywisty przywyższającej 1,5 krotnie większą szkodę zgodnie z Kodeksem Karnym (3.990 EUR (120.202,74 Sk)).

Za wypadek drogowy uważana jest też stłuczka jeżeli:

- uczestnik stłuczki nie spełnił jednego z jego obowiązków,
- kierujący pojazdem uczestniczącym w wypadku jest pod wpływem alkoholu lub innego środka odurzającego albo uczestnicy wypadku nie porozumieli się o winie.

Obowiązki uczestnika wypadku drogowego

Kierowca, który uczestniczył w wypadku drogowym, jest zobowiązany natychmiast zatrzymać pojazd i wstrzymać się od spożywania alkoholu lub innego środka odurzającego w czasie, kiedy mogłoby mu to zaszkodzić w ustalaniu, czy przed jazdą albo podczas jazdy nie spożywał alkoholu albo innego środka odurzającego.

Uczestnik wypadku drogowego (każda osoba, która bezpośrednio aktywnie lub pasywnie uczestniczyła w wypadku drogowym, czyli często również świadek – jadący w pobliżu pojazd, pieszy) jest zobowiązany pod groźbą kary:

- zgłosić wypadek drogowy policjantowi, zaoferować, zgodnie ze swoimi umiejętnościami i możliwościami zranionej osobie pierwszą pomoc i natychmiast zadzwonić po karetkę,
- chronić zranione osoby lub mienie zagrożone wypadkiem drogowym,
- czekać na miejscu wypadku drogowego aż do przyjazdu policjanta lub też wrócić na to miejsce natychmiast po udzieleniu lub przywołaniu pomocy, albo po ogłoszeniu wypadku drogowego,
- nie podejmować działań, które mogłyby zaszkodzić prowadzeniu dochodzenia przyczyn wypadku drogowego, szczególnie nie należy przestawiać pojazdów,
- dołożyć wszelkich starań, by ruch drogowy na miejscu wypadku nie był utrudniony,
- umożliwić usprawnienie ruchu drogowego, szczególnie pojazdom komunikacji publicznej,
- wylegitymować się na prośbę innego uczestnika wypadku drogowego,
- natychmiast powiadomić osobę, która nie jest uczestnikiem wypadku drogowego o wysokości szkody, która została spowodowana wypadkiem oraz podać jej swoje dane osobiste; jeżeli nie jest to możliwe, powiadomienia należy dokonać za pośrednictwem Policji.
- jeżeli jest to niezbędne do uwolnienia albo opatrzenia rannej osoby lub do usprawnienia ruchu drogowego, uczestnik może przestawić pojazdy, przy czym jest zobowiązany oznaczyć ułożenie pojazdów po wypadku drogowym, sytuację i ślady.

Szluczka

Jest to zdarzenie w ruchu drogowym, która ma związek z ruchem pojazdu, w którym:

- nie zginęła ani nie została ranna żadna osoba,
- nie została uszkodzona droga ani mienie,
- nie wydostały się niebezpieczne substancje albo

któryś z uczestniczących pojazdów, jak również przewożone materiały albo inne mienie ulegnie szkodzie w sposób oczywisty nieprzewyższający 1,5 krotnie większej szkody zgodnie z Kodeksem Karnym (3.990 EUR (120.202,74 Sk)).

Obowiązki uczestnika szluczki

*W przypadku szluczki, w której uczestnicy spełnili wszystkie obowiązki uczestnika szluczki, żaden z kierujących uczestniczących w szluczce nie jest pod wpływem alkoholu albo innej substancji odurzającej, a uczestnicy szluczki porozumieali się o winie, **nie ma potrzeby zgłaszać sprawy Policji, ponieważ nie jest ona prawnie upoważniona do objaśniania takich zdarzeń.***

Sankcje w przypadku wypadku drogowego – kolizji drogowej

Zgodnie z Ustawą o Wykroczeniach

W myśl przyjętego §-u 22 Ustawy SNR nr 372/1990 Dz.U. o wykroczeniach w obowiązującym brzmieniu, można za naruszenie zasad ruchu drogowego, w wyniku których dojdzie do kolizji drogowej (wykroczenie według § 22 punkt 1 litera g) cytowanej Ustawy) nałożyć mandat w wysokości minimalnie 150 eur (4.518,9 Sk) i maksymalnie 800 eur (24.100,8 Sk) oraz zakaz prowadzenia pojazdów do trzech lat.

Osobie, która jako kierowca pojazdu stała się uczestnikiem wypadku drogowego i w związku z tym: natychmiast nie zatrzymała pojazdu, spożyła alkohol lub inne środki odurzające po kolizji, przed jazdą albo podczas jazdy, nie została na miejscu zdarzenia aż do przybycia Policji, nie wróciła natychmiast na miejsce zdarzenia po udzieleniu lub wezwaniu pomocy - może być nałożony mandat w wysokości minimalnie od 300 euro (9.037,80 Sk) do 1.300 euro (39.163,80 Sk) i zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych od roku do pięciu lat.

(záhlavná pečiatka útvaru PZ) _____
Č.p.: _____ V _____ dňa _____
Č. knihy DN: _____

POTVRDENIE
o dopravnej nehode s účasťou cudzozemského vozidla

Potvrdzujem, že pán (pani) _____ dátum narodenia: _____
_____ podpisuje a menzo

miesto narodenia: _____ bydlisko: _____
štátna príslušnosť: _____ mal účasť na dopravnej nehode v _____
miesto DN (ulica, križovatka a pod.): _____
dňa _____ o _____ hod. _____
evidenčné číslo vozidla: _____ MPZ (štát): _____
výrobná značka: _____ typ: _____ farba: _____
identifikačné číslo vozidla - VIN: _____
držiteľom, ktorého je _____ adresa držiteľa: _____

Poškodené časti vozidla:

1

Odtlačok pečiatky útvaru PZ _____ Podpis príslušníka PZ _____

|

Pojęcie wykroczenia

Wykroczenie to spowodowane działanie, które narusza albo zagraża interesowi społecznemu, którego cechy opisane są w ustawie, jednak z wykluczeniem innego rodzaju przewinień administracyjnych ściganych według oddzielnych przepisów prawnych lub czynów karnych.

- Sankcje za wykroczenie
 - a) upomnienie,
 - b) mandat,
 - c) zakaz czynności,
 - d) konfiskata przedmiotu.

- Pojęcie czynu karnego

Czyn karny to działanie bezprawne, którego oznaki podaje Kodeks Karny, jeżeli Kodeks Karny nie stanowi inaczej.

Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i płynności ruchu drogowego

Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i płynności ruchu drogowego dopuszcza się ten, kto:

- a) Jako kierowca pojazdu odmówi badania na obecność alkoholu albo innych środków odurzających w organizmie w sposób ustanowiony odrębnymi przepisami, nawet jeśli badanie nie zagrażałoby jego zdrowiu (mandat od 300 euro (9037,80 Sk) do 1 300 euro (39163,80 Sk) i zakazu prowadzenia pojazdów od roku do pięciu lat).
- b) Prowadzi pojazd mechaniczny bez odpowiednich uprawnień albo w okresie zatrzymania prawa jazdy z wyłączeniem przypadku gdy uczy się prowadzić pojazd w szkole nauki jazdy, przystępuje do egzaminu na prawo jazdy albo w okresie zatrzymania prawa jazdy otrzymał pozwolenie na jazdę (mandat w wysokości od 300 euro (9037,80 Sk) do 1 300 euro (39163,80 Sk) i zakazu prowadzenia pojazdów od roku do pięciu lat),
- c) Prowadzi pojazd mechaniczny w stanie wskazującym na spożycie alkoholu (mandat w wysokości od 200 euro (6025,20 Sk) do 1 000 euro (30126 Sk) i zakaz prowadzenia pojazdów do lat pięciu).
- d) Jako kierowca, który podczas prowadzenia pojazdu spożyje alkohol albo prowadzi pojazd w takim czasie po jego spożyciu, że na podstawie badania wykonanego na podstawie odrębnych przepisów alkohol jest obecny w jego organizmie, (mandat w wysokości od 150 euro (4518,90 Sk) do 800 euro (24100,80 Sk) i zakaz prowadzenia pojazdów do trzech lat).
- e) Jako kierowca, który podczas prowadzenia pojazdu spożyje inny środek odurzający albo prowadzi pojazd w takim czasie po jego spożyciu, że na podstawie badania wykonanego na podstawie odrębnych przepisów 3a), środek odurzający znajduje się jeszcze w organizmie (mandat w wysokości od 200 euro (6025,20 Sk) do 1 000 euro (30126 Sk) i zakaz prowadzenia pojazdów do pięciu lat).
- f) Naruszy ogólnie obowiązujący przepis prawny o bezpieczeństwie i płynności ruchu drogowego w wyniku, którego dojdzie do kolizji drogowej, (mandat w wysokości od 150 euro (4518,90 Sk) do 800 euro (24100,80 Sk) oraz zakaz prowadzenia pojazdów do lat trzech).
- g) Jako kierowca pojazdu mechanicznego przekroczy dozwoloną prędkość określoną odrębnymi przepisami albo przekroczy prędkość określoną znakiem drogowym albo urządzeniem drogowym, mandat w wysokości od 150 euro (4518,90 Sk) do 800 euro (24100,80 Sk) oraz zakaz prowadzenia pojazdów do lat trzech.
- h) Użyje pojazdu, którego całkowita masa dopuszczalna pojazdu, całkowita masa dopuszczalna zestawu jezdnego, całkowita masa dopuszczalna naczepy/przyczepy albo największe dopuszczalne obciążenie osi pojazdu jest przekroczone, (mandat w wysokości od 150 euro (4518,90 Sk) do 800 euro (24100,80 Sk) oraz zakaz prowadzenia pojazdów do lat trzech).
- i) W inny sposób niż przedstawiony w literach od a) do i) dopuści się naruszenia zasad obowiązujących w ruchu drogowym w znaczący sposób, na podstawie odrębnych przepisów, (mandat w wysokości od 60 euro (1807,56 Sk) do 300 eur (9037,80 Sk) oraz zakaz prowadzenia pojazdów do lat trzech)
- j) W inny sposób niż przedstawiony w literach od a) do j), naruszy ogólnie obowiązujący przepis prawny o bezpieczeństwie i płynności ruchu drogowego (mandat w wysokości do 100 euro (3012,60 Sk)).

Postępowanie z blozkami mandatowymi

Za wykroczenie można nałożyć mandat blokowy, jeśli wykroczenie jest jednoznacznie stwierdzone i sprawca wykroczenia zgadza się zapłacić mandat. Za wykroczenie może być udzielone pouczenie, jeśli na podstawie tego przepisu nie można nałożyć zakazu prowadzenia pojazdów albo konfiskaty dóbr. Pouczenie nie jest sankcją.

Jeśli sprawca wykroczenia nie może zapłacić mandatu na miejscu, zostanie mu wydany mandat w formie bloczku/bloczek na mandat niezapłacony na miejscu z pouczeniem o sposobie zapłaty mandatu, terminu zapłaty i konsekwencjach niezapłacenia mandatu. Sprawca potwierdza otrzymanie mandatu blokowego.

Po stwierdzeniu zgody na nałożenie mandatu w systemie blokowym poprzez złożenie własnoręcznego podpisu sprawcy na blankiecie, ten staje się prawomocny i już nie może być zaskarżony przy pomocy zwyczajnych środków odwoławczych, a także przy pomocy niektórych nadzwyczajnych środków odwoławczych. Nie przewiduje się możliwości darowania kary lub obniżenia mandatu udzielonego prawomocną decyzją (bloczek).

Diel A
Séria: A 447201 /
Blok č.:
Blok na pokutu 20 €
(dvadsať eur)
Odtlačok pečiatky
Priestupca súhlasí s blokovým konaním a preberá pokutový blok/pokutové bloky* vo výške €.
Odtlačok pečiatky
podpis priestupcu
Dátum a podpis policajta:
*Nehodiace sa prečiarknuť

Diel B
Meno:
Priezvisko:
Rodné číslo:
Trvalý pobyt:
Zamestnávateľ:
Dátum, čas, miesto a druh priestupku:
Poučenie:
Proti pokute sa nemožno odvolať.
Rozhodnutie možno preskúmať súdom.
Plati ako potvrdenka.
Neplati ako potvrdenka.
vzor 26 097 0 7-07-09

Rodzaj płatności

W przypadku gdy sprawcą wykroczenia jest cudzoziemiec i chce zapłacić mandat nałożony metodą blokową formą międzynarodowego przelewu bankowego, policjant, który nałożył mandat, przekazuje sprawcy wykroczenia obowiązkowe informacje o odbiorcy wpłaty.

Sposób zapłaty mandatu blokowego poza granicami Republiki Słowackiej możliwy jest w formie przelewu bankowego. Zapłatę mandatu blokowego realizuje się międzynarodowym przekazem przelewu bankowego. Jednocześnie informujemy, że obowiązkowe informacje o adresacie wpłaty, umieszczone poniżej, należy na formularzu wpłaty wpisywać precyzyjnie wraz ze spacjami:

1. nazwa banku: Všeobecná úverová banka a.s., Mlynské Nivy č.1, 829 90 Bratislava
2. adres swift banku: SUBASKBX,
3. IBAN: SK 90 8180 0000 0070 0017 2920 “
4. numer konta odbiorcy wpłaty, który należy wpisywać ze spacjami: 7000172920
5. kod banku: 8180
6. adres odbiorcy wpłaty: Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Prešove, Štúrova ul. č. 7, 080 01 Prešov
7. tytuł przelewu – zmienny symbol: umieścić numer ewidencyjny egzemplarza mandatu blokowego albo decyzji – bez liter, np. blok- 0504901, decyzja– 705 2 2010
8. informacja dla odbiorcy wpłaty: numer mandatu blokowego, ew.innej decyzji – z literami łącznie, np. blok A 0504901, decyzja ORP- 705/DI-2-2010
9. wyznaczona strona, która ponosi opłaty transakcyjne bank: OUR.
10. symbol specyfikacji: zaleca się umieszczenie daty urodzenia

30. Telefony alarmowe

W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia, zdrowia lub mienia czy środowiska życia, można skorzystać z linii telefonów alarmowych:

numer: **112** Centrum Powiadamiania Ratunkowego.

numer: **150** Straż pożarna

numer: **155** Pogotowie ratunkowe

numer: **158** Policja

31. Adresy policji słowackiej

Komenda Powiatowa Policji w Humennom

Nemocničná 1, 066 01 Humenné

0961-82-1111 (tel. ústredňa) lub 0961-82-3109

Komenda Powiatowa Policji w Bardejovie

Partizánska 42, 085 01 Bardejov

0961-84-1111 (tel. ústredňa) lub 0961-84-3109

Komenda Powiatowa Policji w St. Ľubovni

Okružná 25, 064 01 Stará Ľubovňa

0961-83-1111 (tel. ústredňa) lub 0961-83-3109

Komenda Powiatowa Policji w Prešove

Vajanského 32, 080 01 Prešov

0961-80-1111 (tel. ústredňa) lub 0961-80-3109

Komenda Powiatowa Policji w Poprade

Alžbetina č. 5, 058 01 Poprad

0961-89-1111 (tel. ústredňa) lub 0961-89-3109

Komenda Powiatowa Policji w Svidniku

Sovietskych hrdinov 200/35, 089 01 Svidník

0961-85-1111 (tel. ústredňa) lub 0961-85-3109

Komenda Powiatowa Policji w Vranove nad Topľou

Námestie slobody 5, 093 21 Vranov nad Topľou

0961-86-1111 (tel. ústredňa) lub 0961-86-310

1. Poľské predpisy

2. Praktické informácie pre osoby, ktoré sa budú pohybovať po poľských cestách

1. Keď prečkroíte poľskú hranicu budete potrebovať nasledujúce doklady:
 - technický preukaz auta;
 - doklad, ktorý vás oprávňuje šoférovať – vodičský preukaz;
 - poistenie OC vozidla;Okrem toho pre obyvateľov štátov mimo Európskej únie je žiadaný cestovný pas a medzinárodný vodičský preukaz
2. V Poľsku platí pohyb pravou stranou cesty.
3. Vozidlo, ktoré prekročí hranicu musí byť označené značkou, ktorá určuje štát kde je vozidlo registrované. Všetky vozidlá musia byť vybavené v hasiacimi prístrojmi a výstražnými trojuholníkmi. Okrem toho vo vozidle mala by sa nachádzať autolekárnica a reflexná vesta.
4. Bezpečnostným pásom musí byť v Poľsku pripútaný každý cestujúci. Táto povinnosť platí aj pre spolujazdcov sediacich na zadných sedadlách vozidla. Deti do 12 rokov, výške do 150 cm musia jazdiť v detskej bezpečnostnej sedačke, špeciálnej podložke alebo inom zariadení určenom pre deti.
5. Povinná je jazda so zapnutými tlmenými svetlami celý rok. V čase od polotmy do svitania pri podmienkach normálnej viditeľnosti je možné používať okrem tlmených svetiel, svetlá dennej jazdy.
6. Predné hmlové svetlá majú byť používané iba pri silnom daždi alebo hmle. Zadné hmlové svetla môžu byť používané len vtedy, ak viditeľnosť klesne do 50 metrov a na kľukatých cestách.
7. Počas šoférovania na poľských cestách platí zakáz používania mobilných telefónov alebo iného prístroja, ktorý držíme v ruke. Mobil je možné používať len s hlavovou súpravou alebo cez reproduktor.
8. Je zakázané mať vo vozidle namontované zariadenie ako anti radar alebo iné, ktoré informujú o meraciach prístrojoch alebo akýmkoľvek spôsobom znemožňujú ich prácu.
9. Keď sa približujete k zastávke, musíte dať prednosť autobusu, ktorý sa pripája k premávke.
10. Keď sa pripájate k premávke alebo meníte pruh, svoje miesto na ceste alebo odbočujete musíte si dať pozor a vždy používajte smerové svetlá
11. Vodič je povinný dať prednosť chodcom na prechode pre chodcov a bicyklistom na cyklistickej dráhe.

3. Zväčšenie premávky a obmedzenia v premávke

Cez víkendy treba rátať zo zväčšením premávky, najmä na cestách k väčším mestám. Okrem toho zväčšenie premávky sa môže vyskytnúť:

Január: 1. (Nový rok), zimné prázdniny

Február: zimné prázdniny

Marec/ Apríl: Veľká noc

Máj: 1. (Sviatok práce), 3. (Sviatok konštitúcie 3. mája),

Jún: Božie telo, koniec školského roka

Júl/August: letné prázdniny

August: 1. až 15. (pešie púte k Częstochowe), 15. (Nanebovzatie Panny Márie),

September: 1. (začiatok školského roka)

November: 1. (Sviatok všetkých svätých), 11. (Sviatok osamostatnenia Poľskej republiky)

December: 25. až 26. (Vianoce)

Obmedzenie cestnej premávky pre nákladné vozidlá a vozidlá s dovolenou celkovou hmotnosťou vyše 12 ton (s vylúčením autobusov) platí:

1. od 8⁰⁰ do 22⁰⁰ v dni pracovného pokoja:
 - a) 1. január – Nový rok,
 - b) prvý deň Veľkej noci,
 - c) druhý deň Veľkej noci,
 - d) 1. máj – Štátny sviatok,
 - e) 3. máj - Štátny sviatok 3. máj,
 - f) prvý deň Svätodušnej nedele,
 - g) deň Božieho tela,
 - h) 15. august - Nanebovzatie Panny Márie,
 - i) 1. november - Sviatok všetkých svätých,
 - j) 11. november - Sviatok osamostatnenia Poľskej republiky,
 - k) 25. december – prvý vianočný deň,
 - l) 26. december – druhý vianočný deň;
2. od 18⁰⁰ do 22⁰⁰ v deň predchádzajúci deň určený v bode 1 písmeno b-j;
3. v období od najbližšieho piatka po 18. júne do poslednej nedele pred začiatkom školského roka, s vyhradením bod. 1 písmeno h:
 - a) od 18⁰⁰ do 22⁰⁰ v piatok,
 - b) od 8⁰⁰ do 14⁰⁰ v sobotu,
 - c) od 8⁰⁰ do 22⁰⁰ v nedeľu.

4. Policajná uniforma.

Policajti, ktorí kontrolujú cestnú premávku sú rovnako oblečení; Policajt cestnej premávky má služobnú čiapku v bielom obale, iné služby majú šedo-modrú čiapku alebo pálkarskú čiapku v tej istej farbe. Všetky čiapky majú nad štítkom odznak orla v korune a nápis "Policja". Policajti na ľavom vrecku majú policajný odznak a služobné číslo, nad pravým vreckom identifikačný odznak s priezviskom. Policajti, ktorí zastavujú vodičov nosia žlté reflexné vesty s nápisom „Policja”.

Policačné vozidlo s vylúčením motocyklov musí mať:

1. Modro - tmavomodrú farbu karosérie a musí byť označené bielym pásikom po oboch stranách vozidla a bielym nápisom "POLICJA"; na streche musí mať svetelný modrý nápis "POLICJA" na bielom pozadí; biely nápis "POLICJA" môže byť umiestnený aj zpredu a zo zadu vozidla, môže byť tiež v zrkadlovom zobrazení, alebo
2. Striebornú farbu karosérie, označený reflexným modrým pásikom s dodatočnými obdĺžnikovými prvkami reflexnej bielej fólie, umiestnenými na hornom a dolnom brehu pásika; biely reflexný nápis "POLICJA" musí byť umiestnený po oboch stranách vozidla na odlišnom modrom pásiku. Kapota motora mala by byť pokrytá modrou fóliou s reflexným bielym nápisom "POLICJA"; na streche môže byť umiestnený svetelný modrý nápis "POLICJA" na bielom pozadí; biely nápis "POLICJA" môže byť umiestnený aj zo zadu vozidla.

Policajt v súlade so svojimi povinnosťami je oprávnený:

1. legitimovať účastníka premávky a dávať mu príkazy na používanie cesty a vozidla;
2. požadovať predloženie dokladov ustanovených na vedenie a premávku vozidla a na dopravu osôb,
3. vyzvať vodiča, alebo inú osobu, ktorá by mohla šoférovať (viest'), aby sa podrobila vyšetreniu, či nie je pod vplyvom alkoholu, alebo inej návykovej látky, alebo pod vplyvom liekov, ktoré môžu znížiť jej schopnosť bezpečne viesť vozidlo;
4. kontrolovať technický stav vozidla a úplnosť jeho výstroja a výbavy alebo vyzvať vodiča, aby sa podrobil takejto kontrole, ako aj porovnať údaje uvádzané v osvedčení o evidencii s údajmi na vozidle, merať rozmery a hmotnosť vozidla;
5. skontrolovať zápis prístroja meracieho rýchlosti, čas jazdy a prestávky;
6. zadržať vodičský preukaz či technický preukaz
7. dávať príkazy:
 - osobe, ktorá je prekážkou v cestnej premávke alebo ohrozuje bezpečnosť, alebo osobe ktorá je zodpovedná za údržbu cesty,
 - kontrolovanému účastníkovi premávky – do spôsobu jeho správania sa;
8. zakázať:
 - vedenie vozidla osobe ovplyvnenej alkoholom alebo inou návykovou látkou, alebo liekmi, ktoré môžu znížiť jeho schopnosť bezpečne viesť vozidlo,
 - používanie vozidla, ktorého technický stav, hmotnosť, osový tlak ohrozujú bezpečnosť alebo premávku, pôsobia poškodenie cesty alebo porušujú životné prostredie,
 - použitie vozidla, pokiaľ vodič nepreukáže doklad potvrdzujúci zmluvu povinného poistenia civilnej zodpovednosti majiteľa vozidla alebo dokladu ktorý potvrdí zaplatenie poplatku za poistenie,
 - vedenie vozidla osobou, ktorá nemá povinné doklady na šoférovanie alebo použitie vozidla;
9. použiť kontrolné prístroje, hlavne na zisťovanie technického stavu vozidla, určenie jeho hmotnosti, tlaku na os alebo rýchlosti, potvrdenie porušenia životného prostredia alebo potvrdenia že vodič je ovplyvnený alkoholom;
10. odstrániť alebo premiestniť kontrolné vozidlo cestnej dopravy nebezpečných látok a povinných dokladov spojených s tou dopravou;
11. použiť zvukové, signalizačné alebo svetelné prístroje na dávanie príkazov účastníkovi premávky;
12. môže predložiť žiadosť o ocenenie zdravotného stavu vodiča;
13. dozorovať (vylúčiť z cestnej premávky) vozidlá, ktorých rozmery, hmotnosť alebo tlak na os prekračujú určené veľkosti; dozor je za poplatok, ktorý potom uhradí majiteľ vozidla.

5. Kontrola cestnej premávky

V prípade keď policajt dá signál zastavenia vozidla, vodič je povinný:

- zastaviť vozidlo;
- držať ruky na volante a nevystupovať z vozidla, len na žiadosť policajta;
- na žiadosť policajta:
 - a) vypnúť motor,
 - b) vypnúť núdzové svetlá.
- Vodič alebo spolujazdci môžu vystúpiť z kontrolovaného vozidla len keď im dovoľí policajt. Vystúpiť môže policajt prikazať hlavne vtedy keď si to vyžaduje charakter kontroly, napr. vyšetrenie detekčnou trubičkou alebo kontrola technického stavu vozidla.

Vodič je povinný mať so sebou:

- vodičský preukaz,
- osvedčenie o evidencii alebo technické osvedčenie vozidla,
- doklad potvrdzujúci zmluvu povinného poistenia civilnej zodpovednosti majiteľa vozidla alebo doklad ktorý potvrdí zaplatenie poplatku za poistenie,
- iné doklady ustanovené osobitným predpisom.

Dodržiavanie príkazov policajta a signálov je jednou z povinností účastníkov premávky. Ich nedodržiavanie je priestupkom trestaným pokutou alebo napomenutím.

Policajt pri podmienkach dostatočnej viditeľnosti dáva signály terčom na zastavovanie vozidel alebo rukou, a pri podmienkach nedostatočnej viditeľnosti – baterkou s červeným svetlom alebo terčom pre zadržiavanie vozidel s reflexným svetlom alebo červeným svetlom. Je oprávnený zastaviť každé vozidlo v každom mieste bez ohľadu na to či má policajné auto alebo nie

Policajt v rovnošate je oprávnený zadržať vodiča celý deň a noc len v zastavanej oblasti a len keď má terč a pri podmienkach nedostatočnej viditeľnosti – baterku s červeným svetlom alebo terč pre zastavenie vozidel s reflexným svetlom alebo červeným svetlom.

Policajt po zastavení vozidla, povie zadržanému vodičovi svoj stupeň, meno a priezvisko a príčinu zastavenia a:

- policajt v rovnošate poukazuje služobný preukaz na žiadosť kontrolovaného účastníka premávky,
- policajt ktorý nie je v rovnošate poukazuje služobný preukaz bez žiadosti.

V niektorých prípadoch môže policajt obísť túto procedúru:

- keď je vozidlo zastavené v dôsledku stíhania,
- keď zastaví vozidlo a je podozrenie že je odcudzené,
- keď je podozrenie že sa vo vozidle nachádzajú osoby, ktoré spáchali zločin.

6. Zadržanie vodičského preukazu a technického preukazu

Policajt na mieste vydá o zadržaní vodičského preukazu potvrdenie. V prípade podozrenia že vozidlo ohrozuje bezpečnosť premávky alebo porušuje životné prostredie, potvrdenie je zároveň poukazom na dodatočnú technickú prehliadku.

1. zistí alebo existuje podozrenie, že vozidlo:

- V prípade zadržania technického preukazu môže policajt povoliť ďalšiu jazdu s vozidlom najviac na 7 dní a určiť podmienky jeho používania v potvrdení.

MIEJSCE NA STEMPEL	POKWITOWANIE	Seria AA	Numer 000000
NAGŁÓWKOWY JEDNOSTKI		Ważny do dnia 20..... r.	
wydane przez	(stopień, imię, nazwisko)	w zamian za zatrzymaný w dniu 20..... r.	
o godz. w miejscowości		— dowodu rej. pojazdu marki ^{*)}	
NUMER REJESTR.	NUMER VIN		
— dokument stwierdzający uprawnienie do kierowania pojazdem ^{*)}		(prawo jazdy, kart. pozwól. do kier. tramwajem)	
nr	wydany przez	(nazwa org. i ozn. kod)	
imię, nazwisko i adres posiadacza			
powód zatrzymania			
.....			
.....			
.....			
Data pierwszej rejestracji pojazdu: Uwagi o warunkach używania pojazdu:			
.....			
Skierowanie pojazdu na dodatkowe badanie techniczne *)			
Zarządzam skierowanie pojazdu na dodatkowe badanie techniczne z powodu:			
.....			
.....			
.....			
.....			
(podpis wydającego pokwitowanie)		(podpis odbierającego)	

*) Niepotrzebne skreślić.

- je podozrenie že je vodič ovplyvnený alkoholom alebo inou návykovou látkou, alebo liekmi, ktoré môžu znížiť jeho schopnosť bezpečne viesť vozidlo,
- údaje v ňom uvedené nie je možné identifikovať,
- je podozrenie, že sa v ňom neoprávnene urobili zmeny,
- je neplatné,
- je rozhodnutie zadržať vodičovi vodičský preukaz,
- má vodič súdom uložený zákaz viesť motorové vozidlo alebo je rozhodnutie o zrušení vodičského preukazu
- vodič prekročil 24 bodov za porušenie predpisov cestnej premávky,
- vodič prekročil 20 bodov za porušenie predpisov cestnej premávky v období 1 roka od vydania prvého vodičského preukazu;

Policajt môže zadržať vodičský preukaz s potvrdením keď je zrejmé podozrenie, že vodič spáchal zločin alebo priestupok, s obmedzením používania motorových vozidel.

7. Iné služby oprávnené na kontrolu cestnej premávky

Činnosti z oblasti kontroly cestnej premávky môžu v stanovenom rozsahu vykonávať:

- príslušníci Polície
- príslušníci Cestnej dopravnej inšpekcie
- príslušníci Pohraničnej stráže;
- colní príslušníci;
- lesná stráž a príslušníci Stráže prírody;
- zamestnanci Správy ciest;
- príslušníci Obecnej (mestskej) polície

V záujme bezpečnosti sú všetky zložky oprávnené vykonávať kontrolu na území Poľska mimo zastavanej oblasti používajú v podmienkach zníženej viditeľnosti (v noci) označené vozidlá.

8. Cestná dopravná inšpekcia

Zastaviť vozidlo za účelom kontroly môžu len uniformovaní inšpektori v blízkosti označeného služobného vozidla.

Medzi právomoci inšpektorov vykonávajúcich cestnú kontrolu podľa Zákona o cestnej premávke patrí okrem iného:

- kontrola dokladov požadovaných pri riadení vozidla a jeho používaní, potvrdzujúcich požadované kvalifikácie vodiča a potvrdzujúcich uzavretie povinného zmluvného poistenia zodpovednosti majiteľa vozidla;
- kontrola technického stavu, vybavenia, nákladu, rozmerov, hmotnosti alebo hmotnosť na nápravu vozidla na ceste;
- zadržanie v zákonom stanovených prípadoch dokladov oprávňujúcich riadiť alebo používať vozidlo;
- zamedzenie používania vozidla, ktorého technický stav, náklad, hmotnosť alebo hmotnosť na nápravu ohrozujú bezpečnosť alebo poriadok premávky, spôsobujú škody na cestách alebo porušujú požiadavky na ochranu životného prostredia;
- použitie kontrolných a meracích prístrojov najmä na preskúmanie vozidla, určenia jeho hmotnosti, hmotnosti na nápravu alebo rýchlosti, zistenie porušenia požiadaviek na ochranu životného prostredia a stanovenie triezvosti vodiča;
- odstránenie alebo premiestnenie vozidla o. i. v prípade, ak jeho technický stav ohrozuje bezpečnosť cestnej premávky, spôsobuje škody na cestách alebo porušuje požiadavky na ochranu životného prostredia.

Cestný dopravný inšpektor je pri vykonávaní cestných kontrol oprávnený vydávať príkazy a signály. Tie môže inšpektor vydávať:

- peším účastníkom cestnej premávky
- osobám nachádzajúcim sa vo vozidle alebo na vozidle.

Inšpektor za podmienok dobrej viditeľnosti dáva signál na zastavenie vozidlám terčíkom („placačka“) alebo rukou a za podmienok zníženej viditeľnosti baterkou s červeným svetlom alebo terčíkom na zastavovanie vozidiel s reflexným alebo červeným svetlom.

Inšpektor radiaci motorové vozidlo môže dávať vodičovi iného vozidla príkazy k určitému správaniu pomocou zvukovej, signalizačnej alebo osvetľovacej techniky. Okrem toho môže príkaz zastaviť vydať krátkym zapnutím modrého svetla a bzučiaka s premenlivým tónom v prípade jazdy za vodičom, ktorému je príkaz určený.

Príkaz na zastavenie vozidla musí byť vydaný z dostatočnej vzdialenosti, spôsobom zaisťujúcim jeho vnímanie vodičom vozidla a umožňujúcim bezpečne zastaviť na mieste určenom inšpektorom. Za účelom odvedenia na miesto, kde by vozidlá nepredstavovali prekážku v premávke a neohrozovali bezpečnosť, môže inšpektor vydať kontrolovanému účastníkovi premávky príkaz jazdy za vozidlom inšpektora. Tieto pravidlá sa neuplatňujú v prípadoch, ak je potrebné zastaviť vozidlo, ktoré vzbudzuje dôvodné podozrenie, že môže ohroziť bezpečnosť cestnej premávky vzhľadom na stav alebo správanie vodiča.

Inšpektor po zastavení vozidla oznámi vodičovi hodnotu, meno a priezvisko a dôvod zastavenia. Začatiu kontroly predchádza preukázanie sa inšpektora kontrolovanej osobe preukazom totožnosti.

Pri začatí kontrolných činností môže inšpektor vydať príkaz na zastavenie motorového vozidla. V prípadoch odôvodnených okolnosťami bezpečnosti alebo podmienených povahou kontroly môže inšpektor vydať vodičovi alebo spolujazdcovi príkaz opustiť vozidlo.

Inšpektor môže riadiť kontrolované vozidlo v rozsahu vlastníctva vodičského oprávnenia, ak je to nevyhnutné na:

- vykonanie preverenia technického stavu vozidla, najmä funkčnosť brzd, alebo kontrolu hmotnosti na nápravu vozidla;
- privedenia vozidla vedeného osobou, ktorá je v stave po požití alkoholu alebo opitosti alebo pod vplyvom omamných alebo psychotropných látok alebo látok s podobným účinkom ako alkohol zastaveného na zakázanom mieste na miesto, kde je dovolené zastaviť.

9. Pohraničná stráž

Uniformovaní príslušníci Pohraničnej stráže sú oprávnení vykonávať činnosti v rámci kontroly cestnej premávky v územnom rozsahu hraničného priechodu a v prihraničnom pásme. Oprávňuje ich to:

- zastavovať vozidlá;
- kontrolovať účastníkov cestnej premávky a vydávať záväzné pokyny ako používať cestnú komunikáciu alebo vozidlo;
- kontrolovať doklady požadované pri riadení vozidla a jeho používaní, ako aj doklad potvrdzujúci uzavretie povinného zmluvného poistenia zodpovednosti majiteľa vozidla alebo doklad potvrdzujúci úhradu poistného z titulu tohto poistenia a iné doklady, ktorými musia vodiči disponovať v zmysle osobitných predpisov;
- požadovať od vodiča motorového vozidla alebo inej osoby, proti ktorej existuje dôvodné podozrenie, že mohla riadiť vozidlo absolvovať test na stanovenie obsahu alkoholu v krvi alebo látky s podobným účinkom ako alkohol;
- kontrolovať technický stav, vybavenie, náklad, hmotnosť alebo hmotnosť na nápravu vozidla na ceste;
- použiť kontrolné a meracie prístroje najmä na preskúmanie vozidla, určenia jeho hmotnosti alebo hmotnosti na nápravu;
- konštatovať porušenia požiadaviek na ochranu životného prostredia a triezvosti vodiča.

Príslušníci Pohraničnej stráže sú v súvislosti s výkonom činností z oblasti kontroly cestnej premávky povinní do chvíle príchodu Polície zabrániť riadiť vozidlo:

- osobe, proti ktorej existuje dôvodné podozrenie že je v stave po požití alkoholu alebo opitosti alebo pod vplyvom látky s podobným účinkom ako alkohol, b. ktorého technický stav, náklad, hmotnosť alebo hmotnosť na nápravu ohrozujú bezpečnosť alebo poriadok premávky, spôsobujú škody na cestách alebo porušujú požiadavky na ochranu životného prostredia, ktorého vodič nepredloží doklad potvrdzujúci uzavretie povinného zmluvného poistenia zodpovednosti majiteľa vozidla alebo doklad potvrdzujúci úhradu poistného z titulu tohto poistenia;
- osobe, ktorá pri sebe nemá požadované doklady oprávňujúce riadiť alebo používať vozidlo alebo osobe, proti ktorej bol vydaný zákaz riadenie vozidiel.

Príslušníci Pohraničnej stráže sú oprávnení ukladať peňažné tresty vo forme blokovej pokuty okrem iného za priestupky proti:

- verejnému poriadku a pokoju;
- štátnym a verejným inštitúciám;
- bezpečnosti osôb a majetku;
- bezpečnosti a poriadku v cestnej premávke;
- osobe;
- verejným obyčajom;
- verejným zariadeniam;
- evidenčnej povinnosti;
- poškodeniu lesa, poľí, záhrad;
- predpisom uvedeným v zákone o cudzích štátnych príslušníkoch.

Príslušníci Pohraničnej stráže môžu počas plnenia služby na hraničných cestách a hraničných turistických chodníkoch požadovať predloženie dokladov totožnosti od všetkých osôb, ktoré tieto cesty a chodníky používajú. Pokiaľ sa osoba na hraničnej ceste alebo hraničnom turistickom chodníku dopustí činu zakázaného právom Poľskej republiky, orgány ochrany štátnych hraníc ju môžu zadržať a zaistiť veci, ktoré boli predmetom zakázaného činu.

10. Povolené rýchlosti

PL		 <3,5t	 >3,5t
		 	
		5:00-23:00 23:00-5:00	5:00-23:00 23:00-5:00
			
			
			
			
			

11. Najčastejšie priestupky a trestné sankcie

Priestupok	Výška pokuty v PLN
Prekročenie rýchlosti od 11 do 20 km/h	50–100
Prekročenie rýchlosti od 21 do 30 km/h	100–200
Prekročenie rýchlosti od 31 do 40 km/h	200–300
Prekročenie rýchlosti od 41 do 50 km/h	300–400
Prekročenie rýchlosti o 51 km/h a viac	400–500
Porušenie povinnosti používania bezpečnostných pásov	100
Porušenie podmienok alebo zákazov zastavenia alebo státia	100–300
Prekročenie dvojitej plnej čiary na vozovke	200
Nedodržiavanie svetelných signálov	20–500
Porušovanie zákazu predbiehania	20–500
Nedodržiavanie značky „zákaz vjazdu“	20–500
Predbiehanie na prechodoch pre chodcov a priamo pred nimi	200
Používanie mobilného telefónu vodičom, pokiaľ musí držať telefón v ruke	200
Riadenie vozidla po požití alkoholu alebo pod jeho vplyvom	odobratie vodičského preukazu

Najvyššia pokuta uložená policajtom nesmie byť vyššia ako 1000 PLN.

UPOZORNENIE!

Cudzinci nie sú trestaní trestnými bodmi, policajný príslušník vydá blokovú pokutu splatnú v hotovosti na mieste a vodičovi vydá príslušné potvrdenie. Výška pokuty je rovnaká ako v prípade poľských občanov. V prípade nezaplatenia na mieste (vodič nemá hotovosť alebo odmieta prijať pokutu) bude vec postúpená mestskému súdu na rozhodnutie. Do súdneho pojednávania môže byť takýto vodič zadržaný políciou alebo mu môže byť odobraný doklad umožňujúci prekročenie hranice (v závislosti od toho, či je vodič občanom členského štátu Európskej únie alebo nie).

12. Alkohol – povolené limity, metódy merania a sankcie

Stav opitosti je trestný čin! Nastane pri obsahu alkoholu v krvi vyššom ako 0,5 promile alebo pri obsahu viac ako 0,25 mg alkoholu v 1 dm³ vydýchaného vzduchu. Zadržanie vodičského preukazu od 1 roka do 10 rokov.

Stav po požití alkoholu je priestupok! Považuje sa zaň prípad, v ktorom alkohol v krvi dosahuje hladinu 0,2 až 0,5 promile alebo je obsah alkoholu v 1 dm³ vydýchaného vzduchu 0,01 až 0,25 mg. Hrozí zadržanie vodičského preukazu od 6 mesiacov do 3 rokov.

13. Ako sa chrániť proti krádeži

Odcudzenie majetku

Krádeže majetku sú z hľadiska verejného záujmu veľmi neprijemnými zločinmi a trestnými činmi. Polícia aj napriek tomu, že disponuje technickými a právnyimi prostriedkami, nedokáže úplne zabrániť nelegálnej činnosti. Zamyslite sa preto, či v zahraničí dodržiavajte bezpečnostné opatrenia a dodržiavajte základné bezpečnostné pravidlá. Nižšie uvádzame niekoľko tipov, ktoré sa zdajú byť zrejmé, stáva sa však, že na nich zabúdame.

Vreckové krádeže

Páchatelia vreckových krádeží sú obyčajne mladí ľudia. Vreckári pracujú prevažne v skupinách, len zriedka páchajú trestnú činnosť samostatne. Priaznivé podmienky pre nich vytvárajú miesta s veľkou koncentráciou ľudí, ako športové a zábavné podujatia alebo nákupné centrá. Využívajú tlačenicu, ba často ju vytvárajú sami, aby si uľahčili činnosť. Mimoriadnu aktivitu vykazujú v preplnených autobusoch pri nastupovaní a vystupovaní, kým je pozornosť obete upriamená iným smerom. Najradšej pôsobia na autobusových a železničných staniciach – kradnú v radoch do pokladní, na nástupištiach, keď majú cestujúci ruky obsadené batožinou. Pozornosť zloděja na seba upútavajú predovšetkým dobre oblečené osoby so šperkami na viditeľnom mieste, ktoré robia dojem bohatých. Uvedomte si prosím, že páchatel Vás môže sledovať dlhšiu dobu napríklad v banke, obchode, pri platení v reštaurácii a podobne.

Preto:

1. Vyhýbajte sa tlačnici.
2. Držte svoju kabelku vpredu zámkom k sebe.
3. Peniaze a doklady nedržte na jednom mieste ale oddelene.
4. Nedržte peňaženku ani doklady v zadnom vrecku nohavíc, vonkajších vreckách bünd ani bočných vreckách tašiek.
5. Pri platbe za nákup neukazujte celý obsah peňaženky.
6. Pri skúšaní oblečenia, balení nákupov a platení nekladte kabelku ani tašku na zem alebo pult.
7. Všímajte si „umelý dav“.
8. Zvýšte ostražitosť ak si na autobusovej zastávke všimnete skupinu mladých ľudí s igelitkami alebo šatami prehodenými cez rameno.
9. Na ulici sa vyhňte používaniu akýchkoľvek podozrivých služieb ako veštenie, hazardné hry, výhodné nákupy a podobne.

Krádeže v hoteloch a rekreačných strediskách

Problémom sú aj krádeže majetku v hoteloch a rekreačných strediskách.

Páchatelia využívajú pootvorené okná a nezavreté dvere. Po vlámaní do izby kradnú peniaze a cennosti, ale aj doklady sa stávajú terčom zločincov. Preto počas vašej neprítomnosti zatvárajte okná a dvere v miestnosti. Cennosti uložte do trezoru na recepcii. Platí to najmä pre dôležité dokumenty a cennosti.

Krádeže a vlámání do automobilov

Urobili ste ako majiteľ vozidla všetko, aby ste sa nestali obeťou zlodějov?

Ak sa budete riadiť týmito radami, nevyprovokujete zločincov.

- Nenechávajte v aute na viditeľnom mieste predmety (dokonca malej hodnoty), ktoré by mohli prilákať zlodějov.
- Nenechávajte náhradné kľúče ani doklady vozidla v skrinkách auta.
- Pokiaľ je to možné, pri vystúpení z vozidla so sebou vezmite prehrávač.
- Keď vystupujete z auta hoci na okamih, nezabudnite vytiahnuť kľúče zo zapalovania a zamknite dvere.
- Pri cestovaní s hotovosťou, a tiež počas cesty, sa vyhýbajte náhodným cestovateľom a nepoužívajte „opustené“ a zle osvetlené parkoviská.
- Chráňte svoje vozidlo proti krádeži:
 - používajte súčasne viditeľné aj skryté bezpečnostné systémy;
 - inštalujte mechanické a elektrické zámky;
 - používajte strážené parkoviská;
 - v noci sa snažte zaparkovať auto na dobre osvetlenom mieste.

14. Ako sa správať ak sa staneme svedkami alebo poškodenými trestným činom

Najväčším spojencom páchatelov trestných činov je nedostatočná reakcia na ich smelé, agresívne správanie. Dôležitou zárukou bezpečnosti je ľudská solidarita vyjadrená rozhodnou reakciou na porušenie pravidiel spoločenského života. Je prirodzené, že voči jednomyselnej a rozhodnej reakcii davu alebo niekoľkých osôb páchatel stratí výhodu. V situácii, keď sa občan dopočuje o trestnom čine, mal by informovať políciu.

Nezabudnite:

- Ak pre vás ako svedka alebo obeť okolnosti spáchania trestného činu predstavujú výraznú hrozbu, neprijímajte priame opatrenia – privolajte políciu.
- Ľudská pamäť býva často nespoľahlivá. Ak vám to okolnosti umožnia, pokúste sa zaznamenať dôležité detaily. Tieto poznámky môžu byť v stresovej situácii pre políciu veľmi dôležité, aby mohla rýchlo identifikovať a zatknúť páchateľa. Vezmite prosím na vedomie, že polícia bude po spáchaní trestného činu potrebovať odpovede na nasledujúce otázky: čo sa stalo, kde k udalosti skutočne došlo, kedy - čas spáchania činu, prečo – zistenie motívov páchateľov, čím – aké prostriedky páchateľ použil na spáchanie činu, kto spáchal trestný čin.
- V takejto situácii sa snažte pozorovať páchateľov, ich vzhľad, postavu, vek. Dôležité je, či mal páchateľ tetovanie, či mal fyzické nedostatky, v ktorej ruke držal zbraň, aká bola jeho výslovnosť, atď. Ak používal dopravné prostriedky, zapamätajte si farbu, registračné číslo, typ, nápisy, atď. Pozorujte páchateľov z bezpečnej vzdialenosti. Poskytnutie Polícii vašich postrehov zvýši šancu na dolapenie páchateľa a zabránenie ďalším zločinom.
- Svojou účasťou v trestnom konaní svedok svedčí o faktoch, ktoré si všimol. Osoba poškodená v dôsledku trestného činu tým, že oznámi trestný čin na policajnej stanici alebo policajnej vyšetrovacej jednotke, ktorá dorazí na miesto činu má právo požadovať o vyhotovenie záznamu o prijatí ústneho oznámenia o trestnom čine. Zápisnica zaisťuje začatie prípravného vyšetrovania a môže byť užitočná pri požadovaní odškodnenia od poisťovne.

Vybrané priestupky

Pri pobyte v Poľsku by ste mali vedieť že, za priestupok sa okrem iných považuje:

- Rušenie nočného pokoja a verejného poriadku (výška blokovej pokuty - 200 PLN).
- Vyvolanie pohoršenia na verejnom mieste (výška blokovej pokuty - 150 PLN).
- Kúpanie na zakázanom mieste (výška blokovej pokuty - 20 - 500 PLN).
- Neuplatňovanie bezpečnostných opatrení pri držaní psa (výška blokovej pokuty - 200 PLN).
- Privedenie psa dráždením alebo plašením k nebezpečnému správaniu (výška blokovej pokuty - 250 PLN).
- Zakladanie ohňa mimo vyhradených miest v lese alebo zalesnenom teréne alebo vo vzdialenosti menšej ako 100 metrov od okraja lesa (výška blokovej pokuty - 150 PLN).
- Použitie otvoreného ohňa v lese alebo v zalesnenom teréne alebo vo vzdialenosti menšej ako 100 metrov od okraja lesa (výška blokovej pokuty - 150 PLN).
- Ničenie, poškodzovanie a robenie cudzej veci nepoužiteľnou - výška škody do 250 PLN (výška blokovej pokuty - 20 - 500 PLN).
- Verejné dopustenie sa neobvyklej výstrednosti (výška blokovej pokuty - 20 - 500 PLN).
- Znečisťovanie cesty, ulice, námestia, trávnik alebo zelenej plochy (výška blokovej pokuty - 50 PLN).
- Výrub, ničenie a zber konárov v lese (výška blokovej pokuty - 20 - 500 PLN).
- Amatérsky rybolov bez požadovaných dokladov (výška blokovej pokuty - 200 PLN).
- Požívanie alkoholických nápojov na miestach, na ktoré sa vzťahuje zákaz požívania alkoholických nápojov (výška blokovej pokuty - 100 PLN).

Voči páchateľovi vyššie uvedených priestupkov môžu byť miesto blokovej pokuty uplatnené prevýchovné prostriedky a podaná žiadosť o potrestanie na súd.

15. Dopravná nehoda a kolízia

Dopravná nehoda – je to porušenie, hoci neúmyselné, bezpečnostných pravidiel v doprave po cestách, vode alebo vzduchu, pri ktorom došlo k telesnému poraneniu inej osoby spôsobujúcemu narušenie činnosti telesného orgánu alebo zdravia trvajúceho dlhšie ako 7 dní (čl. 177 trestného poriadku).

Dopravná kolízia – nedodržanie náležitej opatrnosti, ohrozujúcej bezpečnosť cestnej premávky (čl. 86 trestného poriadku).

Pri kolízii je nutné odstrániť poškodené vozidlá, aby nepredstavovali žiadne nebezpečenstvo a neprekážali v premávke. Pokiaľ to nie je možné, vzhľadom na rozsah poškodenia, označte toto miesto výstražným trojuholníkom, zapnutím núdzového osvetlenia a podobne. Ak tak neurobíte, Polícia má právo uložiť pokutu za sťaženie cestnej premávky. Neexistuje žiadna povinnosť privolať políciu, ale... Ak sa vodiči dohodnú, či je to vina, musia napísať vyhlásenie, v ktorom budú uvedené údaje o automobiloch, vodičoch, číslach poisťovacích zmlúv, popis udalosti a škody. Vyhlásenie musia podpísať vodiči, ktorí boli účastníkmi kolízie. Je dobré poznamenať si aj údaje svedkov udalosti.

Zároveň netreba zabudnúť, že toto vyhlásenie nebude mať žiadnu hodnotu, ak jeden z účastníkov (najčastejšie páchatel) zmení svoj názor na priebeh udalosti po spísaní vyhlásenia a odmietne svoju vinu (napr. s tým, že vyhlásenie podpísal vo veľkom strese). V tomto prípade poisťovateľ odmietne zaplatiť náhradu škody. Preto je napriek všetkému dobré privolať políciu, zápisnicu ktorej nespochybní žiadna poisťovňa. Je pravda, že na príchod polície treba obvyčajne dlho čakať a vinník zaplatí pokutu, ale v konečnom dôsledku nám môže ušetriť veľa času a pomôcť vyhnúť sa mnohým problémom. Okrem toho nás skúsenosti učia, že poisťovňa v snahe chrániť svoje peniaze často spochybňuje pravdivosť vyhlásenia. V tejto súvislosti môže mať veľký problém obeť s dožadovaním sa peňazí. Aj keď nakoniec preukáže svoje právo a odvolanie bude úspešné, môže to trvať veľa času. Je pravda, že na príchod polície treba obvyčajne dlho čakať a vinník zaplatí pokutu, ale v konečnom dôsledku nám môže ušetriť veľa času a pomôcť vyhnúť sa mnohým problémom.

- Ak ste svedkami nehody na ceste a na mieste sú profesionálne služby, nezastavujte sa (pokiaľ Vás nezastavia), blokujte premávku a nevytvárajte dav. Veľmi to prekáža pri práci!
- Pokiaľ na mieste nie je Polícia, Záchranná zdravotnícka služba alebo Záchranný hasičský zbor, zastavte a preverte, čo sa stalo. Ak sú na mieste ranení nevyhnutne privolajte Záchrannú zdravotnícku službu a Políciu.
- Pokiaľ na mieste nie je Záchranná zdravotnícka služba, v rámci svojich zručností a schopností obetiam poskytnite pomoc. Ak neviete ako vyslobodiť ranených z auta, nevyťahujte ich, pokiaľ nemusíte (žiadny pulz, dýchanie, horí auto).
- Ak z automobilov uniká olej na vozovku, palivo alebo máte odôvodnené podozrenie, že autá sa môžu vznietiť, privolajte Hasičský zbor. Privolajte ho aj v prípade, ak nemôžete otvoriť dvere auta a vytiahnuť z neho ranených.

Postup pri poskytovaní účinnej starostlivosti:

- vypnite zapalovanie v poškodených vozidlách;
- u vozidiel vybavených airbagmi (ktoré sa neaktivovali automaticky) odpojte batériu;
- zabezpečte miesta nehody za účelom ochrany svojho života, obetí a ostatných účastníkov cestnej premávky.

Postupujte nasledovne:

- na cestu postavte výstražný trojuholník (v zastavanom území - 1 m za autom, na diaľnici - 100 m, a na bežnej ceste - 30 až 50 m);
- zapnite výstražné svetlá v aute;
- zo zapalovania vytiahnite kľúče a schovajte ich pod sedadlo vodiča (zranení vodiči v šoku sa veľmi často snažia opustiť miesto nehody);
- ak je to nevyhnutné, požiadajte niekoho, aby zastavil premávku na pozemných komunikáciách;
- v noci osvetlite miesto nehody svetlami svojho auta;
- raneného ošetrte jeho vecami;
- samostatne neodstraňujte žiadne cudzorodé látky z tela raneného. Môže tak urobiť iba lekár.

Pri poskytovaní prvej pomoci, okrem iných obetiam dopravných nehôd sa uistíte, či nie je narušené základné pravidlo nezhoršovania stavu poškodenej osoby. Pamätajte, že najdôležitejší je ľudský život a zdravie.

Nezabúdajte, ak ste jedinou kompetentnou osobou, vo chvíli začatia záchrannej akcie (pomoci), môžete prevziať nad touto akciou velenie. **Poškodeného v žiadnom prípade nenechávajte bez dozoru.**

16. Prvá pomoc

Každý, koho o to poprosíte je povinný Vám pomôcť! Neposkytnutie alebo odmietnutie pomoci je trestné! Počítajte však s tým, že ak niekoho poprosíte, aby zavolał sanitku, políciu alebo hasičov, pretože to nemôže urobiť Vy, napriek prísľubu to nemusí urobiť! Ak preto máte takú možnosť, poprosťte o takéto oznámenie niekoľko ľudí nezávisle na sebe. Z miesta nehody sa môžete vzdialiť len za účelom privolania pomoci, alebo až po príchode záchranných služieb s ich výslovným súhlasom.

8 KROKOV poskytovania základnej prvej pomoci

- 1. Posúďte**, čo zapríčinilo nehodu, udalosť. Eliminujte faktor, ktorý spôsobil ohrozenie života.
- 2. Požiadajte** okolie o informácie o udalosti a zaistíte miesto nehody; môžete to urobiť sám alebo požiadať iné osoby.
- 3. Posúďte** stav poškodennej osoby, overte si, či si pamätá udalosť, či cíti bolesť, či môže hovoriť, či rozumie, čo sa jej snažíte povedať a podobne.
- 4. Privolajte** pomoc, ktorej popíšete všetko, čo prichádzajúcemu tímu pomôže cestou lepšie sa pripraviť na akciu:
 - kde k nehode došlo (presný popis miesta skrakuje čas prjazdu sanitky);
 - čo sa stalo (zrážka, zranenie);
 - koľko je obetí (skontrolujte, či sa v okolí miesta nehody nenachádzajú žiadne ďalšie obete);
 - aké sú typy úrazov, či sú poškodení pri vedomí;
 - aká pomoc je poskytovaná;
 - či sú obete uväznené v aute (či bude potrebný zásah požiarnikov);
 - či existujú iné hrozby, ako chemické (rozliaty benzín, olej na ceste);
 - uveďte telefónne číslo, z ktorého voláte.
- 5. Poskytnite** takú pomoc, aká je potrebná v dôsledku vzniknutej udalosti a spôsobených úrazov.
- 6. Podporujte** osobu psychicky, nekladte otázky, na ktoré by mal postihnutý problém odpovedať alebo im porozumieť. Vravte, čo robíte, povedzte, kým ste, aké ste prijali opatrenia, čo sa stalo, nedramatizujte, neklamte, nič si nedomýšľajte. Nevravte, čo neviete, čo ste nevideli. Buďte trpezlivý a pokojný, oddiaľte postranné osoby.
- 7. Zabráňte** otrasom – postihnutého prikryte, nadvihnite mu nohy dohora. Nerobte to v prípade infarktu alebo otrasu mozgu ani v prípade veľmi rozšírených úrazov. Každý úraz, hoci aj drobný, spôsobuje otrasenie organizmu. Je ukrytým nepriateľom poškodeného a môže byť príčinou smrti alebo vážnych zmien v organizme, a nielen úrazu spôsobeného nehodou alebo náhlým ochorením.
- 8. Predchádzajte** ďalším úrazom a zaistíte priechodnosť dýchacích ciest a kontrolujte stav a životné funkcie poškodeného do príchodu záchranárov.

Dodržiavajte princíp neškodiť!

Veľmi často, aj napriek najlepšej vôli robia zachraňujúce osoby chyby. K najčastejším chybám patria:

- kladenie raneného v rôznych polohách;
- podávanie na pitie rôznych nápojov a liekov;
- neuvolňovanie dýchacích ciest;
- vydávanie príkazov ranenému, kričanie na neho a nútenie ho vykonávať rôzne zbytočné činnosti;
- nespolupráca s inými svedkami udalosti;
- vykonávanie činností, ktoré sú známe len z počutia, napríklad metóda oživovania z úst do úst.

Ako a akú pomoc privolať?

Pri privolávaní pomoci zachovajte pokoj a „rozvahu“. Hovorte pokojne a jasne. Uveďte svoje meno, povedzte odkiaľ voláte (telefónne číslo, telefónny automat a podobne). Najmä ak voláte z mobilu nezabudnite uviesť meno a presnú polohu miesta udalosti (napr. na trase E 4 Rzeszów - Przemyśl, 2 km od Lańc od miesta nehody. Neskladajte telefón okamžite, dispečer môže mať nejaké otázky. Počkajte na potvrdenie oznámenia.

Každý službe okrem presnej lokalizácie udalosti, spôsobe príjazdu a podobne musíte poskytnúť aj iné údaje.

- Záchraná služba (tel. 999) požaduje informácie o počte ranených a stave ich poranenia. Ak sú na mieste ranené deti, informujte o tom. Ak je na mieste lekár, opýtajte sa ho, či máte niečo odkázať. Veľké množstvo krvi neznamená vždy ťažké poranenia, rovnako ako ťažko ranený nemusí hneď krváčať.
- Polícia (tel. 997) sa pýta, či sú na mieste ranení (ak nie, či si vodiči želajú zasiahnuť) a aké a koľko vozidiel sa na nehode zúčastnilo. Uveďte značku, farbu a ŠPZ.
- Hasiči (tel. 998) musia vedieť, či majú prísť hasiť, odstraňovať olej z vozovky alebo rozrezávať auto. Informujte ich preto, či nevyteká benzín, olej, z plynoinštalácie neuniká plyn a či sa dajú ranení vytiahnuť z vrakov.

V žiadnom prípade NEZVELIČUJTE následky nehody. Môže sa stať, že v rovnakom čase bude niekto potrebovať pomoc ešte viac.

17. Ako a kedy je potrebné spojiť sa s Políciou

Polícia ako forma služby verejnosti plní celodenné služby na Mestských komisariátoch a Okresných veliteľstvách Polície v Podkarpatskom vojvodstve (kontaktné údaje na policajné jednotky sú uvedené v ďalšej časti tejto príručky). Za týmto účelom je k dispozícii nepretržitá telefónna linka 997 a pri volaní z mobilného telefónu číslo 112. Volania na obidve vyššie uvedené telefónne čísla sú zdarma. Nezabudnite, že keď sa ocitnete v zložitej situácii alebo budete poškodení v dôsledku trestného činu, zavolajte na políciu. Policajt, ktorý prijme žiadosť Vám neodmietne pomoc. Bez ohľadu na to, či ste sa stal obeťou trestného činu alebo ste svedkom, urobte čokoľvek, aby ste o vzniknutej udalosti informovali políciu. Je dôležité, aby doba, ktorá uplynie od okamihu, v ktorom k trestnému činu došlo do chvíle informovania polície bola čo najkratšia. Rýchla reakcia uľahčí odhalenie páchateľa. Pri telefonáte na stanicu ako svedok máte právo na zachovanie anonymity. Okolnosti udalosti si môžu veľmi často vyžadovať opätovný kontakt polície s Vami, môžete byť preto požiadaný, aby ste poskytli svoje osobné údaje.

Nezabudnite:

Kontaktovať môžete aj policajta konajúceho službu na policajnej stanici. Je tu tiež možnosť požiadať o pomoc okoloidúcu policajnú hliadku alebo obvodného policajta na pochôdzke po svojom služobnom obvode.

Pri diskusii so službukonajúcim príslušníkom dodržiajte nasledujúce pravidlá:

1. Pokojne popíšte dôležité detaily o priebehu udalosti.
2. Nechajte policajta kontrolovať priebeh rozhovoru a kľásť otázky, pretože informácie dôležité podľa Vás nemusia byť vždy zákonne dôležité aj pre políciu.
3. Uvádzajte svoje skutočné údaje, a ak chcete zostať v anonymite, informujte o tom službukonajúceho policajta.
4. Ak ste sa rozhodli zavolať, neukončujte rozhovor ihneď po odovzdaní informácií do chvíle, kým službukonajúci príslušník neskonštatuje, že ste uviedli všetky dôležité informácie.

Nezabudnite:

1. Ak sa po zavolaní na núdzové telefónne číslo Polície zistí, že Váš problém si nevyžaduje okamžitý zásah Polície, neznamená to, že vec nebude vybavená. Slžbukonajúci príslušník vec bezodkladne postúpi kompetentnému policajnému príslušníkovi.
2. Od Polície nesmiete vyžadovať, aby podnikla okamžité kroky, ktoré nepatria do jej právomoci.

18. Núdzové telefónne čísla

Z pevných liniek – bezplatné hovory		
Polícia tel. 997	Hasiči tel. 998	Záchranárska služba tel. 999
Z mobilov tel. 112 – všetky služby		
CB rádio kanál 9 (všetky služby) na heslo "RATUNEK" prvenstvo hovorov na všetkých kanáloch!!!		

19. Adresné údaje policajných zložiek:

Mestské veliteľstvo Policajného zboru v Krosne

38-400 Krosno, ul. Lwowska 28

Službukonajúci: tel. 997 (112) lub (013) 43 29 310

Okresné veliteľstvo Policajného zboru v Jasle

38-200 Jasło, ul. Kościuszki 26

Službukonajúci: tel. 997 (112) lub (13) 44 38 310

Okresné veliteľstvo Policajného zboru v Sanoku

38-500 Sanok, ul. Witkiewicza 3

Službukonajúci: tel. 997 (112) lub (013) 46 57 310

Okresné veliteľstvo Policajného zboru v Lesku

38-600 Lesko, ul. Wincentego Pola 4

Službukonajúci: tel. 997 (112) lub (13) 46 87 310

Okresné veliteľstvo Policajného zboru v Ustrzykach Dolnych

38-700 Ustrzyki Dolne, ul. 29 Listopada 33

Službukonajúci: tel. 997 (112) lub (13) 46 08 310

20. Iné informácie dôležité pre cestujúcich

Mestská hromadná doprava a Taxislužba

Vo väčších mestách dobre funguje sieť mestskej hromadnej dopravy. Umožňuje pohodlným spôsobom cestovať po celom meste. Časové cestovné lístky Vám umožnia ušetriť peniaze pri blúdení po meste autom a parkovacie poplatky. Po väčšine miest sa môžete prevážať aj taxíkom. K dispozícii je veľká ponuka autobusových prepravcov v závislosti od veľkosti mesta. Môžete si ich objednávať telefonicky alebo jednoducho nastúpiť do náležite označeného vozidla.

Na webovej stránke Národnej diaľničnej spoločnosti <http://www.gddkia.gov.pl/> si môžete naplánovať trasu cesty, skontrolovať poveternostné podmienky a dozvedieť sa viac o plánovaných rekonštrukciách a komplikáciách v premávke.

Užitočné telefónne čísla na cestu (predvoľba Poľska je + 48)

Ambasáda Slovenskej republiky, ul. Litewska 6, 00-581 Warszawa, tel. (0-22) 525 81 10; e-mail: slovakia@ambasada-slowacji.pl, Internet: www.ambasada-slowacji.pl Rzeszów: ul. Armii Krajowej 80, tel. (0-17) 853 45 86

Intervenčné telefónne číslo Pohraničnej stráže: 0 800 42 23 22

Informačné telefónne čísla (teba pred ne uviesť číselnú predvoľbu daného mesta): Predpoveď počasia 9221, Colné informácie 811 01 28, O situácii na hraničných priechodoch 542 93 19, Informácie o telefónnych číslach 118 913, Informácie o telefónnych číslach v angličtine 118 811, Informácie o tuzemských smerových telefónnych číslach 9570, Železničné informácie 9436.

21. Slovenské predpisy

22. Preukazovanie príslušnosti k Policajnému zboru

Policajt je povinný pred služobným zákrokom preukázať svoju príslušnosť k Policajnému zboru, ak to povaha a okolnosti služobného zákroku dovoľujú.

Príslušnosť k Policajnému zboru preukazuje policajt služobnou rovnošatou s identifikačným číslom a pri výkone služobnej činnosti aj s menovkou policajta, ktorá obsahuje jeho meno a priezvisko, prípadne akademický titul policajta. Policajt sa nepreukazuje služobným preukazom ak zakročuje pod jednotným velením, pri ochrane určených objektov, objektov osobitného významu alebo iných strážených objektov (ďalej len "strážení objekt"), pri služobnom zákroku proti osobe, ktorá podľa zistených skutočností môže byť svojím konaním nebezpečná pre život

alebo zdravie zakročujúceho policajta alebo iných osôb, najmä ak ide o páchatel'a trestného činu ozbrojeného zbraňou, páchatel'a zločinu, ušľú zadržanú osobu, ušľú zatknutú osobu, osobu ušľú z výkonu väzby alebo z výkonu trestu odňatia slobody (ďalej len "nebezpečný páchatel'"), zrejme podnapitej, pristihnutej pri páchaní trestného činu alebo priestupku, ozbrojenej zbraňou, osobe predvedenej alebo zaistenej, alebo ak to okolnosti služobného zákroku neumožňujú.

Každý je povinný uposlúchnuť výzvu, pokyn, príkaz a požiadavku policajta alebo strpieť výkon jeho oprávnení podľa ustanovení § 17 až 33 zákona.

23. Cestná premávka

Aj ty si účastníkom cestnej premávky a aj pre teba platia všetky nasledovné pravidlá:

- na druhom sedadle motocykla sa nesmie prepravovať osoba mladšia ako 12 rokov,
- bočné sedenie osoby prepravovanej na motocykli je zakázané,
- za zníženej viditeľnosti (hustý dážď, sneženie, hmla), ak ideš po krajnici alebo po okraji vozovky musíš mať na sebe viditeľne umiestnené reflexné prvky.

Povinné vybavenie osobných áut:

1. náhradné elektrické poistky, pokiaľ sú používané v elektroinštalácii daného vozidla;
2. náhradné žiarovky, po jednom kuse z každého typu;
3. automobilový zdvihač;
4. kľúč na demontáž kolies auta;

5. rezerva;
6. ťažné lano;
7. výstražný trojuholník;
8. reflexná vesta, ktorá musí byť umiestnená v kabíne cestujúceho, a nie v úložnom priestore;
9. autolekárnica .

Oprávnenia policajta pri cestnej kontrole

- zakázať vodičovi jazdu na nevyhnutne potrebný čas alebo mu prikázať smer jazdy, ak to vyžaduje bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky,
- zakázať vodičovi jazdu po diaľnici a vyzvať ho, aby opustil diaľnicu na najbližšom výjazde alebo vozidlo odstavil na parkovisku, ak vozidlo nedosahuje rýchlosť podľa § 35,
- požadovať predloženie dokladov ustanovených na vedenie a premávku vozidla a na dopravu osôb a nákladu,
- vyzvať vodiča, aby sa podrobil vyšetreniu, či nie je ovplyvnený alkoholom alebo inou návykovou látkou, alebo liekmi, ktoré môžu znížiť jeho schopnosť bezpečne viesť vozidlo,
- kontrolovať technický stav vozidla a úplnosť jeho výstroja a výbavy alebo vyzvať vodiča, aby sa podrobil takejto kontrole, ako aj porovnať údaje uvádzané v osvedčení o evidencii s údajmi na vozidle,
- merať rozmery a hmotnosti vozidla,
- kontrolovať dodržiavanie povinností vodiča motorového vozidla.

Účastník cestnej premávky je v zmysle zákona o cestnej premávke povinný poslúchnuť pokyn, výzvu alebo príkaz policajta súvisiaci s výkonom jeho oprávnení v cestnej premávke, strpieť výkon jeho oprávnení, ako aj pokyny iných osôb, ktoré na to oprávňuje zákon o cestnej premávke alebo osobitné predpisy (napr. zákon o obecnej polícii).

Policajt v rovnošate (vojenským policajtom v rovnošate, profesionálnym vojakom s vonkajším označením POLÍCIA a inými oprávnenými príslušníkmi ozbrojených síl, ozbrojených zborov, ozbrojených bezpečnostných zborov alebo príslušníkmi

obecnej polície) dáva znamenie na zastavenie vozidla zdvihnutím ruky alebo zdvihnutým zastavovacím terčom alebo svetidlom vyžarujúcim svetlo červenej farby, ktorým pohybuje v hornom polkruhu. Z idúceho vozidla môže dávať policajt v rovnošate toto znamenie kývaním ruky zvisle hore a dolu, vysunutým zastavovacím terčom alebo rozsvietením nápisu STOP umiestneného na vozidle.

Z idúceho vozidla možno pokyn na zastavenie vozidla zdôrazniť zvláštnym výstražným svetlom, prípadne aj zvláštnym zvukovým znamením. Pokyn na zastavenie vozidla možno dávať z vozidla idúceho pred zastavovaným vozidlom, ako aj z vozidla idúceho za zastavovaným vozidlom. Pri zastavovaní vozidla idúceho pred vozidlom, z ktorého policajt v rovnošate dáva pokyn na zastavenie vozidla, sa zvláštne výstražné svetlo a zvláštne výstražné zvukové znamenie použije vždy.

24. Obmedzenie jazdy niektorých druhov vozidiel

Na diaľnici, na rýchlostnej ceste a na ceste I. triedy je zakázaná jazda motorovým vozidlám s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou prevyšujúcou 7 500 kg a motorovým vozidlám s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou prevyšujúcou 3 500 kg s prípojným vozidlom:

- v prvý deň pracovného pokoja a v sobotu, ak táto nasleduje po pracovnom dni v období od 1. júla do 31. augusta v čase od 07.00 do 19.00 hodín,
- v nedeľu a v posledný deň pracovného pokoja v čase od 00.00 do 22.00 hodín.

Ak ide o jeden deň pracovného pokoja, ktorý nasleduje po pracovnom dni, zákaz jazdy podľa predchádzajúceho odseku platí v tento deň v čase od 00.00 do 22.00 hodín.

Zákaz jazdy podľa predchádzajúcich odsekov neplatí pre :

- autobusy, obytné automobily, vozidlá ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov, ozbrojených zborov, Vojenskej polície, Hasičského a záchranného zboru, ostatných hasičských jednotiek, Vojenského spravodajstva a Slovenskej informačnej služby,
- vozidlá použité na prepravu zdravotníckeho materiálu, liečiv a biologického materiálu do zdravotníckeho zariadenia alebo na zabezpečenie prevádzky zdravotníckych prístrojov v zdravotníckych zariadeniach,
- vozidlá použité v kombinovanej doprave, na nakládku a vykládku lodí, železničných vagónov alebo lietadiel,
- vozidlá použité na zásobovanie čerpacích staníc pohonnými látkami,
- vozidlá prepravujúce nebezpečné veci,
- vozidlá použité na zabezpečovanie športových a kultúrnych podujatí,
- vozidlá použité na prepravu humanitárnej pomoci,
- vozidlá použité na odstraňovanie havárií a ich následkov, ako aj pri živelných pohromách,
- vozidlá použité pri výkone činnosti spojenej s údržbou, opravami a výstavbou ciest,
- vozidlá použité na nevyhnutnú poľnohospodársku sezónnu prepravu,
- vozidlá použité na prepravu potravín alebo na prepravu živých zvierat,
- prepravu, ktorá súvisí s použitím vozidiel podľa písmen b) až k).

Vodič je povinný na výzvu policajta hodnoverným spôsobom preukázať použitie vozidla na účely uvedené v predchádzajúcom odseku.

Štátne sviatky a dni pracovného pokoja

Štátne sviatky:

1. január	Deň vzniku Slovenskej republiky
5. júl	Sviatok svätého Cyrila a Metoda
29. august	Výročie SNP
1. september	Deň Ústavy Slovenskej republiky
17. november	Deň boja za slobodu a demokraciu

Štátne sviatky sú dni pracovného pokoja. Ďalšími dňami pracovného pokoja, okrem nedeľ, sú uvedené sviatky:

Dni pracovného pokoja:

6. január	Zjavenie Pána (Traja králi)
2. apríl	Veľký piatok
5. apríl	Veľkonočný pondelok
1. máj	Sviatok práce
8. máj	Deň víťazstva nad fašizmom
15. september	Sedembolestná Panna Mária
1. november	Sviatok všetkých svätých
24. december	Štedrý deň
25. december	Prvý sviatok vianočný
26. december	Druhý sviatok vianočný

25. Doklady predpísané zákonom o cestnej premávke alebo osobitným predpisom

Dokladmi predpísanými na vedenie a prevádzku vozidla sú

- **vodičský preukaz** (§ 94 zákona o cestnej premávke),
- **osvedčenie o evidencii alebo technické osvedčenie vozidla** (§ 23 zákona č. 725/2004 Z.z.),
- **doklad o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla** (§ 18 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov),
- **doklad o vykonaní technickej kontroly** (§ 52 zákona č. 725/2004 Z.z.),
- **doklad o vykonaní emisnej kontroly, ak takejto kontrole vozidlo podlieha** (§ 70 zákona č. 725/2004 Z.z.),
- **doklad o zaplatení úhrady za užívanie vymedzených úsekov diaľnic, ciest pre motorové vozidlá alebo ciest I. triedy, ako aj označenie vozidla platnou nálepkou, ak je vodič vozidla kontrolovaný na takýchto komunikáciách** (§ 6 zákona č. 135/1961 Zb.),
- **doklad o zdravotnej spôsobilosti a doklad o psychickej spôsobilosti, ak takejto povinnosti vodič vozidla podlieha** (§ 89 zákona o cestnej premávke),
- **povolenie na zvláštne užívanie pozemných komunikácií, ak sú tieto užívané iným, než zvyčajným spôsobom** (§ 8 zákona č. 135/1961 Zb.),
- **iné doklady ustanovené osobitným predpisom** (napríklad zákon č. 168/1996 Z.z., § 12 zákona č. 280/2006 Z.z.).

Okrem občanov krajín mimo Európskej únie platný cestovný pas, medzinárodný vodičský preukaz
Ak nie je všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovená povinnosť mať pri vedení vozidla iný doklad, vodič nie je povinný takýto doklad predložiť ku kontrole policajtovi, ktorý vykonáva dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky.

26. Zadržanie vodičského preukazu

Policajt je oprávnený zadržať vodičský preukaz vydaný orgánom Slovenskej republiky alebo orgánom iného štátu, ak

- možno uložiť trest alebo sankciu zákazu činnosti spočívajúcu v zákaze vedenia motorového vozidla,
- má vodič súdom uložené ochranné liečenie alebo súdom alebo iným príslušným orgánom uložený zákaz viesť motorové vozidlo,
- orgán Policajného zboru rozhodol o preskúmaní zdravotnej spôsobilosti na vedenie motorového vozidla (ďalej len „zdravotná spôsobilosť“) alebo o preskúmaní psychickej spôsobilosti na vedenie motorového vozidla (ďalej len „psychická spôsobilosť“),
- je vodičský preukaz neplatný.

(záhlavná pečiatka útvaru PZ)		Evidenčné číslo: AA 000000 Identifikačné číslo policajta
POTVRDENIE o zadržaní vodičského preukazu, osvedčenia o evidencii, technického osvedčenia, tabuľky s evidenčným číslom		
Dňa	o	hod. miesto
pri kontrole vodiča		
(meno, priezvisko a rodné číslo vodiča)		
bydlisko	evidenčné číslo	
vozidlo	(typ a továrenskú značku)	
držiteľ vozidla	(meno, priezvisko a bydlisko, resp. názov a sídlo organizácie)	
bol (o)	evidenčné číslo	
a) zadržaný vodičský preukaz	evidenčné číslo	
vydaný (kedy a kým)	z dôvodu	
na skupinu a podskupinu vodičského oprávnenia	V zmysle § 71 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, páchateľ priestupku je za účelom prevzatia zadržaného vodičského preukazu povinný dostaviť sa a preukázať, že zaplatil uloženú pokutu alebo vykonal verejnoprospešné práce, orgánu Policajného zboru na dopravnom inšpektoráte v	
b) zadržané osvedčenie o evidencii ^{a)} , technické osvedčenie ^{a)}	evidenčné číslo	
z dôvodu	c) zadržaná tabuľka s evidenčným číslom ^{a)}	
d) zistené, že vodič vozidla nemá u seba vodičský preukaz ^{a)} , osvedčenie o evidencii ^{a)} , ďalšia jazda s vozidlom sa vodičovi ne ^{a)} – povoľuje,	za podmienok	
do miesta	platí do	
Vodičovi vozidla bola uložená pokuta v blokovaní konaní vo výške eur		
za priestupok spáchaný porušením		
Potvrdenie prevzal		
(podpis vodiča)		(podpis policajta)
© TMV SR 12-008 1/2009		^{a)} Nehodíace sa prečiarknuť

Za uvedených podmienok možno zadržať aj medzinárodný vodičský preukaz vydaný orgánom iného štátu.

Ak je držiteľom zadržaného vodičského preukazu cudzinec, ktorý nemá pobyt na území Slovenskej republiky, orgán Policajného zboru zašle vodičský preukaz štátu jeho pobytu, (okrem prípadov ak je vodičský preukaz zadržaný z dôvodu, ak páchateľ priestupku nemá finančné prostriedky na zaplatenie pokuty).

Policajt je oprávnený zadržať vodičský preukaz okrem už uvedených dôvodov aj vtedy, ak vodič motorového vozidla, ktorému je v blokovaní konaní za priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky alebo za priestupok spáchaný nezaplacením úhrady za užívanie diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. triedy uložená pokuta, je ochotný ju zaplatiť, ale nemôže tak urobiť na mieste.

Policajt na mieste vydá o zadržaní vodičského preukazu potvrdenie, v ktorom povolí ďalšiu jazdu na 15 dní; povolenie platí len na území Slovenskej republiky. Ak páchateľ priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky preukázateľne zaplatil uloženú blokovú pokutu v lehote do 15 dní odo dňa uloženia pokuty v blokovaní konaní, zadržaný vodičský preukaz sa mu bezodkladne .

Páchateľ priestupku je na účely prevzatia zadržaného vodičského preukazu povinný dostaviť sa na orgán Policajného zboru. Ak však páchateľ priestupku nezaplatí uloženú blokovú pokutu vo vyššie uvedenej 15-dňovej lehote, orgán Policajného zboru vydá rozhodnutie o zadržaní vodičského preukazu a postúpi vec na výkon rozhodnutia na dopravný inšpektorát okresného riaditeľstva PZ.

Zadržanie osvedčenia o evidencii, evidenčného dokladu vydaného v cudzine, technického osvedčenia vozidla a tabuľky s evidenčným číslom

Policajt je oprávnený zadržať osvedčenie o evidencii alebo evidenčný doklad od vozidla vydaný v cudzine, policajt je oprávnený za uvedených ustanovených podmienok zadržať aj tabuľku s evidenčným číslom ak:

- je vozidlo nespôsobilé alebo technicky nespôsobilé na cestnú premávku alebo ak vozidlo bolo vyradené z evidencie alebo z cestnej premávky,
- vodič nepreukázal, že vozidlo bolo v ustanovenej lehote podrobené technickej kontrole alebo emisnej kontrole,
- údaje v ňom uvedené nie je možné identifikovať,
- je podozrenie, že sa v ňom neoprávnene urobili zmeny alebo že je neplatné,
- pominul účel, na ktorý bolo vydané,
- je na vozidle nečitateľná alebo poškodená tabuľka s evidenčným číslom alebo táto tabuľka nie je umiestnená v súlade s týmto zákonom,
- vodič nepredloží potvrdenie o poistení zodpovednosti,
- vozidlo presahuje najväčšie prípustné rozmery a vozidlo nemá povolenie na zvláštne užívanie ciest,
- vozidlo presahuje najväčšiu prípustnú celkovú hmotnosť alebo najväčšiu prípustnú hmotnosť pripadajúcu na nápravu a vozidlo nemá povolenie na zvláštne užívanie ciest,

Policajt na mieste vydá o zadržaní osvedčenia o evidencii, evidenčného dokladu od vozidla vydaného v cudzine a o zadržaní tabuľky s evidenčným číslom potvrdenie. V potvrdení môže policajt povoliť ďalšiu jazdu s vozidlom najviac na 15 dní, ak takou jazdou nebude ohrozená bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky.

Ak ide o evidenčný doklad vydaný v cudzine alebo o tabuľku s evidenčným číslom vydanú v cudzine, orgán Policajného zboru ich po uplynutí 15 dní od ich zadržania zašle orgánu, ktorý vozidlo eviduje.

Orgán Policajného zboru na základe žiadosti prevádzkovateľa vozidla vráti aj evidenčný doklad vydaný v cudzine a tabuľku s evidenčným číslom, ak neboli zaslané orgánu, ktorý ich eviduje.

27. Kontrola rýchlosti vozidiel

Vodič je povinný rýchlosť jazdy prispôbiť najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať. Vodič smie jazdiť len primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad. Za prekročenie ustanovených alebo obmedzených rýchlostí jazdy vozidiel možno uložiť pokutu od 150 eur (4.518,90 Sk) do 800 eur (24.100,80 Sk) a zákaz činnosti do troch rokov. V prípade, že budú splnené podmienky pre aplikáciu blokového konania, policajt môže uložiť na mieste takúto pokutu až do výšky 650 eur (19.581,90 Sk).

28. Kontrola požitia alkoholických látok u vodiča

Policajt môže v zmysle svojich oprávnení vyzvať vodiča, aby sa podrobil vyšetreniu, či nie je ovplyvnený alkoholom alebo inou návykovou látkou, alebo liekmi, ktoré môžu znížiť jeho schopnosť bezpečne viesť vozidlo.

Vodič nesmie

- požiť počas vedenia vozidla alkohol alebo inú návykovú látku,
- viesť vozidlo v takom čase po požití alkoholu alebo inej návykovej látky, keď sa alkohol alebo iná návyková látka ešte môžu nachádzať v jeho organizme,
- viesť vozidlo po požití lieku v čase, keď liek môže znížiť jeho schopnosť viesť vozidlo,
- viesť vozidlo, ak jeho schopnosť viesť vozidlo je znížená najmä úrazom, chorobou, nevoľnosťou alebo únavou,
- odovzdať vedenie vozidla osobe, ktorá nespĺňa podmienky na vedenie vozidla ustanovené týmto zákonom, osobe, ktorá je pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky, alebo osobe, ktorej schopnosť viesť vozidlo je inak znížená,

Za jazdu pod vplyvom alkoholu alebo návykovej látky je možné uložiť sankciu zákazu činnosti do 5 rokov a pokutu do 1300 Eur.

29. Dopravná nehoda – škodová udalosť

Dopravná nehoda

je udalosť v cestnej premávke, ktorá sa stane v priamej súvislosti s premávkou vozidla a pri ktorej sa usmrť alebo zraní osoba, sa poškodí cesta alebo všeobecne prospešné zariadenie, uniknú nebezpečné veci alebo na niektorom zo zúčastnených vozidiel vrátane prepravovaných vecí alebo na inom majetku vznikne hmotná škoda zrejme prevyšujúca jedenapolnásobok väčšej škody podľa Trestného zákona (pozn.: 3.990 eur (120.202,74 Sk)).

Za dopravnú nehodu sa považuje aj škodová udalosť (uvedené v nižšom odseku) ak:

- nie je splnená niektorá z povinností účastníka škodovej udalosti,
- je vodič zúčastneného vozidla pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky alebo sa účastníci škodovej udalosti nedohodli na jej zavinení.

Povinnosti účastníka dopravnej nehody

Vodič, ktorý sa zúčastnil na dopravnej nehode, je povinný bezodkladne zastaviť vozidlo a zdržať sa požitia alkoholu alebo inej návykovej látky po nehode v čase, keď by to bolo na ujmu zistenia, či pred jazdou alebo počas jazdy požil alkohol alebo inú návykovú látku.

Účastník dopravnej nehody (každá osoba, ktorá sa priamo aktívne alebo pasívne zúčastnila na dopravnej nehode, teda často krát i svedok – okolo idúce vozidlo, či chodec) je pod hrozbou sankcie povinný:

- ohlásiť dopravnú nehodu policajtovi,
- poskytnúť podľa svojich schopností a možností zranenej osobe prvú pomoc a bezodkladne privolať záchrannú zdravotnú službu,
- urobiť potrebné opatrenia na záchranu osoby alebo majetku ohrozeného dopravnou nehodou,
- zotrvať na mieste dopravnej nehody až do príchodu policajta alebo sa na toto miesto bezodkladne vrátiť po poskytnutí alebo privolaní pomoci, alebo po ohlásení dopravnej nehody,
- zdržať sa konania, ktoré by bolo na ujmu vyšetrenia dopravnej nehody, najmä premiestnenia vozidiel,
- urobiť vhodné opatrenia, aby nebola ohrozená bezpečnosť cestnej premávky na mieste dopravnej nehody,
- umožniť obnovenie cestnej premávky, najmä premávky vozidiel pravidelnej verejnej dopravy osôb,
- preukázať svoju totožnosť na požiadanie iného účastníka dopravnej nehody,
- bezodkladne upovedomiť osobu, ktorá nie je účastníkom dopravnej nehody, o hmotnej škode, ktorá jej bola spôsobená dopravnou nehodou, a oznámiť jej svoje osobné údaje; ak to nie je možné, upovedomenie a oznámenie zabezpečí prostredníctvom Policajného zboru.
- Ak je to nevyhnutné na uvoľnenie alebo na ošetrovanie zranenej osoby alebo na obnovenie cestnej premávky, účastník dopravnej nehody môže premiestniť vozidlá, pritom je však povinný vyznačiť postavenie vozidiel po dopravnej nehode, situáciu a stopy.

Škodová udalosť

Rozumieme udalosť v cestnej premávke, ktorá sa stane v priamej súvislosti s premávkou vozidla a pri ktorej

- nebola usmrtená ani zranená osoba,
- nebola poškodená cesta alebo všeobecne prospešné zariadenie,
- neunikli nebezpečné veci alebo

na niektorom zo zúčastnených vozidiel vrátane prepravovaných vecí alebo na inom majetku vznikla hmotná škoda zrejme neprevyšujúca jedenapolnásobok väčšej škody podľa Trestného zákona (pozn.: 3.990 eur (120.202,74 Sk)).

Povinnosti účastníka škodovej udalosti

V prípade škodovej udalosti, pri ktorej si jej účastníci splnili všetky povinnosti účastníka škodovej udalosti, žiaden z vodičov zúčastnených vozidiel nie je zrejme pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky a účastníci škodovej udalosti sa dohodli na jej zavinení, **nie je potrebné vec ohlasovať policajtom, nakoľko Policajný zbor nie je zákonom zmocnený na objasňovanie takejto udalosti.**

Sankcie v prípade dopravnej nehody – škodovej udalosti

Podľa Zákona O Priestupkoch

V zmysle ustanovenia §-u 22 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v platnom znení možno za porušenie pravidiel cestnej premávky, v ktorých dôsledku dôjde k dopravnej nehode (priestupok podľa § 22 ods. 1 písm. g) cit. Zákona) uložiť pokutu minimálne 150 eur (4.518,9 Sk) a maximálne 800 eur (24.100,8 Sk) a zákaz činnosti do troch rokov.

Ten, kto ako vodič vozidla, ktorý sa zúčastnil na dopravnej nehode, bezodkladne nezastavil vozidlo, nezdržal sa požitia alkoholu alebo inej návykovej látky po nehode v čase, keď by to bolo na ujmu zistenia, či pred jazdou alebo počas jazdy požil alkohol alebo inú návykovú látku, alebo nezotrval na mieste dopravnej nehody až do príchodu policajta alebo sa na toto miesto bezodkladne nevrátil po poskytnutí alebo privolaní pomoci, alebo po ohlásení dopravnej nehody, mu môže byť uložená pokuta minimálne 300 eur (9.037,80 Sk) až do 1.300 eur (39.163,80 Sk) a sankcia zákazu činnosti viesť motorové vozidlá v minimálnom trvaní jeden rok a maximálne do piatich rokov.

Pojem priestupku

Priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

(záhlavná pečiatka útvaru PZ) _____
Č.p.: _____ V _____ dňa _____
Č. knihy DN- _____

POTVRDENIE
o dopravnej nehode s účasťou cudzozemského vozidla

Potvrdzujem, že pán (pani) _____ dátum narodenia: _____
_____ pohlavie a meno

miesto narodenia: _____ bydlisko: _____
štátna príslušnosť: _____ mal účasť na dopravnej nehode v _____
miesto DN (ulica, križovatka a pod.): _____
dňa _____ o _____ hod. _____
evidenčné číslo vozidla: _____ MPZ (štát): _____
výrobná značka: _____ typ: _____ farba: _____
identifikačné číslo vozidla - VIN: _____
držiteľom, ktorého je _____ adresa držiteľa: _____
Poškodené časti vozidla: _____

9 _____

Odtlačok pečiatky útvaru PZ _____ Podpis príslušníka PZ _____

1 _____

- sankcie za priestupok
 - a) pokarhanie,
 - b) pokutu,
 - c) zákaz činnosti,
 - d) prepadnutie veci.

- Pojem trestného činu

Trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v Trestnom zákone, ak Trestný zákon neustanovuje inak.

Priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky

Priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky sa dopustí ten, kto

- a) ako vodič vozidla sa odmietne podrobiť vyšetreniu na zistenie požitia alkoholu alebo inej návykovej látky spôsobom ustanoveným osobitným predpisom, hoci by také vyšetrenie nebolo spojené s nebezpečenstvom pre jeho zdravie (pokuta od 300eur (9037,80 Sk) do 1 300 eur (39163,80 Sk) a zákaz činnosti od jedného roku do piatich rokov)
- b) vedie motorové vozidlo bez príslušného vodičského oprávnenia alebo počas zadržania vodičského preukazu okrem prípadu, ak sa učí viesť motorové vozidlo v autoškole, podrobujú sa skúške z vedenia motorového vozidla alebo má v čase zadržania vodičského preukazu povolenú jazdu, (pokuta od 300eur (9037,80 Sk) do 1 300 eur (39163,80 Sk) a zákaz činnosti od jedného roku do piatich rokov)
- c) vedie motorové vozidlo v stave vylučujúcom spôsobilosť viesť motorové vozidlo, ktorý si privodil požitím alkoholu, (pokuta od 200 eur (6025,20 Sk) do 1 000 eur (30126 Sk) a zákaz činnosti do piatich rokov)
- d) ako vodič počas vedenia vozidla požíja alkohol alebo vedie vozidlo v takom čase po jeho požití, keď sa na základe vykonaného vyšetrenia podľa osobitného predpisu alkohol ešte nachádza v jeho organizme, (pokuta od 150 eur (4518,90 Sk) do 800 eur (24100,80 Sk) a zákaz činnosti do troch rokov)
- e) ako vodič počas vedenia vozidla požíja inú návykovú látku alebo vedie vozidlo v takom čase po jej požití, keď sa na základe vykonaného vyšetrenia podľa osobitného predpisu návyková látka ešte nachádza v jeho organizme, (pokuta od 200 eur (6025,20 Sk) do 1 000 eur (30126 Sk) a zákaz činnosti do piatich rokov)
- f) poruší všeobecne záväzný právny predpis o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, v ktorého dôsledku vznikne dopravná nehoda, (pokuta od 150 eur (4518,90 Sk) do 800 eur (24100,80 Sk) a zákaz činnosti do troch rokov)
- g) ako vodič motorového vozidla prekročí rýchlosť ustanovenú v osobitnom predpise alebo prekročí rýchlosť ustanovenú dopravnou značkou alebo dopravným zariadením, pokuta od 150 eur (4518,90 Sk) do 800 eur (24100,80 Sk) a zákaz činnosti do troch rokov,
- h) použije vozidlo, ktorého najväčšia prípustná celková hmotnosť vozidla, najväčšia prípustná hmotnosť jazdnej súpravy, najväčšia prípustná celková hmotnosť prípojného vozidla alebo najväčšia prípustná hmotnosť pripadajúca na nápravy vozidla je prekročená, (pokuta od 150 eur (4518,90 Sk) do 800 eur (24100,80 Sk) a zákaz činnosti do troch rokov)
- i) iným spôsobom ako uvedeným v písmenách a) až h) sa dopustí porušenia pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom podľa osobitného predpisu, (pokuta od 60 eur (1807,56 Sk) do 300 eur (9037,80 Sk) a zákaz činnosti do dvoch rokov)
- j) iným konaním, ako sa uvádza v písmenách a) až h), poruší všeobecne záväzný právny predpis o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. (pokuta do 100 eur (3012,60 Sk)).

Blokové konanie

Za priestupok možno uložiť pokutu v blokovom konaní, ak je priestupok spolaľhivo zistený a obvinený z priestupku je ochotný pokutu zaplatiť. Priestupok možno vybaviť aj napomenutím, ak zaň podľa tohto zákona nemožno uložiť zákaz činnosti alebo prepadnutie vecí. Napomenutie sa nepovažuje za sankciu.

Ak nemôže páchatel priestupku zaplatiť pokutu na mieste, vydá sa mu blok na pokutu na mieste nezaplatenú s poučením o spôsobe zaplatenia pokuty, o lehote jej zaplatenia a následkoch nezaplatenia pokuty. Prevzatie tohto bloku páchatel priestupku potvrdí.

Po potvrdení súhlasu s uložením pokuty v blokovom konaní vlastnoručným podpisom páchatela na bloku sa tento stáva právoplatným a nie je ho už možné napadnúť riadnymi opravnými prostriedkami a ani niektorými mimoriadnymi opravnými prostriedkami.

Zároveň je nutné uviesť, že zákon o priestupkoch ani iný všeobecne záväzný právny predpis upravujúci predmetnú oblasť, nepozná inštitút odpustenia, resp. zníženia pokuty uloženej právoplatným rozhodnutím (blok).

Diel A

Séria: **A** 447201 /

Blok č.: 447201 /

Blok na pokutu 20 €
(dvadsať eur)

Odtlačok pečiatky

Priestupca súhlasí s blokovým konaním a preberá pokutový blok/pokutové bloky* vo výške €.

.....
podpis priestupcu

Dátum a podpis policajta:

*Nehodiace sa prečiarknuť

Diel B

Poučenie:
Proti pokute sa nemožno odvolať.
Rozhodnutie možno preskúmať súdom.

Meno:

Priezvisko:

Rodné číslo:

Trvalý pobyt:

Zamestnávateľ:

Dátum, čas, miesto a druh priestupku:

.....

.....

.....

Platí ako potvrdenka. Neplatí ako potvrdenka.

vzor 26 097 0

7-077-09

Spôsob platby

V prípade, že je páchatelom priestupku cudzinec a chce zaplatiť pokutu uloženú blokom na pokutu prostredníctvom cezhraničného bankového prevodu, policajt ktorý ju uložil poskytne páchatelovi priestupku povinné údaje o príjemcovi platby.

Spôsob úhrady blokovej pokuty mimo územia Slovenskej republiky formou bankového prevodu. Blokovoú pokutu je možné uhradiť cezhraničným bankovým prevodným príkazom. Zároveň oznamujeme, že nižšie uvedené povinné údaje o príjemcovi platby je potrebné na platobný príkaz vypisovať presne aj s medzerami:

1. názov banky: Všeobecná úverová banka a.s., Mlynské Nivy č.1, 829 90 Bratislava
2. swiftová adresa banky: SUBASKBX,
3. IBAN: SK 90 8180 0000 0070 0017 2920 “
4. číslo účtu príjemcu platby, ktoré je potrebné napísať s medzerami: 7000172920
5. kód banky: 8180
6. Adresa príjemcu platby: Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Prešove, Štúrova ul. č. 7, 080 01 Prešov
7. účel platby – variabilný symbol: uviesť evidenčné číslo bloku alebo rozhodnutia – bez písmen, napr. blok- 0504901, rozhodnutie – 705 2 2010
8. správu pre príjemcu platby: číslo pokutového bloku, resp. iného rozhodnutia – vrátane písmen, napr. blok A 0504901, rozhodnutie ORP- 705/DI-2-2010
9. vyznačenie strany, ktorá znáša transakčné poplatky bánk: OUR.
10. špecifický symbol: odporúča sa uviesť dátum narodenia

30. Tiesňové volanie

V prípade bezprostredného ohrozenia života, zdravia alebo ohrozenia majetku, či životného prostredia sú zriadené na záchranných zložkách telefónne linky tiesňového volania :

číslo: **112** Koordinačné stredisko Integrovaného záchranného systému.

číslo: **150** Hasičský a záchranný zbor

číslo: **155** Záchranná zdravotná služba

číslo: **158** Policajný zbor

31. Adresy slovenskej polície

Okresné riaditeľstvo PZ v Humennom

Nemocničná 1, 066 01 Humenné

0961-82-1111 (tel. ústredňa) lub 0961-82-3109

Okresné riaditeľstvo PZ v Bardejove

Partizánska 42, 085 01 Bardejov

0961-84-1111 (tel. ústredňa) lub 0961-84-3109

Okresné riaditeľstvo PZ v St. Ľubovni

Okružná 25, 064 01 Stará Ľubovňa

0961-83-1111 (tel. ústredňa) lub 0961-83-3109

Okresné riaditeľstvo PZ v Prešove

Vajanského 32, 080 01 Prešov

0961-80-1111 (tel. ústredňa) lub 0961-80-3109

Okresné riaditeľstvo PZ v Poprade

Alžbetina č. 5, 058 01 Poprad

0961-89-1111 (tel. ústredňa) lub 0961-89-3109

Okresné riaditeľstvo PZ vo Svidníku

Sovietskych hrdinov 200/35, 089 01 Svidník

0961-85-1111 (tel. ústredňa) lub 0961-85-3109

Okresné riaditeľstvo PZ vo Vranove nad Topľou

Námestie slobody 5, 093 21 Vranov nad Topľou

0961-86-1111 (tel. ústredňa) lub 0961-86-3109

1. Polish regulations

2. Practical information for individuals travelling on Polish roads

1. When you cross the Polish borders you have to have the following documents:
 - vehicle registration document;
 - a document permitting for driving a vehicle - a driving licence;
 - mandatory vehicle insurance;Additionally, citizens from outside the European Union are required to have a valid passport and international driving licence.
2. Regulations of right-hand traffic are obligatory in Poland.
3. Upon entering the Polish territory a vehicle must bear a sign of the country in which it is registered. Each vehicle is to be equipped with a fire extinguisher and a warning triangle.
For the reason of passengers own safety there should be a first aid kit and reflective vest in the vehicle.
4. Wearing seat belts is mandatory for drivers and passengers on both front and rear seats; children up to the age of 12, the height of 150 cm must be transported in child restraints, on booster cushions or other child safety seats.
5. While driving it is mandatory to use low-beam headlights at all times throughout the year. From dawn till dusk, in conditions of normal visibility, drivers may use day time running lamps rather than low-beam headlight.
6. The front anti fog lights should be used only in case of fog or heavy rain. The rear anti fog lights can be used only if the visibility decreases till 50 meters and on winding roads.
7. While driving on Polish roads, you must not use mobile phones or other devices which must be held in hand. Talking on the mobile phone is allowed only by means of headset or speakerphone.
8. It is prohibited to equip vehicles with radar detectors or any other devices which inform drivers about monitoring and speed measuring instruments, or which in any other ways disrupt the operation of such instruments.
9. While approaching a bus stop, a car driver is obliged to give right of way to a bus which re-enters the traffic.
10. While entering the traffic, changing lanes, or location on the road, as well as while performing a manoeuvre of turning, you should always be particularly cautious, and you should always use directional signals.
11. A car driver is obliged to give priority to pedestrians on a pedestrian crossing, and to cyclists on bicycle crossing.

3. Heightened traffic and traffic restrictions

Heightened road traffic can be expected at weekends, particularly on roads leading towards large cities. Additionally, increased traffic may occur in times of the following special occasions:

January: 1 (New Year), winter break

February: school winter break

March/April: Easter holidays

May: 1 (Labour Day), 3 (May 3rd Polish Constitution Day),

June: Corpus Christi Holy Day, end of school year

July/August: summer holidays

August: 1-15 (walking pilgrimages towards Częstochowa), 15 (the Assumption of the Blessed Virgin Mary Holy Day),

September: 1 (beginning of school year)

November: 1 (All Saints Day), 11 (Polish Independence Day)

December: 25-26 (Christmas)

Traffic restrictions for trucks and vehicles with permissible maximum laden mass exceeding 12 tons (except for buses) are in force on the following days:

1. from 8⁰⁰ to 22⁰⁰ on public holidays:
 - a) 1 January - New Year,
 - b) Easter Sunday
 - c) Easter Monday,
 - d) 1 May - National Holiday,
 - e) 3 May - 3rd May National Holiday,
 - f) on Whitsunday,
 - g) on Corpus Christi Day,
 - h) 15 August - the Assumption of the Blessed Virgin Mary Holy Day,
 - i) 1 November - All Saints Day,
 - j) 11 November - Polish Independence Day,
 - k) 25 December - first day of Christmas,
 - l) 26 December - second day of Christmas;
2. from 18⁰⁰ to 22⁰⁰ on the day preceding the days specified in point 1, letters b-j;
3. in the period from the first Friday following 18 June until the last Sunday preceding the beginning of the school year, without prejudice to point 1 letter h:
 - a) from 18⁰⁰ to 22⁰⁰ on Fridays,
 - b) from 8⁰⁰ to 14⁰⁰ on Saturdays,
 - c) from 8⁰⁰ to 22⁰⁰ on Sundays.

4. Police uniform.

Police officers who carry out road checks wear identical uniforms; traffic Police officers wear caps with white covering, other services wear gray-and-blue caps or baseball caps of the same colour. Over the visor, all caps bear the symbol of the crowned eagle (Polish emblem) and the inscription "Policja". On the left-hand side pocket, a Police officer wears a police badge with his/her identification number, over the right-hand side pocket - his/her nameplate. Police officers who stop vehicles for road check wear fluorescent, yellow vests with the inscription "Policja".

A Police vehicle, except a motorcycle, should have:

1. blue and dark-blue colour of the vehicle body and should be marked with a distinctive stripe of white colour, and with a white colour inscription "POLICJA" on both sides of the vehicle; on the car roof there may be an illuminated marking "POLICJA" in blue colour on white background; a white colour marking POLICJA may also be placed on the front and on the rear part of the car; the front inscription may be reversed (mirror reflection), or

2. silver colour of the vehicle body and should be marked with a distinctive stripe of retro reflective blue colour with additional rectangular elements of white retro reflective film placed on the upper and lower edge of the stripe; the white retro reflective marking "POLICJA" should be placed on both sides of the car on the distinctive blue stripe. The car hood should be covered with blue film and a white retro reflective marking "POLICJA"; on the car roof there may be an illuminated marking "POLICJA" in blue colour on white background; a white colour marking POLICJA may also be placed at the rear part of the vehicle.

In connection with carrying out his/her duties on the road, a Police officer is entitled to perform the following activities:

1. checking the ID of traffic participants and providing them with binding instructions regarding the manner of using the road or the vehicle;
2. checking documents required in connection with driving and using a vehicle;
3. demanding that a vehicle driver or another person who is justifiably suspected of having driven the vehicle, should take a test in order to determine the contents of alcohol, or other substances acting similarly to alcohol, in their organism;
4. checking the technical condition of a vehicle which is on the road, its equipment, cargo, dimensions, weight or axial load;
5. checking records of automated speed monitoring systems, time of driving and parking;
6. retaining documents certifying the right to drive or use a vehicle, as well as the driver card;
7. commanding instructions to:
 - a person who caused an obstruction to the road traffic or poses a threat to the traffic safety, or to a person responsible for road maintenance;
 - a traffic participant who is being checked - regarding the manner of his/her conduct;
8. preventing:
 - a person who is intoxicated or under the influence of alcohol, or other substances acting similarly to alcohol, from driving a vehicle,
 - a use of a vehicle whose technical condition, cargo, weight or axial load pose hazard to safety or order of the traffic, or cause damage to the road or violate environmental requirements,
 - a use of a vehicle if its driver fails to present a document certifying the fact of concluding a contract of mandatory insurance against civil liability by the vehicle owner, or a confirmation of such insurance premium payment,
 - a person who does not have required documents authorizing him/her to drive or use the vehicle, from driving the vehicle;
9. using control and measurement instruments, in particular for testing a vehicle, for determining its weight, axial load, or speed, for examining possible violation of environmental requirements, or for checking a driver's sobriety;
10. removing and relocating the vehicle used for control of road transport of hazardous loads, or for inspecting requirements related to such transport;
11. using loudspeaker, signal and lighting devices which are designed for communicating binding instructions to a traffic participant;
12. applying, in justified cases, for an assessment of a driver's health condition;

13. escorting vehicles whose dimensions, weight or axial load exceed specified values; a fee for escorting is paid by the owner of the vehicle or by the person using it.

5. Road traffic control

In case a signal for stopping a vehicle is given by an officer, a driver is obliged to:

- stop the vehicle;
- hold his/her hands on the steering wheel and not get out of the vehicle unless it is demanded by the inspector;
- following the inspector's command:
 - a) switch off the car engine,
 - b) turn on hazard lights.
- a driver or a passenger of the car may get out of the inspected vehicle only if allowed by the inspector. A Police officer may demand that the driver and passengers get out of the car if it is required by safety precautions or the character of the inspection, e.g. breathalyzer test, or checking the technical condition of the car.

A car driver should carry:

- a document permitting for driving a vehicle,
- a document certifying the vehicle's roadworthiness,
- a document containing the vehicle owner's contract of mandatory insurance against civil liability and a confirmation of insurance premium payment,
- other documents, if a requirement for them results from a separate law.

Obedience to commands and signals made by a Police officer is one of the elementary duties of traffic participants. Disobedience with regard to that is an offence which is punishable with a fine or a reprimand.

A uniformed Police officer, in conditions of satisfactory visibility, uses a stop sign or his/her hand to communicate signals, while in conditions of insufficient visibility - they use red flashing light, or a stop sign with retro reflective or red light. Police officers have a right to stop any vehicle, at any place or time, regardless of the fact whether they have a road police car at their disposal or not.

An un-uniformed Police officer has a right to stop a driver at any time of day or night exclusively in built-up areas, provided that he/she uses a stop sign, and in conditions of insufficient visibility - red flashing light or a stop sign with retro reflective or red light.

Upon stopping a vehicle a Police officer gives the driver his rank, name and the cause for stopping, and:

- uniformed Police officer shows his/her police identity card if requested by the inspected traffic participant,
- un-uniformed Police officer shows his/her police identity card without being requested.

In some cases a Police officer may give up the procedure:

- if the vehicle is stopped as a result of a police pursuit,
- if there is a justified suspicion that the vehicle which is being stopped was stolen,
- if there is a justified suspicion that the car holds people who have committed a crime.

6. Retaining a driving licence and registration certificate

While retaining documents certifying the right to drive or use a vehicle, a Police officer issues a receipt. In case of justified suspicion that the vehicle poses threat to traffic safety or infringes environmental requirements, the receipt is also a referral for additional technical check.

A Police officer shall retain a registration certificate in case:

1. he/she determines or has a justified suspicion that the vehicle:
 - poses threat, in particular after a road accident in which essential support elements of the body construction, chassis or frame have been damaged,
 - poses threat to traffic order,
 - infringes environmental requirements;
2. he/she determines the vehicle's technical check was not performed in due time, or the expiry time for the previous check was not designated correctly;
3. he/she decides that the level of damage to the registration certificate results in its illegibility;
4. he/she has a justified suspicion that the registration certificate has been forged or altered;
5. he/she decides that the technical check was performed by an unauthorized entity;
6. a driver's failure to present a document confirming the conclusion, by the vehicle owner, of contract of mandatory insurance against civil liability and a failure to present a confirmation of payment of such insurance premium;
7. justified suspicion that data included in such document do not reflect the actual state.

In case a registration certificate is retained, a Police officer may allow for using the vehicle for the period of up to 7 days, specifying the conditions for such use in the receipt.

A template of receipt for withholding a document certifying the right to drive or use a vehicle

MIEJSCE NA STEMPEL		POKWITOWANIE		Seria AA	Numer 000000
NAGŁÓWKOWY JEDNOSTKI		Ważny do dnia 20..... r.			
wydane przez		w zamian za zatrzymanie w dniu 20..... r.			
(stopień, imię, nazwisko)					
o godz. w miejscowości		— dowodu rej. pojazdu marki *)			
NUMER REJESTR.		NUMER VIN			
— dokument stwierdzający uprawnienie do kierowania pojazdem *)		(prawo jazdy, kart. pozwol. do kier. tramwajem)			
nr		wydany przez			
imię, nazwisko i adres posiadacza		(nazwa org. i ozn. kod)			
powód zatrzymania					
.....					
.....					
Data pierwszej rejestracji pojazdu: Uwagi o warunkach używania pojazdu:					
.....					
Skierowanie pojazdu na dodatkowe badanie techniczne *)					
Zarządzam skierowanie pojazdu na dodatkowe badanie techniczne z powodu:					
.....					
.....					
.....					
*) Niepotrzebne skreślić.		(podpis wydającego pokwitowanie)		(podpis odbierającego)	

A Police officer shall retain a driving licence in case:

- he/she has a justified suspicion that the driver is intoxicated or under the influence of alcohol, or another substance acting similarly to alcohol,
- he/she decides that the level of damage to the driving licence results in its illegibility,
- he/she has a justified suspicion that the driving licence has been forged or altered,
- validity of the driving licence has expired;
- a ruling or decision has been passed with regard to the driver, requiring his/her driving licence to be withheld,

- a vehicle driving prohibition was adjudicated with regard to the driver, or if a decision of revoking his/her driving licence was passed;
- the driver has exceeded 24 penalty points for violating road traffic regulations,
- the driver has exceeded 20 penalty points for violating road traffic regulations, in the course of the first year from the date of issuing his/her driving licence for the first time;

A Police officer may retain the driving licence, against a receipt, if he/she has a justified suspicion that the driver has committed a crime or offence which may result in adjudication of the driving prohibition.

7. Other public services entitled to perform road traffic control

Within their specific scope the following services may perform road traffic control operations:

- Police officers;
- officers of Road Transport Inspection;
- officers of Border Guard;
- Customs officers;
- Forest Wardens and Park Wardens;
- personnel of Road Management;
- wardens of City/Village Guards.

For security reasons all services, which are entitled to perform road checks in the territory of Poland outside built-up area, use marked vehicles in conditions of insufficient visibility (at night).

8. Road Transport Inspection

A vehicle may be stopped for control exclusively by uniformed inspectors who are close to a marked Inspection vehicle.

In accordance with the *Road Traffic Laws* inspectors who perform road checks are authorised for activities which include, but are not limited to:

- checking documents required for driving and using a vehicle, confirming adequate driver's qualification; documents bearing proof of a contract of mandatory insurance against civil liability concluded by the vehicle owner;
- checking the technical condition of a vehicle which is on the road, its equipment, cargo, dimensions, weight or axial load;
- in situations specified by the Laws, retaining documents which certify the right to drive or use a vehicle;
- preventing a use of a vehicle whose technical condition, cargo, weight or axial load pose threat to safety or order of the traffic, or cause damage to the road or violate environmental requirements;
- using control and measurement instruments, in particular for testing a vehicle, for determining its weight, axial load, or speed, for examining possible violation of environmental requirements, or for checking a driver's sobriety;
- removing and relocating a vehicle, for example in a situation when its technical condition poses threat to the road traffic safety, causes damage to the road or violates environmental requirements.

While carrying out road checks, a Road Transport Inspector is entitled to give instructions and signals. Those may be given by an inspector:

- on foot,
- sitting in a vehicle or on a vehicle.

In conditions of satisfactory visibility, an Inspector uses a vehicle stop sign (so-called lollipop) or his/her hand to communicate signals, while in conditions of insufficient visibility - they use red flashing light, or a stop sign with retro reflective or red light.

An Inspector travelling in a car may give instructions to a vehicle driver regarding specific behaviour, by means of a loudspeaker, signal and lighting devices. Additionally, a command to stop may be given by means of a temporarily switched on blue flashing light and sound signal of changing tone - in case the Inspector's vehicle is behind the driver to whom the command is directed.

The command to stop a vehicle is given from a sufficient distance, in a manner which ensures that the driver can see it and the vehicle may be safely stopped in a place indicated by the inspector. In order to reach a place where stopping a vehicle will not obstruct traffic and will not pose hazard to the traffic safety, an Inspector may instruct such traffic participant to follow the Road Transport Inspection vehicle. Those principles are not used if there is a necessity to stop a vehicle which is justifiably suspected to pose threat to road traffic safety due to its technical condition or the driver's behaviour.

Upon stopping a vehicle an Inspector gives the driver his rank, name and the cause for stopping. Before conducting the check, the Inspector is also obliged to present his/her Inspection identity card.

While starting relevant control activities, the Instructor may demand that the driver turns off the vehicle engine. The Inspector may also require the driver or the passenger to get out of the vehicle, if such requirement is justified by safety precautions or by the character of the inspection.

The Inspector may drive the vehicle which is being checked, within the scope of his/her driving licences, if it is necessary for:

- performing technical check of the condition of the vehicle, in particular with regard to the brake system efficiency or checking the vehicle weight or axial load,
- re-parking a vehicle which was driven by a person who is intoxicated or under the influence of alcohol, or another intoxicating substance acting similarly to alcohol, if the vehicle is stopped in a prohibited parking place, in order to be parked in a lawful manner.

9. Border Guard

Uniformed officers of the Border Guard are entitled to perform operations in the scope of road traffic control within the territorial range of the border crossing and the border zone. They are entitled to:

- stopping vehicles;
- checking the ID of traffic participants and providing them with binding instructions regarding the manner of using the road or the vehicle;
- checking documents which are required in connection with driving and using a vehicle as well as a document certifying the fact of concluding a contract of mandatory insurance against civil liability by the vehicle owner, or a confirmation of such insurance premium payment, or other documents required by separate laws;
- demanding that a vehicle driver or another person who is justifiably suspected of having driven the vehicle, should take a test in order to determine the contents of alcohol, or other substances acting similarly to alcohol, in their organism;
- checking the technical condition of a vehicle which is on the road, its equipment, cargo, weight or axial load,
- using control and measurement instruments, in particular for testing a vehicle, for determining its weight, and axial load,
- examining possible violation of environmental requirements, or checking a driver's sobriety.

In connection with carrying out his/her duties related to road traffic control, and before the arrival of Police, Border Guard officers are obliged to prevent:

- a person who is justifiably suspected to be intoxicated or under the influence of alcohol, or other substances acting similarly to alcohol, from driving a vehicle,
- a use of a vehicle whose technical condition, cargo, weight or axial load pose threat to safety or order of the traffic, or cause damage to the road or violate environmental requirements; a use of a vehicle if its driver fails to present a document certifying the fact of concluding a contract of mandatory insurance against civil liability by the vehicle owner, or a confirmation of insurance premium payment,
- a person who does not have required documents authorizing him/her to drive or use the vehicle, or a person who was adjudicated with a driving prohibition, from driving the vehicle.

Border Guard officers are entitled to impose a fine in the form of a penalty ticket, for offences against:

- public safety and order,
- government and social institutions,
- safety of people and property,
- safety and order in road transport systems,
- an individual person,
- public decency,
- public utility facilities,
- obligation to register,
- regulations of the Foreigners Act,
- and offences involving damage to forests, farming fields and gardens.

While performing their duties along border roads and border tourist trails, Border Guard officers may require to be shown an identification document by any individuals who are using such roads or trails. In case an individual commits an act which is prohibited by the laws of the Republic of Poland, while being on a border road or a border tourist trail, entities of the national Border Guard may retain and secure items which were the subject of such prohibited action.

10. Speed limits

PL	 <3,5t	 >3,5t
	 	
 		
 		
 		
 		
		

11. Most frequent motoring offences and related penalties

Offence	Penalty ticket in PLN
Exceeding speed limit by 11 to 20 km/h	50–100
Exceeding speed limit by 21 to 30 km/h	100–200
Exceeding speed limit by 31 to 40 km/h	200–300
Exceeding speed limit by 41 to 50 km/h	300–400
Exceeding speed limit by 51 km/h and more	400–500
Violating the duty to wear seat belts	100
Violating the "no stopping" and/or "no parking" regulations	100–300
Crossing double solid lines on the road	200
Traffic light violation	20–500
Violating the rules of overtaking	20–500
Violating the "no entry" sign	20–500
Overtaking at, and before pedestrian crossings	200
Using a mobile phone by the driver if he/she must hold it in hand	200
Driving a vehicle after drinking alcohol or while intoxicated	loss of driving licence

Maximum penalty ticket imposed by a Police officer may not exceed 1000 PLN.

NOTICE!

Foreigners are not punished with penalty points. A Police officer issues a penalty ticket payable on spot and an adequate receipt. The level of penalty charges is the same as for Polish citizens. In case of a failure to pay the charge on spot (due to the lack of cash or a refusal to accept the penalty ticket) the case is turned to Municipal Court for investigation. Before the case is settled such driver may be detained by Police or his/her document allowing for crossing the border may be detained (depending on whether the driver is a citizen of a European Union country or not).

11. Alcohol – permissible levels, measurement methods and sanctions.

The state of intoxication is a crime! It occurs when blood alcohol content exceeds 0.5 permille, or the content of alcohol in exhaled breath exceeds 0.25 mg per 1 dm³. Driving licence is revoked for 1 to 10 years.

Driving under influence of alcohol is an offence. It occurs if the content of alcohol in blood amounts from 0,2 to 0,5 per mill or if the content of alcohol in exhaled air amounts from 0,01 to 0,25. In that case the drivers license can be detained for the period from 6 months to 3 years.

13. Protect yourself against theft.

Theft of property

From the point of view of a citizen's interest, theft of property is an extremely troublesome crime or offence. Despite technical and legal means at its disposal, Police is not able to completely prevent prohibited actions. Therefore, while being abroad you should carefully consider whether you are taking precautionary measures, whether you observe basic safety rules.

Below you will find some advice which seems to be obvious, however in day-to-day situations we often tend to forget about such simple precautions..

Pickpocketing

Theft of this type is predominantly an activity of young people. Pick pockets as a rule work in teams, and rarely decide to operate singlehandedly. They find convenient conditions in large groups of people, such as may be found at sports events, entertainment or commercial events. They take advantage of crowd, and they often create crowd in order to make their actions easier. They are especially active in crowded buses in times of getting on and off, when people's attention is directed elsewhere. They are likely to operate in bus and train stations - they commit thefts among people standing in lines to buy their tickets, at platforms, when passengers are busy handling their luggage. Thieves turn their attention mainly to well dressed individuals, with visible jewellery, people who make an impression of being well off. You should remember that you may be watched for a longer period of time by an offender, while you are in a bank, in a store, or when paying a bill in a restaurant.

Therefore :

1. Avoid being in a crowd.
2. Keep your handbag in front, with its lock turned towards you.
3. Do not keep money and documents in one place, they should be separated.
4. Do not keep wallet and documents in back pockets of your trousers, outer pockets of your jackets, side pockets of your bags.
5. While paying for shopping do not show the whole content of your wallet.
6. While trying clothes on, packing items in a shop, or while paying bills - do not put your bag on the floor or the counter.
7. Pay attention to the so-called "artificial crowd".
8. Be careful if at a bus stop you notice a group of young people with carrier bags or with pieces of clothing hanging on their forearms.
9. In the street avoid taking advantage of any suspicious services, e.g. fortune telling, gambling, bargain shopping, etc.

Thefts in hotels, holiday centres

Theft of property in hotels, holiday centres may also be a problem.

Perpetrators take advantage of windows which have not been completely shut, or doors which have been left open. Upon entering a room they take money and valuables. Documents may also be stolen. Therefore, make sure to close windows and doors of the room while going out. Valuable items as well as particularly important documents should be deposited at the reception.

Car theft and car burglary

As a car owner, have you done everything to prevent yourself against thieves and burglars?

If you follow the advice, you will not provoke criminals.

- Do not leave any items which may tempt a thief (even those of little value) in a visible place in your car.
- Make sure not to leave extra car keys and car documents in the car lockers.
- While leaving the car, if it is possible, take the stereo player with you.
- While getting out of your car, even for a short moment, do not forget to take out the ignition key, and lock the door.
- If you carry cash in your car, and while travelling, avoid picking hitchhikers; do not use deserted and poorly lit car parks.
- Protect your car against theft, e.g.
 - use parallel visible and concealed security systems,
 - install mechanical and electrical blocks,
 - use guarded car parks,
 - choose well-lit places for parking your car at night.

14. What you should do if you are a witness or a victim of crime.

The best ally of crime perpetrators is a lack of reaction to their insolent and aggressive behaviour. Ordinary human solidarity expressed as a firm reaction against breaking the rules of social life is a significant safety precaution. It is natural that faced with unanimous and assertive reaction of the crowd or several people, an offender loses ground. Whenever a citizen finds out about a crime he/she should notify Police about this fact.

Remember:

- If the circumstances of a crime constitute a significant threat for you as a witness or victim, do not take any direct action, but alert the Police.
- Human memory is often fallible. Therefore, if the circumstances permit, you should try to write down important details. Such notes, in a stressful situation, may turn out very helpful for Police to quickly establish and apprehend the perpetrator of the crime. One should remember that after a criminal incident takes place, Police must find answers to the following questions: what happened, where in fact did the incident take place, when - the timing of the incident, why - the motives of the perpetrator's action, by what means/tools did the perpetrator commit the act, who committed the crime.
- In such a situation one should watch the perpetrators, their appearance, height, age. It is important to notice whether the criminal had tattoos, or physical deficiencies, in which hand he/she held weapon, what was his/her way of speaking, etc. If he/she used a vehicle, try to remember its colours, plate number, type, inscriptions, etc. Watch the perpetrators from a safe distance. Providing Police with those observations increases the chance of catching the perpetrator and preventing future offences.
- While participating in criminal proceedings, a witness gives evidence related to facts which he/she saw. While reporting a crime at a Police station, a victim of the crime has the right to demand that a written report of such verbal notification of a crime should be made. Such report is a guarantee that preparatory proceedings will be started, it can be also helpful while making claim for damages at an insurance company.

Selected petty offences

While being in Poland, you should be aware that the following actions are classified as offences:

- Disturbing the night peace and the public order (penalty ticket - 200 PLN).
- Shocking conduct in a public place (penalty ticket - 150 PLN).
- Bathing in a prohibited place (penalty ticket from 20 to 500 PLN).
- Failure to comply with safety rules related to keeping a dog (penalty ticket - 200 PLN).
- Provoking a dog, by teasing or scaring it, so that it becomes dangerous (penalty ticket – 250 PLN).
- Lighting a fire outside places which are designated for that purpose, in a forest, in an area surrounded by forest, or at a distance below 100 metres from a forest limit (penalty ticket - 150 PLN).
- Using an open flame in a forest or in an area surrounded by forest or at a distance below 100 metres from a forest limit (penalty ticket – 150 PLN).
- Destroying, damaging another person's property, or making it unfit for further use - the value of a damage up to 250 PLN (penalty ticket - from 20 to 500 PLN).
- Committing an indecent act in a public place (penalty ticket - from 20 to 500 PLN).
- Littering a road, street, square, grass lawn or park (penalty ticket - 50 PLN).
- Chopping wood, destroying or collecting branches in a forest (penalty ticket from 20 to 500 PLN).
- Fishing without required documents, licences and permits (penalty ticket - 200 PLN).
- Drinking alcoholic beverages in places where alcohol consumption is prohibited (penalty ticket - 100 PLN).

Instead of a penalty ticket, it is possible to use reformatory and educational measures towards persons committing the aforementioned petty offences, or the case may be referred to the court.

15. Road accident and collision.

Road accident – is a violation, including inadvertent violation, of the safety rules in land, water or air traffic, in which another person incurred bodily injuries which cause impairment of the body function or health breakdown lasting more than 7 days (Art. 177 of the Criminal Code).

Road collision – is a failure to exercise due caution which results in safety hazard in the road traffic (Art. 86 of Petty Offences Code).

After a collision, all damaged vehicles must be removed so that they do not pose hazard or obstruct the traffic. If this is not possible, due to the damage, the place must be marked with a warning triangle, hazard lights should be switched on, etc. If we fail to do that, Police is entitled to impose a penalty ticket for hampering traffic. There is no obligation to call Police, but... If drivers come to an agreement regarding whose fault it was, a statement should be written down containing data of the vehicles, drivers, insurance policy numbers, description of the incident and damages. The statement must be signed by the drivers participating in the collision. It is a good idea to write down data concerning witnesses of the incident.

At the same time it should be remembered that such statement will not have any value if one of the participants (most often the person responsible for the collision) changes his/her mind regarding the course of events after writing down the statement, and denies his/her fault (claiming that the statement was signed in a stressful situation), etc. In such case the insurance company will refuse to pay the damages. Therefore it is a good idea to call the Police, as no insurance company will question a Police report. Although usually it is necessary to wait for the Police car and the guilty party will pay a penalty ticket, yet in the long run it is possible to save a lot of time and trouble this way. Moreover, as experience shows, insurance companies which are careful about their finances, often question the truthfulness of such statements. In such situation the aggrieved party may have a great problem with regaining the money. Even if they finally manage to prove their argument, and their appeals are successful - still a long time may pass.

- If you are a witness of a road accident, and professional services are on the spot, do not stop (unless you are made to stop), do not obstruct the traffic, do not form a crowd. All this creates a disturbance!
- If there are no Police, Ambulance or Fire Rescue Teams, stop and check what has happened. If there are injured individuals, make sure to call an Ambulance and Police.
- If there are no rescue services, provide aid to the victims, in accordance with your skills and abilities. If you do not know how to remove the injured from a vehicle, do not do it, unless it is necessary (no pulse, no breath, the car is on fire).
- If there is an oil or fuel leak from the car onto the road, or if you have a justified suspicion that the cars may start to burn, call a Fire Rescue Team. The latter service should also be called if it is impossible to open the doors in order to remove the injured.

In order to provide aid effectively the following must be done:

- turn off the ignition in damaged cars
- in case vehicles are equipped with airbags, it is necessary to disconnect the battery in order to avoid their self-deployment.
- secure the place of accident in order to safeguard your own life, the victims as well as other users of the road.

In order to do it, it is necessary to:

- put the warning triangle on the road (in a built-up area - 1 metre behind the vehicle, in a motorway or express way - 100 meters, and on an ordinary road - 30 to 50 metres behind the car),
- turn on hazard lights in the car,
- take the keys out from the ignition and put them away, e.g. under the driver's seat (in the state of shock, injured drivers very often try to leave the place of the accident),
- if it is necessary, ask someone to stop the traffic on the road,
- at night, illuminate the place of the accident using lights from your car,
- use the victim's own clothes to dress his/her injuries,
- absolutely refrain from removing any foreign bodies from the victim's body. That can only be done by a doctor.

While providing first aid, for example to victims of road accidents, you should remember about the essential rule, that is not to impact the condition of the victim in an adverse way. Remember that the most important thing is your own and others' life and well-being.

Remember that if you are the only competent person, once you begin a rescue operation (providing aid), you can take over supervising the rescue activities. **In no circumstances should you leave a victim without supervision.**

16. First aid

Everyone you ask is obliged to provide you with help! A failure or refusal to help is punishable! Yet, if you ask someone to call an Ambulance, Police or Fire Rescue team, because you cannot do it yourself, be aware of the risk that in spite of promises they may fail to do it! Therefore, if there is such possibility, ask several people independently to call those services. You can depart from the place of accident only in order to call for help or after the arrival of rescue services, and following their explicit permission to do so.

8 STEPS of providing basic pre-medical help

1. **Estimate**, what was the cause of the accident/incident. Eliminate the factor which posed hazard to life.
2. **Ask** for information related to the event and secure the place of event; you can do it yourself or ask other people.
3. **Evaluate** the victim's condition, check whether he/she remembers the incident, feels pain, can speak, understands what is communicated to him/her, etc.
4. **Call** for help, specifying whatever may be needed by the rescue service to prepare for the operation:
 - where did the accident take place (detailed specification of the location shortens the time of arrival of an ambulance);
 - what happened (e.g. head-on collision, a knock down);
 - number of victims (check if there are no more victims around the place of the accident);
 - what are the types of injuries, are victims conscious;
 - what aid is being provided;
 - are victims stuck in the vehicle (is fire rescue team necessary);
 - are there any other e.g. chemical hazards (fuel spill, oil on the road);
 - give the number of the phone you are calling from.
5. **Provide** aid which is needed as a result of the incident and the incurred injuries.
6. **Give emotional support** to the victim, do not ask him/her questions which could be difficult to understand or answer. Tell the victim who you are, what you are doing, what actions you have taken, what is going on. Do not exaggerate, do not provide misinformation. Do not tell them what you do not know, what you cannot see. Be patient and calm, remove onlookers.
7. **Counteract** a trauma – cover the victim, lift his/her legs a bit. Do not do it in case of heart attack or stroke, or if there are extensive injuries. Each injury, even a small one, causes a shock to the organism. This is a hidden enemy of the victim and can be the cause of death or serious changes in the organism.
8. **Prevent** further trauma, and restore airways patency; check the condition and the life functions of the victim before the rescue team arrives.

Rule No 1 - Do not harm!

Very often, in spite of good will, rescuers make mistakes. The most frequent errors include:

- placing a victim in various positions,
- giving a victim something to drink and medicines,
- failure to restore airways,
- giving instructions to the victim, shouting at him/her, making him/her do various unnecessary activities,
- no cooperation with other witnesses of the incident,
- performing operations known only in theory, e.g. Mouth-to-mouth ventilation.

How to call for aid?

While calling for help remain calm and composed. Speak clearly. Provide your name, say where you are calling from (phone number, phone booth, etc). Especially if you use a mobile phone, remember to clearly say the name of the town/village, and its precise location (e.g. along the E4 road from Rzeszów to Przemyśl, 2 kilometres away from Łańcut on the way towards Przemyśl) because you might be connected with a distant location in a quite different region of the country. Do not disconnect quickly, because the dispatcher may have some more questions. Wait for a confirmation that the notification has been received.

Each of the rescue services will require other data, in addition to the exact location of the incident, and the access to the place.

- Medical Emergency (tel. 999) requires information about the number of victims, and how badly they are injured. If there are injured children - say about that. If there is a doctor in the location of the accident, ask him/her if there is anything you should mention to the dispatcher. Large amounts of blood do not always mean great injury. And a badly injured person does not always bleed heavily.
- Police (tel. 997) will ask whether there are any injured people (if not - they will want to know if the drivers ask for an intervention) and what vehicles, and how many of them were involved in the accident. Give information about the make/type, colour and plate numbers.
- Fire Brigade (tel. 998) must be informed if the rescue team is asked to extinguish fire, remove oil from the road or cut vehicles. So, you need to tell the dispatcher if fuel, oil or gas are leaking, or if it is impossible to remove victims from a vehicle.

While calling for help **YOU MUST NOT** exaggerate the results of the accident. It may happen that at the same time someone will need help even more urgently.

17. How and when you should contact Police

Police as an formation serving the society is on duty 24 hours a day in City Police Stations and District Police Stations in the area of the Podkarpackie Voivodship (addresses and phone numbers of Police units have been listed in this brochure below). There is also a 24-hour intervention telephone number 997, and for calls made from mobile phones - number 112. Both aforementioned telephone numbers are free of charge. Remember, if you are in a difficult situation, if you are a victim of an offence - call Police. A Police officer receiving your call will not refuse to help you. No matter if you are a victim of a crime or a witness - do everything to notify Police about the incident. It is important to remember that the time from the moment an offence has been committed to the moment of Police notification should be as short as possible. Fast reaction will facilitate establishing the perpetrator of the crime. While making a call to a duty officer as a witness, you can remain anonymous. Very often the circumstances of an incident may require that Police will need to contact you again, therefore you may be asked to give your personal data.

Remember:

You can contact a duty officer directly. You can also ask help from police patrol, which you meet in the street, or from a neighbourhood policeman who is doing a round in his/her area of duty.

While talking with a duty officer, follow these rules, if possible:

1. Describe calmly significant details related to the incident.
2. Allow the police officer to monitor the course of your conversation and to ask questions, because information which is important in your opinion is not necessarily regarded as significant from the point of view of Police.
3. Supply your true personal data, and if you want to remain anonymous, inform the duty officer about it.
4. If you have decided for a phone contact, do not hang up immediately after passing the information, until the duty officer tells you he/she has obtained all information that is significant in his/her opinion.

Remember:

1. If, after you call the Police emergency number, it turns out that your problem does not require immediate action, it does not mean that the matter will not be taken care of by the Police. The duty officer will promptly pass the case over to a competent police officer.
2. You cannot demand that Police take immediate action in matters which are not within its competences.

18. Emergency phone numbers

Free of charge connections from stationary telephones		
Police tel. 997	Fire Rescue Team tel. 998	Ambulance tel. 999
In mobile phone networks tel. 112 - all emergency services		
CB-radio channel 9 (all services), the password "RATUNEK" (RESCUE) gives priority of calls in all channels !!!		

19. Addresses and telephone numbers of Police stations:**City Police Station in Krosno**

38-400 Krosno ul. Lwowska 28

Duty officer: tel. 997 (112) or (013) 43 29 310

District Police Station in Jasło

38-200 Jasło ul. Kościuszki 26

Duty officer: tel. 997 (112) or (13) 44 38 310

District Police Station in Sanok

38-500 Sanok, ul. Witkiewicza 3

Duty officer: tel. 997 (112) or (013) 46 57 310

District Police Station in Lesko

38-600 Lesko ul. Wincentego Pola 4

Duty officer: tel. 997 (112) or (13) 46 87 310

District Police Station in Ustrzyki Dolne

38-700 Ustrzyki Dolne ul.29 Listopada 33

Duty officer: tel. 997 (112) or (13) 46 08 310

20. Other information useful for travellers**City transport and Taxi**

Major cities have well functioning city transport networks, which will allow you to comfortably travel all over their areas. Season tickets provide a good way to avoid getting lost in the city, and allow to save on parking fees. Most towns also offer the option of travelling by taxi. There is a good offer of taxi services, depending on the size of the town. They can be called by phone or just taken at a marked taxi rank.

On the website of General Directorate for National Roads and Motorways <http://www.gddkia.gov.pl/> it is possible to plan the itinerary of a trip, check the weather conditions and find out about the planned road works and traffic restrictions.

Useful phone numbers: (Polish area code + 48)

Embassy of the Slovak Republic ul. Litewska 6, 00-581 Warszawa, tel. (0-22) 525 81 10; e-mail: slovakia@ambasada-slowacji.pl, Internet: www.ambasada-slowacji.pl Rzeszów: ul. Armii Krajowej 80, tel. (0-17) 853 45 86

Border Guards Interventions 0 800 42 23 22

Information phone lines (should be preceded with an area code of a specific town): Weather forecast 9221, Customs information 811 01 28, Traffic at border crossings 542 93 19, Telephone directory 118 913, Telephone directory in English 118 811, Information about Polish area codes 9570, Polish Railways information 9436 .

21. Slovak regulations

22. Police identification

Before intervention, a Police officer is obliged to show his/her identification, if the seriousness and circumstances of the intervention permit. A Police officer's affiliation with Police is revealed by his/her uniform with the identity number, and for the official activities also by his/her name tag containing his/her first and last name and possibly the rank. A Police officer is not obliged to present his/her Police identity card; if the intervention follows a unified command, during security activities in specified places, buildings of unique value and significance, and other facilities which are subject to protection (further called "protected places"), during an official intervention directed at a person who is justifiably suspected to pose threat to life and well-being of the intervening Police officer or other people, particularly with regard to a criminal, a prison fugitive, an escaping detained person, a Police arrest fugitive, or a person who was sentenced to imprisonment (further called "dangerous criminal"); a person who is visibly intoxicated, or is caught red handed; an armed, a suspected or an accused person; or if the circumstances of the intervention preclude that.

Everyone is obliged to comply with a Police officer's commands or requests as well as to submit to procedures to which he/she is entitled, pursuant to the provisions of § 17 to 33 of the Act.

23. Road traffic

You are a participant of road traffic and the following rules are binding for you:

- a person below 12 years of age must not travel on a back seat of a motor cycle,
- a person travelling as a passenger on a motor cycle must not sit sideways,
- in conditions of poor visibility (heavy rain, snow, fog) if you walk along the side of a road you must attach retro reflective elements in a visible place on your clothing.

The vehicle's obligatory equipment consists in:

1. Spare electric fuses - if they are used in electric installation of relevant vehicle;
2. Spare bulbs - 1 piece of each kind;
3. Car lift;
4. Vehicle wheels dismantling wrench;
5. Alternate wheel;
6. Tow;
7. Caution triangle;
8. Reflective vest - it has to be placed in the passenger's cabin, not in the trunk;
9. First aid kit;

During a road check a Police officer has a power to:

- prohibit a further movement of a vehicle for a specified time or enforce a direction of movement if this is required by safety or fluidity of the road traffic,
- prevent a vehicle from driving on a motorway and order the driver to leave the motorway at the nearest exit or to leave the car at the nearest car park, if the vehicle does not attain the speed required by § 35,
- demand that the driver shows documents which authorize him/her to use the vehicle, and to transport people and cargo,
- demand that the driver takes a test to check whether he/she is not under the influence of alcohol or other intoxicating substances or medicines which impair his/her ability to drive,
- perform a technical check of the vehicle and its equipment, or demand that the driver gets this kind of check done; compare data in the registration documents and the actual state,
- check the vehicle dimensions and weight,
- check if the driver complies with responsibilities of a vehicle driver.

Pursuant to the road traffic act, a traffic participant is obliged to comply with orders and admonitions made by a Police officer in accordance with his/her powers with regard to road traffic; a road user is obliged to submit to activities within the power of a Police officer or other persons who are authorized to perform such activities under the road traffic act or other regulations (e.g. law of local police).

A uniformed police officer (a uniformed military police officer, professional soldier with outer Police insignia and other authorized officers of armed forces, security forces and local Police officers) gives a signal to stop the vehicle by raising his/her hand or by waving red light in the upper semi-circle. From a moving vehicle he/she may give a signal to stop by waving his/her hand up and down, by extending a stop sign or illuminating the STOP sign on the vehicle.

The signal to stop given from a moving vehicle may be supported with additional light, or additional sound signal. The signal to stop may be given from a vehicle driving in front of the car which is being stopped. While stopping a car which is in front of the vehicle from which a uniformed police officer gives the signal to stop additional lights and additional sound signals are always used.

24. Driving restrictions for selected vehicles

Driving restrictions on motorways, express ways and main roads (Class 1), for vehicles with total permissible weight exceeding 7500 kg and for vehicles with total permissible weight exceeding 3500 kg with trailer or semi-trailer, are in force on the following days:

- first public holiday and Saturday, if it follows a working day in the period from 1 July to 31 August from 7 am to 7 pm,
- on Sundays and public holidays from 00:00 to 10 pm.

In case of a single public holiday following a working day, driving restrictions in accordance with the aforementioned principles are in force on that day from 00:00 to 10 pm .

Driving restriction in accordance with the aforementioned principles do not apply to the following:

- coaches, caravans, vehicles of armed forces, armed security services, military Police, Fire Rescue Services, other vehicles of fire rescue, army Information, and Slovak information service,
- vehicles transporting pharmaceutical products, medicines, biological materials, medical instruments for ensuring the operation of medical equipment,
- vehicles used in combined transport, or for loading or unloading ships, or freight trains or airplanes,
- vehicles used for fuel deliveries to petrol stations,
- vehicles carrying hazardous materials,
- vehicles used for sports and cultural events,
- vehicles used for carrying humanitarian aid,
- vehicles used for removing breakdowns and their effects, including ecological disasters,
- vehicles used for road repairs, maintenance and construction,
- vehicles used for indispensable agricultural works,
- vehicles transporting perishable goods or livestock.

If so requested by a police officer, a driver must be able to prove that his/her vehicle is being used for one of the above mentioned purposes.

Public holidays and non-working days

Public holidays:

1 January	Day of the Establishment of the Slovak Republic
5 July	St Cyril and St Methodius Day
29 August	Anniversary of the Slovak national uprising
1 September	Slovak Constitution Day
17 November	Day of fight for freedom and democracy

Public holidays are non-working days. Other non-working days, besides Sundays, are the following holidays:

Non-working days:

6 January	Epiphany
2 April	Good Friday
5 April	Easter Monday
1 May	Labour Day
8 May	Armistice 1945
15 September	Assumption of Blessed Virgin Mary
1 November	All Saints' Day
24 December	Christmas Eve
25 December	First day of Christmas
26 December	Second day of Christmas

25. Documents specified by the road traffic act and other regulations

Mandatory documents required for driving and using a vehicle include:

- **driving licence** (§ 94 of the road traffic act),
- **registration certificate** (§ 23 of Act No 725/2004. Coll.),
- **document of mandatory insurance against liability for losses caused by using a vehicle** (§ 18 of Act No. 381/2001 Coll. on mandatory insurance against liability for losses caused by using a vehicle, as amended),
- **certification of technical check** (§ 52 of Act No. 725/2004 Coll.),
- **document certifying an emissions test, if a given vehicle is subject to such test** (§ 70 of Act No. 725/2004 Coll.),
- **documented payment of toll for using certain parts of motorways and I class roads by motor vehicles, and marking the vehicle with a valid toll sticker - for road checks on toll roads** (§ 6 of Act No. 135/1961 Coll.),
- **document certifying health and mental ability, if the driver is obliged to carry such documents** (§ 89 of the road traffic act),
- **permit for a different kind of land transport for extraordinary uses** (§ 8 of Act No.135/1961 Coll.),
- **other documents specified by other regulations** (e.g. Act No. 168/1996 Coll., § 12 of Act No. 280/2006 Coll.),

Citizens from outside the EU - a valid passport, international driving licence.

If there is no legally specified obligation to carry another type of document, a driver does not have a duty to show such document, during a road check, to a Police officer who monitors safety and fluidity of road traffic.

26. Retaining a driving licence

A Police officer has a right to retain a driving licence issued by an organ of the Slovak Republic or an organ of another country if:

- it is possible to impose a penalty or sanction involving a ban on an activity related to driving a motor vehicle,
- the driver is subject to a judicial order to receive treatment, or to a prohibition to drive a motor vehicle, issued by a judiciary body or another authorized entity,
- a Police organ has decided it is necessary to conduct an examination of the driver's health condition with regard to driving ability (further "health condition"), or an examination of his/her mental condition with regard to driving ability (further "mental ability"),
- the driving licence has expired.

(záhlavná pečiatka útvaru PZ) Evidenčné číslo: AA 000000
Identifikačné číslo policajta

POTVRDENIE
o zadržaní vodičského preukazu, osvedčenia o evidencii,
technického osvedčenia, tabuľky s evidenčným číslom

Dňa o hod. miesto
pri kontrole vodiča
(meno, priezvisko a rodné číslo vodiča)

bydlisko
vozidlo evidenčné číslo
(typ a továrenská značka)

držiteľ vozidla
(meno, priezvisko a bydlisko, resp. názov a sídlo organizácie)

bol (o)
a) zadržaný vodičský preukaz evidenčné číslo
vydaný (kedy a kým)
na skupinu a podskupinu vodičského oprávnenia
z dôvodu
V zmysle § 71 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, páchateľ priestupku je za účelom prevzatia zadržaného vodičského preukazu povinný dostaviť sa a preukázať, že zaplatil uloženú pokutu alebo vykonal verejnoprospešné práce, orgánu Policajného zboru na dopravnom inšpektoráte v
b) zadržané osvedčenie o evidencii^{a)}, technické osvedčenie^{a)}
evidenčné číslo
z dôvodu
c) zadržaná tabuľka s evidenčným číslom^{a)}
d) zistené, že vodič vozidla nemá u seba vodičský preukaz^{a)}, osvedčenie o evidencii^{a)},
ďalšia jazda s vozidlom sa vodičovi ne^{a)} – povoľuje,
za podmienok
do miesta platí do
Vodičovi vozidla bola uložená pokuta v blokovom konaní vo výške eur
za priestupok spáchaný porušením
Potvrdenie prevzal
.....
(podpis vodiča) (podpis policajta)

© TMV SR 12-008 1/2009 ^{a)} Nehodiace sa nesťarknuť

Due to the aforementioned, an international driving licence issued by an organ of another country may also be retained.

If the owner of the retained driving licence is a foreigner without a permit for permanent residence in the territory of the Slovak Republic, the Police organ will send the driving licence to the country of residence (except for cases when the driving licence is retained due to the fact that the person does not have cash to pay the penalty ticket resulting from a driving offence).

In addition to the aforementioned cases, a Police officer is also entitled to retain a driving licence when a driver of a motor vehicle is stopped in connection with an offence against traffic safety or fluidity, or in a situation when due to his/her failure to pay toll for using motorways, express ways or I class roads, he/she receives a penalty ticket and wants to pay it but is unable to do so.

On the spot the Police officer will issue a receipt certifying that the driving licence was withheld, and including a permit to continue driving the vehicle for the following 15 days; such permit is in force only within the territory of the Slovak Republic. If a person who committed an offence against traffic safety or fluidity pays the penalty ticket and proves the fact within 15 days from the issue date, the withheld driving licence will be given back to him/her.

A person who commits a driving offence and whose driving licence is withheld should turn up at the Police station. If the person fails to pay the penalty ticket within the due time of 15 days, Police will issue a decision about retaining the driving licence and about forwarding the case to the Police board of the Commune Transport Inspectorate.

Withholding evidence documents, registration certificate issued abroad, certificate of technical check and number plates

A Police officer has a right to withhold evidence documents or registration certificate issued abroad; a Police officer is also entitled to retain number plates due to the following reasons specified by legal regulations:

- the vehicle is inadequate or technically unfit for participation in road traffic, or if it was excluded from evidence or from road traffic,
- the driver failed to prove that the vehicle was subject to technical check or emissions test in due time,
- data contained in the documents are illegible,
- there is a suspicion that the document was changed in an unlawful manner, or that it is invalid,
- the purpose for which the document was issued has expired,
- the number plate on a vehicle is illegible or damaged, or it is not attached in accordance with the laws,
- the driver fails to present the proof of liability insurance,
- the vehicle exceeds the largest permissible dimensions and does not have a permit to use roads,
- the vehicle exceeds the largest permissible total weight and does not have a permit to use roads,
- the toll for using parts of motorways, expressways and I class roads has not been paid for the vehicle.

On the spot a Police officer will issue a receipt certifying the evidence document, registration certificate issued abroad or the number plates were retained. In the receipt he/she may allow for driving the vehicle for the following 15 days if the vehicle does not pose hazard to traffic safety and fluidity.

15 days after they were retained, the registration certificate issued abroad or the number plates issued abroad are sent by the Police organ to the entity which registered the vehicle.

Following a request filed by the vehicle user, the Police organ will return the registration certificate issued abroad or the number plates issued abroad, if they have not been sent to the entity which registered the vehicle.

27. Control of driving speed

A vehicle driver should adjust the speed of driving to his/her abilities, to the vehicle characteristics, weather, condition of the road and other foreseeable circumstances. A driver may drive with only such speed as will allow him/her to stop the vehicle within the distance which he/she can see.

Penalty ticket for exceeding the specified speed limits ranges from 150 EUR (4,518.90 SKK) to 800 EUR (24,100.80 SKK), and punishment for speeding may include a 3-year driving ban. In case the conditions for the withheld penalty are fulfilled, a police officer may issue a ticket on the spot up to 650 EUR (19,581,90 SKK).

28. Drivers' blood alcohol content testing

A police officer is entitled to demand that a driver takes a test which checks whether he/she is not under the influence of alcohol or other intoxicating substances or medicines which may impair ability to safely drive a vehicle.

A driver must not

- consume alcohol or other intoxicating substances while driving a car,
- drive a vehicle in such time following consumption of alcohol or another intoxicating substance when they are still contained in his/her organism,
- drive a car in such time following taking a medicine that it may still impair his/her ability to drive,
- drive a car if his/her ability to drive is impaired, in particular by a trauma, illness, ailment or exhaustion,
- give a permission to drive to a person who does not fulfil the requirements specified by driving regulations, to a person who is under the influence of alcohol or another intoxicating substance or to a person whose ability to drive is impaired in another way.

Punishment for driving a vehicle while being intoxicated by alcohol or another substance includes a driving ban for up to 5 years and a penalty ticket up to 1300 EUR.

29. Road accident and collision

Road accident

is an incident directly connected with the movement of a vehicle within road traffic, in which:

a person dies or is injured,
there is a damage to the road or property,
hazardous substances leak out, or
one of the participating vehicles, including the transported cargo or other property suffers significant damage in an obvious way exceeding by 1.5 times a significant damage defined by the Criminal Code (3.990 EUR (120,202.74 SKK)).

A collision (see below) is recognised as a road accident if:

- a participant of the collision does not fulfil one of his/her obligations,
- a driver of a vehicle participating in the accident is under the influence of alcohol or another intoxicating substance, or

participants of the accident do not come to an agreement regarding whose fault it was.

Obligations of a road accident participant

A driver participating in a road accident is obliged to immediately stop the vehicle, and refrain from consuming alcohol or another intoxicating substance as this could adversely impact an investigation aimed at determining whether he/she consumed alcohol or another intoxicating substance before or at the time of driving.

A participant of an accident (each person who was actively or passively involved in the road accident, that is also frequently a witness in a nearby vehicle, or a pedestrian) is obliged to perform the following actions (and a failure to comply is punishable):

- report the road accident to Police,
- offer first aid, in accordance with his/her skills and abilities, to the injured person, and immediately call for ambulance,
- protect the injured persons or the property in danger of a road accident,
- wait at the place of the road accident for the arrival of Police, or return to the place immediately after calling for help or reporting the road accident,
- refrain from taking action which could adversely impact the investigation related to the causes of the road accident, in particular refrain from moving the vehicles,
- make effort to ensure that the road traffic in the place of the accident is not impeded,
- enable unobstructed road traffic, in particular for means of public transport,
- show you identity card, if requested by another participant of the road accident,
- promptly notify a person, related to the victim and is not a participant of the road accident about the significant damage caused by the accident and give your personal data to the person; if this is not possible the notification should be made by Police.
- If it is necessary for removing the injured person from a vehicle, or for dressing his/her injuries, or for removing obstruction of the traffic, a participant may move vehicles, provided that he/she marks the placement of the vehicles, as well as the situation and traces, immediately following the accident.

Collision

This is an incident in road traffic directly connected with the movement of a vehicle in which

- no one dies or is injured,
- there is no damage to the road or property,
- there is no leak out of hazardous substance, or

one of the participating vehicles, including the transported cargo or other property suffers damage in an obvious way not exceeding by 1.5 times a significant damage defined by the Criminal Code (3.990 EUR (120,202.74 SKK))

Obligations of a collision participant

*In case of a minor collision in which participants fulfil all obligations of a participant of a collision, none of the drivers participating in the collision is under the influence of alcohol or another intoxicating substance and all participants have come to an agreement regarding whose fault it was, **it is not necessary to report the case to the Police.***

Sanctions resulting from a road accident or road collision

In accordance with Offence Act

In accordance with §22 of the Act of the Slovak National Council No. 372/1990 Coll. on offences, as amended, a violation of road traffic regulations which results in a minor collision (an offence in accordance with § 22 point 1, letter g of the quoted Act) may be punished with a penalty ticket of minimum value of 150 EUR (4,518.9 SKK) and maximum value of 800 EUR (24,100.8 SKK) and a driving ban up to 3 years.

A person who, as a vehicle driver, was a participant of a road accident, and failed to stop his/her vehicle immediately after the accident, or consumed alcohol or another intoxicating substance after the collision when it could adversely impact an investigation aimed at determining whether he/she consumed alcohol or another intoxicating substance before or at the time of driving, or failed to stay at the place of accident until the arrival of Police, or did not return to the place immediately after providing or calling for help, may be punished with a penalty ticket of 300 EUR (9,037.80 SKK) to 1,300 EUR (39,163.80 SKK) and a driving ban from 1 to 5 years.

(záhlavná pečiatka útvaru PZ)		
Č.p.:		V _____ dňa _____
Č. knihy DN- _____		
P O T V R D E N I E		
o dopravnej nehode s účasťou cudzozemského vozidla		
Potvrďujem, že pán (pani) _____ dátum narodenia: _____		
personale a meno		
miesto narodenia: _____	bydlisko: _____	
štátna príslušnosť: _____	mal účasť na dopravnej nehode v _____	
miesto DN (ulica, križovatka a pod.): _____		
dňa _____ o _____ hod.		
evidenčné číslo vozidla: _____	MPZ (štát): _____	
výrobná značka: _____	typ: _____	farba: _____
identifikačné číslo vozidla - VIN: _____		
držiteľom, ktorého je _____	adresa držiteľa: _____	
Poškodené časti vozidla:		

Odtlačok pečiatky útvaru PZ		Podpis príslušníka PZ

The concept of offence

An offence is an activity which violates social interest or poses hazard to it, and whose qualities are described in the Act, excluding however a different type of administrative transgressions, which are prosecuted in accordance with separate legal regulations, or criminal acts.

- sanctions for offences
 - a) admonition,
 - b) fine,
 - c) ban on an activity,
 - d) confiscation of an item.

- The concept of a criminal act

A criminal act is an unlawful activity whose qualities are specified by the Criminal Code, if the Criminal Code does not determine otherwise.

Offences against road traffic safety and fluidity

An offence against road traffic safety and fluidity is committed by:

- a) a vehicle driver who refuses to take a test for the presence of alcohol or other intoxicating substances in his/her organism, in a manner specified by separate regulations, even if the test does not pose threat to his/her well-being (a penalty ticket from 300 EUR (9037.80 SKK) to 1300 EUR (39163.80 SKK) and a driving ban from 1 to 5 years).
- b) a person who drives a motor vehicle without adequate licences or in the period when his/her driving licence is revoked, except when such person is learning to drive in a driving school, or is going to take a driving test, or during the period when his/her driving licence is revoked he/she has obtained a permit to drive (a penalty ticket from 300 EUR (9037.80 SKK) to 1 300 EUR (39163.80 SKK) and a driving ban from 1 to 5 years).
- c) a person who drives a vehicle while being under the influence of alcohol (a penalty ticket from 200 EUR (6025.20 SKK) to 1 000 EUR (30126 SKK) and a driving ban for up to 5 years).
- d) a person who consumes alcohol while driving, or drives a vehicle in such time following alcohol consumption when alcohol is present in his/her organism, which is confirmed by blood alcohol content test performed in accordance with separate regulations, (a penalty ticket from 150 EUR (4518.90 SKK) to 800 EUR (24100.80 SKK) and a driving ban for up to 3 years).
- e) a person who consumes another intoxicating substance while driving, or drives a vehicle in such time following its consumption when the substance is present in his/her organism, which is confirmed by an adequate test performed in accordance with separate regulations 3a) (a penalty ticket from 200 EUR (6025.20 SKK) to 1 000 EUR (30126 SKK) and a driving ban for up to 5 years).
- f) a person who violates a generally binding legal regulation on road traffic safety and fluidity, and as a result causes a road collision, (a penalty ticket from 150 EUR (4518.90 SKK) to 800 EUR (24100.80 SKK) and a driving ban up to 3 years),
- g) a motor vehicle driver who exceeds a specific speed limit specified by separate regulations, or exceeds a speed limit specified by a road sign or other road equipment, a penalty ticket from 150 EUR (4518.90 SKK) to 800 EUR (24100.80 SKK) and a driving ban up to 3 years,
- h) a person who uses a vehicle when the total permissible weight of such vehicle, or the total permissible weight of the combined vehicle, or the total permissible weight of the trailer, or the maximum axial load of the vehicle is exceeded, (a penalty ticket from 150 EUR (4518.90 SKK) to 800 EUR (24100.80 SKK) and a driving ban up to 3 years)
- i) a person who, in a different manner than specified in points a) to i), significantly violates traffic regulations specified in separate laws, (a penalty ticket from 60 EUR (1807.56 SKK) to 300 EUR (9037.80 SKK) and a driving ban up to 3 years)
- j) a person who, in a different manner than specified in points a) to j), violates a generally binding legal regulation on traffic safety and fluidity (a penalty ticket up to 100 EUR (3012.60 SKK)).

Penalty charge notice procedure

Police may give a penalty ticket for an offence, if the offence is undoubtedly confirmed and the perpetrator agrees to pay the penalty. An offender may also receive a caution if a given regulation does not allow for imposing a driving ban or for confiscation of property. A caution is not a sanction.

If the offender cannot pay on the spot he receives a penalty charge notice/ a penalty ticket not paid on the spot, with instruction regarding the manner of penalty payment, the date due of penalty payment and the consequences of failure to comply. An offender confirms a receipt of such penalty charge notice.

After an acceptance of the penalty charge notice confirmed with one's signature on the notice form, such notice is binding and may not be referred to a court by means of ordinary appeal procedures or by means of some extraordinary appeal procedures. It should be mentioned that neither the Act on Offences nor any other relevant generally binding legal regulations contain provisions allowing for remitting the penalty or decreasing the amount of the fine determined by a binding decision (penalty charge notice).

Diel A

Séria: A 447201 /.....

Blok č.: 447201 /.....

Blok na pokutu 20 €
(dvadsať eur)

Odtlačok pečiatky

Priestupca súhlasí s blokovaním konaní a preberá pokutový blok/pokutové bloky* vo výške €.

podpis priestupcu

Dátum a podpis policajta:

*Nehodlacie sa prečiarknuť

Diel B

Poučenie:
Proti pokute sa nemožno odvolať.
Rozhodnutie možno preskúmať súdom.

Meno:

Priezvisko:

Rodné číslo:

Trvalý pobyt:

Zamestnávateľ:

Dátum, čas, miesto a druh priestupku:

Platí ako potvrdenka. Neplatí ako potvrdenka.

vzor 26 097 0 7-077-09

Manner of payment

In case an offence is committed by a foreigner and he/she wants to pay the fine given in the form of a penalty charge notice by means of an international wire transfer, the Police officer who gives the penalty notice will provide the offender with all necessary information regarding the recipient of the payment.

Outside the territory of the Slovak Republic, it is possible to pay the fine given as a penalty charge notice by means of a wire transfer.

The payment of penalty charge is carried out by means of an international wire transfer.

The obligatory information regarding the payment recipient, provided below, must be written accurately on the payment form, and include spaces:

1. name of bank: Všeobecná úverová banka a.s., Mlynské Nivy č.1, 829 90 Bratislava
2. swift code: SUBASKBX,
3. IBAN: SK 90 8180 0000 0070 0017 2920 “
4. recipients account number should be written with spaces: 7000172920
5. bank code: 8180
6. address of the recipient: Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Prešove, Štúrova ul. č. 7, 080 01 Prešov
7. payment title – a variable symbol: the reference number of the penalty charge notice or decision, without letters, e.g. notice- 0504901, decision– 705 2 2010
8. information for the recipient of payment: number of the penalty charge notice, or another decision - with the letters, e.g. notice A 0504901, decision ORP- 705/DI-2-2010
9. designated party which bears the transaction fees: OUR.
10. specification symbol: placing one's birthday is recommended

30. Emergency telephone numbers

In case of a direct threat to life, well-being, property, or the environment, it is possible to use the emergency telephone numbers:

number: **112** Emergency Call Service

number: **150** Fire Brigade

number: **155** Medical Emergency

number: **158** Police

31. Addresses of Slovak Police Stations

District Police Station in Humennom

Nemocničná 1, 066 01 Humenné

0961-82-1111 or 0961-82-3109

District Police Station in Bardejov

Partizánska 42, 085 01 Bardejov

0961-84-1111 or 0961-84-3109

District Police Station in St. Ľubovni

Okružná 25, 064 01 Stará Ľubovňa

0961-83-1111 or 0961-83-3109

District Police Station in Prešove

Vajanského 32, 080 01 Prešov

0961-80-1111 or 0961-80-3109

District Police Station in Poprade

Alžbetina č. 5, 058 01 Poprad

0961-89-1111 or 0961-89-3109

District Police Station in Svidník

Sovietskych hrdinov 200/35, 089 01 Svidník

0961-85-1111 or 0961-85-3109

District Police Station in Vranove nad Topľou

Námestie slobody 5, 093 21 Vranov nad Topľou

0961-86-1111 or 0961-86-3109

SŁOWNICZEK / SLOVNÍČEK / DICTIONARY

A

Adres doręczeń	Adresa doručenia	Address for delivery
Adres stałego pobytu	Trvalý pobyt	Permanent address/
Agresywny	Agresívny	Aggressive
Ambasada	Veľvyslanectvo	Embassy
Areszt tymczasowy	Väzba	Preventive detention
Aresztować	Zaistiť	To arrest
Autostrada	Diaľnica	Highway

B

Badanie krwi	Výšetrenie krvi	Blood test
Badanie lekarskie	Lekárske vyšetrenie	Medical examination
Banknot	Bankovka	Note
Bezpieczeństwo publiczne	Verejná bezpečnosť	Public safety
Bezpieczne miejsce	Bezpečné miesto	Safe place
Broń palna	Strelná zbraň	Firearms

C

Cel podróży	Cieľ cesty	Destination
Centrum miasta	Stred mesta	City centre
Ciężkie uszkodzenie ciała	Ťažké poškodenie tela	Grievous bodily harm
Ciężkie zranienie	Ťažké poškodenie	Heavy injury
Cudzoziemiec	Cudzinec	Foreigner
Czas jazdy	Čas jazdy	Driving time
Czek	Šek	Cheque
Czyn lubieżny	Pohlavné zneužitie	Lewd conduct/ lascivious act

D

Data	Dátum	Date
Dane osobowe	Osobné údaje	Personal data
Data urodzenia	Dátum narodenia	Date of birth
Decyzja o zakazie pobytu	Rozhodnutie o zákaze pobytu	Residence interdiction decision
Deportować	Deportovať	To deport
Dmuchać	Fúkať	To blow
Dobowy czas jazdy	24- hodinový čas jazdy	Daily driving time
Dochodzenie, śledztwo	Objasňovanie	Investigation
Dokonać aresztowania	Vykonať zadržanie	To perform the arrest
Dokonać wpisu	Urobiť zápis	To perform the registration
Dokument pojazdu	Doklad vozidla	Vehicle document/car document
Dokument tożsamości	Osobný doklad	Identity card
Doprowadzenie	Dodanie	Bringing a person to..
Dowód osobisty	Občiansky preukaz	Identity card
Dowód rejestracyjny pojazdu	Technický preukaz vozidla	Vehicle's registration
Dowód w postępowaniu karnym	Dôvod v trestnom konaní	Evidence in penal proceedings
Droga główna	Hlavná cesta	Main road
Droga podporządkowana	Vedľajšia cesta	Subordinate road
Droga z pierwszeństwem	Cesta s prednosťou	Major road
Drogowe przejście graniczne	Cetný hraničný priechod	Road border cross
Drogowskaz	Smerová značka	Signpost
Druk	Tlač	Form
Dzielnicy	Okrskár	Constable

E		
Europejski nakaz aresztowania	Európsky príkaz na zaistenie	European Arrest Warrant
F		
Falszowanie dokumentu	Falšovanie verejnej listiny	Document forgery
Falszowanie walut	Falšovanie valút	Currency forgery
Falszywe oskarżenie	Krivé obvinenie	False accusation
Falszywe powiadomienia	Falošný alarm/informácia	False notice
Falszywe zeznania	Krivé svedectvo	False deposition/ testimony
Falszywy dokument	Falošný doklad	False document
Funkcjonariusz	Prislušník	Officer
Funkcjonariusz straży	Prislušník pohraničnej stráže	Border Guard officer
G		
Gaz	Vreckový aerosoloý rozprašovač	Gas
Godziny otwarcia	Otváracia doba	Opening hours
Granica państwa	Štátna hranica	State border
Grupa krwi	Krvná skupina	Blood group
Gwałt	Násilie	Rape
H		
Handel kradzionymi pojazdami	Obchodovanie s ukradnutými vozidlami	Stolen vehicles trade
Handel ludźmi	Obchodovanie s ľuďmi	Trafficking
Handel narkotykami	Obchodovanie s drogami	Drugs trafficking
I		
Identyfikacja	Identifikácia	Identification
Imię	Meno	Name
Imię ojca	Meno otca	Father's name
Informacja turystyczna	Turistická informácia	Tourist information
Interwencja	Opatrenie	Intervention
J		
Jazda pod prąd	Jazda v protismere	Upstream driving
Jechać na czerwonym świetle	Jazda na červenú	To drive on the red light
K		
Kajdanki	Púta	Handcuffs
Kantor wymiany walut	Zmenáreň	Exchange office
Kara	Pokuta	Punishment/ penalty
Karta kredytowa	Úverová karta	Credit card
Kierujący ruchem	Regulovčik	Traffic controller
Kieszonkowiec	Vreckár	Pickpocket
Kobieta	Žena	Woman
Kolizja	Nehoda	Collision
Konfrontacja	Konfrontácia	Confrontation
Konsulat	Konzulát	Consulate
Kontener	Kontajner	Container
Kontrola bagażu	Prehliadka batožiny	Luggage control
Kontrola celna	Colná kontrola	Customs
Kontrola graniczna	Hraničná kontrola	Border control
Kontrola paszportowa	Pasovná kontrola	Passport control
Kontrola pojazdu	Prehliadka vozidla	Vehicle inspection
Kradzież	Krádež	Theft

Kradzież pojazdu o znacznej	Odcudzené vozidlo značnej	High value vehicle theft
Kradzież z włamaniem	Krádež vlámaním	Burglary
Kraść	Kradnúť	To steal
Książka pojazdu	Technický preukaz	Vehicle report book
L		
Lekkie zranienie	Lahké poškodenie	Injury
Lekko ranny/ ciężko ranny	ľahko zranení/ ťažko zranení	Injured/wounded
Lotnisko	Letisko	Airport
M		
Mandat (karny)	(Bloková) pokuta	Fine/ticket
Mandat za przekroczenie	Pokuta za mierne prekročenie	Speeding ticket
Masa własna	Hmotnosť tela	Kerb weight
Material wybuchowy	Výbušnina	Explosive
Mężczyzna	Muž	Man
Miejsce kontroli	Miesto kontroli	The place of control
Miejsce pobytu	Miesto pobytu	The place of residence
Miejsce przestępstwa	Miesto zločinu	The place of offence/crime
Miejsce stałego zamieszkania	Trvalý pobyt	The place of permanent residence
Miejsce urodzenia	Miesto narodenia	The place of birth
Miejsce wypadku	Miesto nehody	The place of accident
Miejsce zamieszkania	Bydlisko	Abode/ residence
Miejsce zatrudnienia	Adresa zamestnávateľa	The place of work
Miejsce zdarzenia	Miesto činu	The of the event
Międzynarodowe prawo jazdy	Medzinárodný vodičský preukaz	International driving licence
Mówić prawdę	Pravdovravnosť	To tell the truth
N		
Napad rabunkowy	Lúpež	Robbery
Narkotyki	Drogy	Drugs
Narodowość	Národnosť	Nationality
Naruszenie przepisów	Porušenie hraničného režimu	Border rules infringement
Naruszenie wolności osobistej	Obmedzenie osobnej slobody	Personal freedom infringement
Natychmiastowe przeszukanie	Okamžité prehliadky	Instant search
Nazwisko	Priezvisko	Last name
Nazwisko panieńskie	Rodné preizvisko	Maiden name
Nazwisko panieńskie matki	Rodné preizvisko matky	Mother's maiden name
Nie przestrzegać znaków	Nedodržiavať dopravných značiek	Not respecting road signs
Niebezpieczeństwo	Nebezpečenstvo	Danger
Nielegalne przekroczenie	Ilegálne prekoročenie štátnej	Illegal border crossing
Nielegalny handel środkami odurzającymi	Nedovolené obchodovanie s omamnými látkami	Illegal drugs trade
Nielegalny pobyt	Nelegálny pobyt	Illegal residence
Nieletni	Maloletý	Minor
Nieprzestrzeganie	Nerešpektovať	Non-observance
Nieustąpienie pierwszeństwa	Nedanie prednosti v jazde	Not to yield the right of way
Nieważna wiza	Neplatné vízum	Invalid visa
Nieważny dokument	Neplatný doklad	Invalid document
Niezachowanie bezpiecznej odległości	Nedodrżanie bezpečnej vzdialenosti	Non-observance of safe distance
Nocleg	Nocľah	Accommodation
Notatka służbowa	Služobná poznámka	Memorandum/ official note
Numer paszportu	Číslo cetovného dokladu	Passport number
Numer telefonu	Telefónne číslo	Telephone numer

O

Obcokrajowiec	Cudzinec	Foreigner
Objazd	Odklon cestnej premávky	Deviation
Obowiązek wizowy	Vízová povinnost	Visa obligation
Obowiązkowe ubezpieczenie	Povinné poistenie	Obligatory insurance
Obywatel	Občan	Citizen
Obywatelstwo	Štátna príslušnosť	Citizenship
Ochrona porządku i bezpieczeństwa publicznego	Ochrana verejného poriadku a bezpečnosti	Protection of public order
Odbywać karę	Odbaviť pokute	To serve a sentence
Odciski palców	Odtlačok prsta	Finger prints
Odmowa wjazdu	Odmietnutie vjazdu	Entry refusal
Odmówić aresztowania	Odmietnuť zaistenie	Arrest refusal
Odmówić podjęcia działań	Odmietnutie rozhodnutia o činnosti	To refuse undertaking activities
Odmówić wjazdu	Nepovolenie vstupu	To refuse entry
Odwolanie	Odvolanie	Reference
Odwolywać się	Odvolávať sa	To appeal
Ofiara	Obet'	Victim
Ogłędziny miejsca zdarzenia	Ohliadka miesta činu	Inspection of the place of
Ogólnokrajowe poszukiwania	Celoštátne pátranie po osobách	National wanted
Ogólnokrajowe poszukiwania	Celoštátne pátranie po vozidlách	National car search
Ograniczenie	Obmedzenie	Restriction, limitation
Ograniczenie wolności osobistej	Obmedzenie osobnej slobody	Restriction on personal liberty
Orzeczenie	Výrok (úsudok)	Judgement/ verdict
Oskarżony	Obžalovaný	Defendant
Osoba doprowadzona	Prevedená osoba	A person who was brought
Osoba nieletnia	Maloletý	Juvenile
Osoba poszukiwana	Hľadaná osoba	Wanted person
Osoba uzbrojona	Ozbrojená osoba	Armed person
Osoba zaginiona	Stratená osoba	Missing person
Osoba zatrzymana	Zaistená osoba	Detained person
Osoby przewożone pojazdem	Preprava osôb vozidlom	Person transported with a car
Ostrzeżenie	Upozornenie	Warning
Oszustwo	Podvod	Deception/ fraud
Ośrodek dla cudzoziemców	Utečenecký tábor	Foreigners centre
Otwarte	Otvorené	Open

P

Palka	Obušok	Baton
Parking	Parkovisko	Car park
Parking podziemny	Podzemné parkovisko	Underground car park
Paszport	Cestovný pas	Passport
Paszport dyplomatyczny	Diplomatický cestovný pas	Diplomatic passport
Patrol	Hliadka	Patrol
Pelnoletni	Dospelý	Adult
Pelnomocnictwo	Plná moc	Authority/ proxy
Pić alkohol	Piť alkohol	To drink alcohol
Pies policyjny	Policajný pes	Police dog
Piesz przeście graniczne	Peši hraničný priechod	Pedestrian border crossing
Piractwo	Pirástvo	Piracy
Placić	Platiť	To pay
Płeć	Pohlavie	Sex
Pobicie	Ublíženie na zdraví	Beating
Pobranie krwi	Ober krvi	Blood drawing

Podejrzany	Podozrivý	Suspect
Podejrzenie	Podozrenie	Suspicion
Pododdziały antyterrorystyczne	Antiterroristické oddelenia	Antiterrorist subunits
Podoficer	Práporčík	Non-commissioned officer
Podpalenie	Podpálenie	Arson
Podpis	Podpis	Signature
Podpisać dokument	Podpísať doklad	To sign the document
Podwójne obywatelstwo	Dvojité občianstvo	Double citizenship
Pojazd	Vozidlo	Vehicle
Pojazd silnikowy	Motorové vozidlo	Motor vehicle
Pojemności silnika	Objem motoru	Engine capacity
Pokrzywdzony	Poškodený	Wronged
Polecenie, rozporządzenie,	Prikaz, dispozícia	Command/ order
Policja	Pilícia	Police
Policja kryminalna	Kriminálna polícia	Criminal police
Policja prewencji	Poriadková polícia	Prevention police
Policja sądowa	Súdna polícia	Court police
Policjant	Policajt	Police officer/ policeman
Policjant ruchu drogowego	Dopravný policajt	Road traffic officer/ policeman
Pomieszczenie	Miestnosť	Room
Pomoc drogowa	Dopravná pomoc	Emergency road service
Pomoc/ opieka lekarska	Pomoc/ lekarska starostlivosť	Medical service
Popelníć przestępstwo	Dopustiť	To commit a crime
Porozumienie międzynarodowe	Medzinárodná zmluva (dohoda)	International agreement
Porwanie	Únos	Kidnapping
Porządek publiczny	Verejný poriadok	Public order
Postanowienie	Rozhodnutie	Decision/ statement
Posterunek policji	Obvodné oddelenie polície	Police station
Postępowanie administracyjne	Správne konanie	Administrative proceeding
Postępowanie dowodowe	Dokazovanie	Hearing of evidence
Postępowanie karne	Trestné konanie	Penal proceedings
Postępowanie mandatowe	Blokové konanie	Fine proceedings
Postępowanie przed sądem	Konanie pred súdom	Court action
Postępowanie przygotowawcze	Prípravné konanie	Preparatory proceedings
Postępowanie w sprawie o	Priestupkové konanie	Offence proceeding
Postój taksówek	Stanovište taxíkov	Taxi rank
Poszukiwany do aresztowania	Hľadaný za účelom zaistenia	Wanted to arrest and extradite
Potwierdzenie	Potvrdenie	Confirmation
Potwierdzić wpis	Potvrdenie zápisu	To confirm the registration
Pouczenie	Poučenie	Instruction
Poważne przestępstwo	Vážny zločin	Serious crime
Powiadomienie	Upovedomenie	Notification
Powód wpisu	Dôvod zápisu	The reason of registration
Pozbawienie wolności	Strata slobody	Deprivation of liberty/
Pozwolenie	Povolenie	Permission/ permit
Pozwolenie na posiadanie broni	Zbrojný preukaz	Firearms certificate
Pozyskanie informacji	Získanie informácií	Inquiry
Prawa człowieka	Ľudské práva	Human rights
Prawa osobiste	Osobné práva	Personal rights
Prawo	Právo, zákon	Law
Prawo jazdy	Vodičský preukaz	Drivers licence
Prawo karne	Trestné právo	Penal law
Prawo krajowe	Štátne právo	National law
Prewencja	Prevencia	Prevention
Prokuratura	Prokuratúra	Public Prosecutor's office
Prostytucja	Prostitúcia	Prostitution
Protokół	Protokol, zápisnica	Protocol

Protokół przesłuchania	Zápisnica o podaní vysvetlenia	Interrogation protocol
Prowadzenie pojazdu w stanie	Viesť vozidlo v netriezvom stave	Drunken driving
Prowadzić pod wpływem	Viesť pod vplyvom alkoholu	To drive under the influence
Prowadzić pod wpływem środków odurzających	Viesť pod vplyvom omamných látok	To drive under the influence
Przeciwko	Proti	Against
Przedmioty podlegające ocenie	Veci k precleniu	Goods to declare
Przejazd dołem	Priechod dole	Underpass
Przejazd górą	Priechod hore	Overpass
Przejazd kolejowy	železničný priechod	Level crossing
Przejsie dla pieszych	Chodník pre peších	Pedestrian crossing
Przekazanie informacji	Podanie informácie	Information transmission
Przekazanie osoby	Odovzdávanie osoby	To hand over a person
Przekazywać dane	Podat' informácie	To transfer data
Przekroczenie dozwolonej	Prekročenie dovolenej rýchlosti	Over speeding
Przekroczyć granicę	Prekročiť hranice	To cross the border
Przemoc	Násilie	Violence
Przemyt	Pašeráctvo	Smuggling
Przepadek dowodów rzeczowych	Strata vecných dôkazov	Forfeiture of material evidence
Przepisy, normy	Predpisy, normy	Regulations
Przeprowadzić działania	Viesť činnosti	To conduct activities
Przerobienie dokumentu	Prerobiť doklad	Forgery of document
Przerobiony dokument	Pozmenený doklad	Fake document
Przesłuchanie	Vypočutie	Interrogation
Przestępczość zorganizowana	Organizovaný zločin	Organized crime
Przestępstwo	Zločin	Crime/ offence
Przeszukać	Skúmať, hľadať	To search
Przeszukanie	Hľadanie, skúmanie	Search
Przeszukiwanie domu, obiektu	Domová prehliadka	House/ object search
Przeszukiwanie osoby	Prehliadka osoby	Search of a person
Przewodnik psa służbowego	Psovod	Police dog guide
Przewozić	Preprava	To transport
Przewozić raną osobę	Preprava zranenej osoby	To transport injured/wounded
Przychodnia zdrowia	Zdravotné ambulatórium	Health clinic
Przyczepa kempingowa	Campingový prives	Caravan
Przyczepa, naczepa	Prives, náves	Trailer
Przyczyna kontroli	Příčina kontrole	The reason of control
Przystanek autobusowy	Autobusová zastávka	Bus stop
Punkt kontroli drogowej	Stanovište hliadky pri cestnej kontrole	Road control point
R		
Radar	Merač	Radar
Radiostacja	Rádiostanica	Radio station
Ranna osoba	Zranená osoba	Injured person
Raport	Úradný záznam	Report
Ratusz	Radnica	City hall
Regulamin	Poriadok/ Predpisy	Regulations
Restauracja	Reštaurácia	Restaurant
Rewizja osobista	Osobná prehliadka	Body search
Rezydent	Riadiaci dôstojník pre agenta	Resident
Ręczny miotacz gazowy	Slzotvorný prostriedok	Hand gas thrower
Rozbój z bronią w ręku	Lúpež s využitím zbraní	Armed robbery
Rozpytanie	Vpočutie	Inquiry
Rozwidlenie dróg skrzyżowanie	Křižovatka	Crossroads
Ruch piesz	Pešia doprava	Pedestrian traffic
Rysunek	Kresba	Drawing

S

Sąd	Súd	Court
Sekcja	Sekcia	Section
Sekcja zwłok	Pitva	Autopsy
Sędzia	Sudca	Judge
Sierżant	Seržant	Sergeant
Sierżant sztabowy	Seržant štábu	Staff sergeant
SIS (System Informacyjny)	Informačný systém Schengen	Schengen Information System
Skarga (zażalenie)	Sťažnosť (ponosa)	Complain
Skarga (powództwo)	Sťažnosť (žaloba)	Claim, petition
Skazany	Odsúdený	Convicted, condemned
Skradziony samochód	Ukradnuté vozidlo	Stolen car
Skrzyżowanie	Křižovatka	Crossroad
Skrzyżowanie jednostronne	Jednostranná križovatka	One-sided crossroad
Stacja	Stanica	Station
Stacja benzynowa	Čerpacia stanica	Gas station
Stadion	Štadión	Stadium
Stan cywilny	Rodinný stav	Marital status
Stan techniczny pojazdu	Technický stav vozidla	Technical status of a vehicle
Stanowisko	Stanovište	Post
Stawić się	Objaviť sa	To appear
Stopień	Hodnosť	Rank
Straż graniczna	Hraničná polícia	Border guards
Strażnik graniczny	Príslušník hrančinej polície	Border guard
Strefa graniczna	Hraničná oblasť	Border area
Sygnalizacja świetlna	Semafor	Traffic lights
Sygnal świetlny	Svetelný signál	Light signal
Symbol państwa	Štátny symbol	State emblem
Sytuacja	Situácia	Situation
Szlak turystyczny	Turistická cesta	Tourist path
Szpital	Nemocnica	Hospital
Ściąga sądowienie	Volat' na súdne konanie	To prosecute
Ślad	Stopa	Trace, print
Ślady obuwia	Stopy obuvia	Shoe print
Ślady opon	Stopy pneumatik	Tyre print
Środki płatnicze	Platobné prostriedky	Legal tenders
Świadek	Svedok	Witness

T

Tablice rejestracyjne pojazdu	Tabuľka s evidenčným čísлом	Registration plates
Targowisko	Trhovisko	Market
Terytorium państwowe	Štátne územie	National territory
Tłumacz	Prekladateľ/ tlmočník	Interpreter
Tymczasowy	Dočasný	Temporary

U

Ubezpieczenie pojazdu	Poistenie vozidla	Vehicle's insurance
Uciekinier	Utečenec	Fugitive
Udać się na miejsce zdarzenia	Vybrať sa na miesto nehody	To go to the place of occurrence
Ująć przestępcę	Zadržat' páchateľa	To apprehend the offender
Ukarać kogoś mandatem	Pokutovť niekoho za niečo	To give a fine
Ulica dwukierunkowa	Dvojsmerná ulica	Two way street
Ulica jednokierunkowa	Jednosmerná ulica	One way street
Umorzenie postępowania	Zastavenie vyšetrovania	Discontinuance of legal
Urząd	Úrad	Office
Urząd pocztowy	Poštový úrad	Post office

Ustalenie sprawcy przestępstwa	Odhalenie trestného činu	Establishing of perpetrator
Ustalić (czyjaś) tożsamość	Dohodnúť niekoho totožnosť	Establishing the identity
Ustalić przebieg zdarzenia	Dohodnúť prebeh udalosti	To establish the course of events
Usunąć	Odstrániť	To remove
Usunąć ślady	Odstrániť stopy	To remove prints
Usunąć wpis	Odstrániť zápis	To remove the registration
Usunąć zastrzeżenie	Odstrániť výhrade	To remove the reservation
Uszkodzenie ciała	Ublíženie na zdraví	Body injury
Uszkodzenie mienia	Poškodzovanie cudzej veci	Property damage
Uszkodzony samochód	Poškodené vozidlo	Damaged vehicle
Utracić	Stratiť	To loose
Utracony	Stratený	Lost
Utrata/ zgubienie rzeczy	Strata/ strata dokladov	Loosing of goods
Użyć broni	Použiť zbrane	To use arms
Użyć środków przymusu	Použiť donucovacích prostriedkov	Means of constraint
W		
W lewo	Dol'ava	Left
W prawo	Doprava	Right
Warsztat samochodowy	Dielňa automobilová	Garage
Warunki wjazdu	Podmienky vstupu	The terms of entry
Ważna wiza	Platné vízum	Valid visa
Ważność paszportu	Platný cestovný doklad	Passport validity
Wewnętrzne	Vnútrné	Internal
Wiadukt	Viadukt	Viaduct
Więzienie	Väzenie	Prison
Winieta	Vineta	Vignette
Wiza	Vízum	Visa
Wizja lokalna	Rekonštrukcia	Inspection of the crime scene
Wjazd cudzoziemców	Vstup cudzincov	Foreigners entry
Wjazd na autostradę	Stup na diaľnice	Highway entry
Własność	Majetok	Ownership
Właściwy organ	Prislušná inštitúcia	Proper authority
Wnieść oskarżenie	Vzniesť obvinenie	To file charges
Wpis	Zápis	Registration
Wprowadzenie wpisu	Vovedenie zápis	Registration introduction
Wydalić	Vyhostiť	To expel
Wydany dokument tożsamości	Vydany osobný doklad	Issued identity card
Wykorzystanie w niewłaściwy	Využitie nesprávnym spôsobom	Improper usage
Wyrok	Rozsudok	Sentence
Z		
Z uwagi na przyczyny prawne	Z dôvodu na právne príčiny	On account of legal reasons
Za okazaniem// okazanie	Ukázanie	Presentation
Zabezpieczyć	Zaistiť	To secure
Zabezpieczyć miejsce zdarzenia	Zaistiť miesto nehody	To secure the place of occurrence
Zabezpieczyć samochód	Zaistiť auto	To secure the vehicle
Zabezpieczyć ślady	Zaistiť stopy	To secure the traces
Zabójstwo	Vražda	Murder
Zaginiona osoba	Nezvestná osoba	Missing person
Zagrożenie	Ohrozenie	Threat/ danger
Zajęcie/ wziąć w posiadanie	Zhabanie/ zadržanie, zaistenie	Occupation
Zakaz dalszej jazdy	Zákaz d'álšej jazdy	Interdiction of further driving
Zakaz opuszczania miejsca	Zákaz opustenia miesta bydliska	Interdiction of leaving
Zakaz pobytu	Zákaz pobytu	Residence interdiction
Zakaz wjazdu	Zákaz vstupu	Entry interdiction
Zakazywać/ zakazać	Prikazovať/prikázať	To interdict/ to ban

Zamiar popełnienia	Zámer priestupku	Attempt to commit a crime
Zamknięte	Zatvorené	Closed
Zapobiec zagrożeniu	Predísť ohrozeniu	To prevent the threat
Zapobiegać	Predísť/zabrániť	To prevent
Zaproszenie	Pozvánka	Invitation
Zasady	Pravidla	Rules
Zaświadczenie o stanie zdrowia	Potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti	Health condition certificate
Zatrzymać prawo jazdy	Zadržanie vodičského preukazu	To detain the drivers licence
Zatrzymane osoby	Zadržanie osoby	Detained individuals
Zatrzymanie (rzeczy)	Zadržanie (dokladov)	Detention of goods
Zatrzymanie podejrzanego	Zadržanie podozrivej osoby	Detention of suspect
Zatrzymanie rzeczy	Zadržanie dokladov	Goods detention
Zawiadomienie o przestępstwie	Trestné oznámenie	Notice of an offence
Zbrodnia	Trestný čin	Crime
Zebrać dowody	Zahrnúť/zobrať dôkazy	To gather the evidence
Zeznanie	Výpoveď	Testimony
Zeznanie fałszywe	Falošná výpoveď	False testimony
Zeznanie strony	Výpoveď strany	Testimony of party
Zeznanie świadka	Svedecká výpoveď	Witness testimony
Zezwolenie na pobyt	Povolenie pobytu	Residence permit
Zezwolenie na przekroczenie	Povolené prekročenie hranice	Border crossing permit
Zezwolenie na wjazd	Povolenie vstupu	Entry permit
Zezwolenie na wywóz/przywóz	Povolenie vývozu/ dovozu	Export/import permit
Zgoda zgodnie z...	V súhlase s...	Permit according to...
Zgodność z ustawą	Zákonnosť	In accordance to legal act
Zgwałcenie	Znásilniť	Violation
Zielona karta	Zelená karta	Greet card
Zjazd z autostrady	Odbočiť z dialnice	Slip road
Znak identyfikacyjny	Identifikačný odznak	Identification mark
Żądać	Žiadať	To demand
Żądać przeprowadzenia	Žiadať prehliadky	To demand the search

